

**ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΣΥΝ.Π.Ε.**

Οικονομικές Καταστάσεις κατά Δ.Π.Χ.Α.

Για τη χρήση

Από 1^η Ιανουαρίου

έως

31^η Δεκεμβρίου 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	6
ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ 31.12.2017	7
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017.....	32
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	33
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	34
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	35
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	36
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	37
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 01.01.2017 - 31.12.2017	38
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	38
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	39
2.1 Βάση παρουσίασης.....	39
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern).....	39
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	42
2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.....	47
2.4.1. Αρχές ενοποίησης	47
2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	47
2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου.....	47
2.4.4. Απώλεια ελέγχου	47
2.4.5. Δικαιώματα πώλησης μετοχών μη ελεγχουσών συμμετοχών	48
2.4.6. Συγγενείς εταιρείες	48
2.4.7. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο	48
2.4.8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	49
2.4.9. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	49
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	49
2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς.....	49
2.5.2. Υπεραξία	50
2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα	50
2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια	50
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.....	50
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	51
2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.....	51
2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	52
2.10 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.....	53
2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και διαγραφές.....	53
2.12 Συμφηρισμός.....	54
2.13 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα.....	54
2.14 Προμήθειες.....	54
2.15 Ενσώματα πάγια στοιχεία.....	54
2.16 Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς / Αποθέματα Ακινήτων	55
2.17 Ακίνητα επενδύσεων.....	56
2.18 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	56
2.18.1. Υπεραξία	56
2.18.2. Λογισμικό	56
2.19 Μισθώσεις	57
2.19.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής.....	57

2.20 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	58
2.21 Προβλέψεις.....	58
2.22 Παροχές προς εργαζομένους	58
2.22.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα	58
2.23. Φόροι εισοδήματος.....	59
2.24 Συνεταιριστικό κεφάλαιο	60
2.25 Συνδεδεμένα μέρη.....	61
2.26 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	61
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	61
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	92
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	92
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	92
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ.....	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.....	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ.....	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	100
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ.....	101
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	104
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	105
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	105
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ.....	107
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ	108
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.....	109
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΝΟΠΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	110
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	110
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	111
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ	112
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	112
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	112
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	113
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΠΡΩΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΠΧΑ 9.....	113

Τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ) Αγγλ.: COOPERATIVE BANK OF CHANIA Cooperative of Limited Liabilities (διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK OF CHANIA)
Νομικό Πλαίσιο	Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, Κοινοτική Οδηγία 575/2013
Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα	Απόφαση συνεδρίασης 560/18-09-1995 (Θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος
Αριθμός Καταστημάτων	23 Καταστήματα
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.	123088758000
Ιστοσελίδα	www.chaniabank.gr
Διεύθυνση E-mail	info@chaniabank.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου	
Πρόεδρος	Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
Αντιπρόεδρος	Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους
Γραμματέας	Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου
Ταμίας	Φαραντάκης Γεώργιος του Ιωσήφ
Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Αποστολάκης Εμμανουήλ του Αποστόλου
Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Μαλανδράκης Ιωάννης του Ιωάννη
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Μπαουράκης Γεώργιος του Μιχαήλ
Εκτελεστικό Μέλος	Ντοκάκης Δημήτριος του Βασιλείου
Εκτελεστικό Μέλος	Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου
Ανεξάρτητο Μη-Εκτελεστικό Μέλος	Σπερελάκη Μαρία του Θεοδώρου
Εκτελεστικό Μέλος	Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
Εκτελεστικό Μέλος	Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ
Α.Φ.Μ. - Δ.Ο.Υ.	096149662 - Δ.Ο.Υ. ΧΑΝΙΩΝ
Έτος Σύστασης	1993
Διεύθυνση	Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32
Τηλέφωνο	28210-25500

Η παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση περιλαμβάνει κατά σειρά τις εξής ενότητες:

- ❖ Τη Δήλωση Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Την Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- ❖ Την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση του 2017
- ❖ Τις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**Δήλωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 του Ν.3556/2007)**

Δηλώνουμε ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συν.ΠΕ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 3 και 4 του Ν.3556/2007 και
- Η ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανόμενων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

Μαρακάκης Μιχαήλ

Ανδρουλάκης Γεώργιος

Φαραντάκης Γεώργιος

**Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
Προς τους Συνεταίρους της
«Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.ΠΕ.»
Έκθεση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων**

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της «**Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.ΠΕ.**» (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για Γνώμη

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 2.2 επί των οικονομικών καταστάσεων που γίνεται αναφορά για τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες οι οποίες επηρεάζουν τον τραπεζικό κλάδο και την Τράπεζα, κυρίως όσον αφορά στην ρευστότητα και την κεφαλαιακή της επάρκεια.

Όπως αναφέρεται στην ανωτέρω Σημείωση, τα γεγονότα αυτά καθώς και τα θέματα που περιγράφονται στη Σημείωση 21 θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας και του Ομίλου. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έμφαση Θεμάτων

Επιστούμε την προσοχή σας στα εξής:

1) Στη Σημείωση 25 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφονται οι Ενοποιούμενες εταιρίες της Τράπεζας και αναφέρεται ότι ένα μέρος αυτών και συγκεκριμένα οι συμμετοχές στις θυγατρικές της επιχειρήσεις «Κρητικά Ακίνητα», «Κρητικές Συμμετοχές» και «Χανίων Συμμετοχές» συνολικού ποσού € 18,35εκατ. που έχουν αποτιμηθεί στο κόστος, σε επίπεδο ατομικών οικονομικών καταστάσεων, εμφανίζουν ενδείξεις σημαντικής απομείωσης λόγω συσσωρευμένων λογιστικών ζημιών. Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι το τρέχον λογιστικό ποσό που εμφανίζεται στις Ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας είναι πλήρως ανακτήσιμο και δεν συντρέχει λόγος απομείωσης του με δεδομένο ότι έχουν λάβει χώρα γεγονότα τα οποία υποστηρίζουν ότι οι σωρευτικές ζημιές των θυγατρικών είναι αναστρέψιμες και έχουν ληφθεί μέτρα για την ανάκαμψη των θυγατρικών αυτών εταιρειών.

Σημειώνεται ότι η επίδραση από τις σωρευτικές ζημιές των θυγατρικών Εταιρειών εμφανίζεται και συμπεριλαμβάνεται πλήρως στις Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Κατά συνέπεια η σχετική επίδραση στην χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας εμφανίζεται στις Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

2) Στη Σημείωση 21 των οικονομικών καταστάσεων όπου αναλύονται οι Ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από τις αγωγές – δικαστικές διενέξεις ορισμένων συνεταιίρων κατά της Τράπεζας σχετικά με τις Συμβάσεις ειδικού λογαριασμού «Αποδίδω» εκ των οποίων έχουν εκδικαστεί μέχρι σήμερα ένα μέρος αυτών ποσού €1,4 εκ. περίπου, επιδικάζοντας εις βάρος της Τράπεζας ποσό € 1εκατ. περίπου με προσωρινά εκτελεστέα ποσά € 184 χιλ., για τις οποίες έχει ασκηθεί έφεση από την Τράπεζα.

Σύμφωνα με τη γνώμη των Νομικών Συμβούλων της Τράπεζας δεν μπορεί να υπάρξει ασφαλής εκτίμηση για την έκβαση των σχετικών υποθέσεων λόγω της πολυπλοκότητας και της ανά περίπτωσης ειδικότητας και ιδιαιτερότητάς των ενώ κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Τράπεζας η οριστική διευθέτηση όλων των αγωγών και οι αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Τράπεζας.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πως αντιμετωπίστηκε
1. Απομειώσεις Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	
<p>Τα δάνεια και οι άλλες απαιτήσεις κατά πελατών της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε € 347 εκατ. και € 317 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με € 345 εκατ. και € 315 εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, μετά από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης ποσού € 105 εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, σε σύγκριση με € 113 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.</p> <p>Η επιμέτρηση της απομείωσης των δανείων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς ο προσδιορισμός των παραμέτρων και παραδοχών που υιοθετεί η Διοίκηση για την εκτίμηση της απομείωσης είναι σε μεγάλο βαθμό υποκειμενικός λόγω του υψηλού βαθμού κρίσης που ασκείται από τη Διοίκηση.</p> <p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος σχηματίζουν πρόβλεψη απομείωσης των δανείων για πραγματοποιηθείσες ζημιές τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.</p> <p>Οι σημαντικότερες κρίσεις που ασκούνται είναι:</p>	<p>Βάσει της αξιολόγησης του ελεγκτικού κινδύνου, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση αναφορικά με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.</p> <p>Αξιολογήσαμε, μεταξύ άλλων, τα εξής ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>Δάνεια τα οποία αξιολογούνται σε ατομική βάση:</p> <p>Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχό μας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.</p> <p>Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και της πολιτικής υπολογισμού προβλέψεων που έχει επιλέξει η Διοίκηση.</p> <p>Ελέγξαμε και αξιολογήσαμε την πληρότητα του χαρακτηρισμού των δανείων που εμφανίζουν ενδείξεις απομείωσης, βάσει δείγματος εξυπηρετούμενων δανείων αξιολογώντας τις τυχόν ενδείξεις απομείωσης με βάση τα προβλεπόμενα που ορίζει το Δ.Λ.Π. 39.</p>

- Οι μεθοδολογίες και οι πολιτικές που επιλέγονται από τη Διοίκηση, η αποτίμηση των εξασφαλίσεων και οι παραδοχές/παράμετροι που πραγματοποιούνται για τον προσδιορισμό των προεξοφλημένων ταμειακών ροών που χρησιμοποιούνται για τα δάνεια τα οποία αξιολογούνται σε ατομική βάση.
- Οι μεθοδολογίες και οι πολιτικές που υιοθετούνται από τη Διοίκηση, οι παραδοχές που εφαρμόζονται για τον υπολογισμό του ποσού της απομείωσης που διενεργείται σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την ομαδοποίηση σε ομοειδείς πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένων της πιθανότητας αθέτησης, της ζημιάς κατά την αθέτηση και της χρονικής περιόδου μεταξύ της εμφάνισης ενός συγκεκριμένου ζημιογόνου γεγονότος και της ημερομηνίας που αυτό καθίσταται γνωστό.

Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές και πολιτικές για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και την επισκόπηση της απομείωσης, στις Σημειώσεις 2.11, 4.3 και 4.4 των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Τράπεζα και ο Όμιλος υιοθέτησαν το ΔΠΧΠ 9, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται οι ζημιές για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου όταν αυτές αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθούν και όχι όταν έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Η Διοίκηση έχει γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με τον εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 στις Σημειώσεις 2.3 και 32 των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σε δείγμα δανείων, αξιολογήσαμε και ελέγξαμε την επάρκεια των απομειώσεων που σχημάτισε η Τράπεζα, αξιολογώντας κυρίως την καταλληλότητα των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν σε σχέση με την αξία των εξασφαλίσεων, τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και την περίοδο αποκατάστασης.

Επαναυπολογίσαμε τις προεξοφλημένες ταμειακές ροές, συγκρίνοντας τα αποτελέσματα όπως αυτά προσδιορίστηκαν από τη Διοίκηση και διερευνήσαμε τυχόν διαφορές.

Αξιολογήσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των γνωστοποιήσεων βάσει των σχετικών λογιστικών προτύπων.

Δάνεια τα οποία αξιολογούνται σε συλλογική βάση:

Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο μας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και πολιτική υπολογισμού προβλέψεων που έχει υιοθετήσει η Διοίκηση, εξετάζοντας τους σημαντικούς συντελεστές πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιήθηκαν για δάνεια ομαδοποιημένα σε ομοειδείς πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένων της πιθανότητας αθέτησης, του δείκτη αποκατάστασης, της τελικής απομείωσης της αξίας των δανείων και της χρονικής περιόδου μεταξύ της εμφάνισης ενός συγκεκριμένου ζημιογόνου γεγονότος και της ημερομηνίας που αυτό καθίσταται γνωστό.

Αξιολογήσαμε την εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη μεθοδολογία, τις πολιτικές και τις παραδοχές που υιοθέτησε η Διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών. Πιο συγκεκριμένα, εστιάσαμε:

(α) στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και την καταλληλότητα της ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην αναπόσβεστη αξία κτήσης μέσω αξιολόγησης των συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, (β) στη συνέπεια της μεθοδολογίας κατάταξης των ανοιγμάτων στα προβλεπόμενα βάσει του προτύπου στάδια, (γ) στη λογικότητα των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση κατά την

	<p>διαμόρφωση του μοντέλου προσδιορισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς (δ) στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς και της λογικότητας του ποσού, σε σχέση με την κατάταξη των ανοιγμάτων και τις κρίσιμες παραδοχές της μεθόδου (πιθανότητα αθέτησης, ζημία σε περίπτωση αθέτησης, ποσοστό αποκατάστασης), τον ορισμό της αθέτησης αλλά και τις χρησιμοποιούμενες παραδοχές σε μακροοικονομικά μεγέθη και (ε) στην υιοθέτηση των μεταβατικών διατάξεων για τη σταδιακή αναγνώριση των προβλέψεων του Δ.Π.Χ.Α. 9 στα εποπτικά κεφάλαια εντός της πενταετίας βάσει του κανονισμού της Ε.Ε. 2017/2395.</p> <p>Επιπλέον, αξιολογήσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με τη μετάβαση στο ΔΠΧΠ 9.</p>
--	---

2. Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης (ΑΦΑ)	
<p>Οι «ΑΦΑ» της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε € 22,98 εκατ. και € 23,48 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με € 24,1 εκατ. και € 24,3 εκατ. αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.</p> <p>Το μεγαλύτερο μέρος των αναγνωρισμένων «ΑΦΑ» και συγκεκριμένα ποσό €20,67 εκατ. για τη Τράπεζα και ποσό € 21,1 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου αφορά εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές στο βαθμό που θεωρείται ότι είναι ανακτήσιμες. Για την Τράπεζα οι προσωρινές διαφορές αφορούν στο μεγαλύτερο μέρος (ποσό € 19,1 εκατ.) τις ζημιές που προκύπτουν από προβλέψεις απομείωσης πιστωτικού κινδύνου οι οποίες δύναται να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογικών κερδών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων «ΑΦΑ» εξαρτάται από την ικανότητα κυρίως της Τράπεζας να παράγει επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη ώστε να καλύπτει τις εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές όταν αυτές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς λόγους.</p> <p>Ταυτόχρονα έχει αναγνωρισθεί στο 2017 από την Τράπεζα ποσό €1,94εκατ «ΑΦΑ» που αφορά την αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του Άρθρου 27 του Ν.4172/2013 (από διαγραφές δανείων) η οποία μαζί με την αναγνωρισμένη «ΑΦΑ»</p>	<p>Για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των «ΑΦΑ» της Τράπεζας και του Ομίλου και με βάση την εκτίμησή μας για τους ελεγκτικούς κινδύνους που αφορούν το συγκεκριμένο θέμα, εξετάσαμε τις παραδοχές και τις μεθόδους που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των «ΑΦΑ» καθώς και τις παραδοχές της για την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.</p> <p>Οι διαδικασίες αξιολόγησης περιελάμβαναν κυρίως την:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξέταση του επιχειρηματικού πλάνου της Τράπεζας και του Ομίλου και του εύλογου των σημαντικών παραδοχών και προσδοκιών της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη και την επίδρασή τους στο υπόλοιπο των «ΑΦΑ» αξιολογώντας την ιστορικότητα των φορολογικών κερδών της Τράπεζας και του Ομίλου, τα προϋπολογιστικά στοιχεία και τους υπολογισμούς που συνοδεύουν τις προβλέψεις του επιχειρηματικού πλάνου της Τράπεζας και του Ομίλου • Αξιολόγηση των εκτιμήσεων της Διοίκησης για τις πρόσφατες αλλαγές στη φορολογική Νομοθεσία και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του ύψους των «ΑΦΑ» σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27^Α του Ν.4172/2013 • Αξιολόγηση της επάρκειας και καταλληλότητας των σχετικών γνωστοποιήσεων για τις «ΑΦΑ» στις

<p>επί των προαναφερθέντων προσωρινών διαφορών προβλέψεων απομείωσης δανείων λόγω πιστωτικού κινδύνου και κατά μέγιστο ποσό €18,9εκατ δύναται να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου στα πλαίσια των διατάξεων του άρθρου 27^Α του Ν.4172/2013.</p> <p>Επιπρόσθετα, ποσό € 365χιλ. για την Τράπεζα αφορά αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, σε σύγκριση με € 3,8 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016. Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς εξαρτάται από την κρίση και τις εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη δυνατότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγει μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, την αξιολόγηση του ιστορικού φορολογικών ζημιών αλλά και του ειδικού φορολογικού πλαισίου των Άρθρων 27 και 27^Α του Ν.4172/2013 οι οποίες ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις ενώ το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου ενδέχεται να επηρεαστεί από τους κινδύνους του μακροοικονομικού και τραπεζικού περιβάλλοντος αλλά και την αβεβαιότητα της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας της Τράπεζας, όπως αναφέρουμε και στην Έκθεσή μας.</p> <p>Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις παραδοχές και σημαντικές λογιστικές της εκτιμήσεις για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 2.23, 4.13.3 και 17 των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις</p> <p>Με βάση τις ανωτέρω διαδικασίες, θεωρήσαμε ότι οι κρίσεις και οι παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ήταν εύλογες.</p>
--	---

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ2 όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων εταιρικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση .

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43^α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της εταιρείες, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 27 των συνημμένων Ατομικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 18/06/2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταιρών. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 12 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των.

Αθήνα, 14 Μαΐου 2018

Ο Ορκωτός Ελεγκτής
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Μ ΣΟΕΛ 12801

ΑΞΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ Α.Ε.
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 138
Πατησίων 75, 104 34, Αθήνα

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε. χρήσεως 2017

Η παρακάτω ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά την χρήση του 2017 (1.1.2017 έως 31.12.2017). Η Έκθεση είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 107Α και τις διατάξεις των παραγράφων α και ββ του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920. Η παρούσα έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθί όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά το νόμο, πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συν. Π.Ε. (εφεξής, η «Τράπεζα») και τον Όμιλο.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2017, μαζί με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου και τα λοιπά απαιτούμενα από το νόμο στοιχεία και δηλώσεις.

Εξελίξεις στον Διεθνή και Ευρωπαϊκό Χώρο

Το 2017 ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε σε 3,7%, με κυριότερα χαρακτηριστικά της ανάκαμψης τον υψηλό βαθμό συγχρονισμού ανάμεσα στις μεγαλύτερες οικονομίες και τη σημαντική αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου σε σχέση με τον πολύ χαμηλό ρυθμό που καταγράφηκε το 2016.

Στη ζώνη του ευρώ ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ το 2017 εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε σε 2,4%, στα υψηλότερα επίπεδα μετά την κρίση, με την ιδιωτική κατανάλωση να εξακολουθεί να αποτελεί την κινητήριου δύναμη της ανάπτυξης. Οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης, ως αποτέλεσμα της ιδιαίτερα ευνοϊκής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και η βελτίωση της αγοράς εργασίας υπήρξαν οι κυριότεροι παράγοντες οι οποίοι στήριξαν την εγχώρια ζήτηση.

Η βελτίωση της αγοράς εργασίας συνεχίστηκε το 2017, παράλληλα με την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε εντός του έτους στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2009, και εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 9,1% σε μέσα ετήσια επίπεδα (έναντι 10,0% το 2016).

Ο πληθωρισμός κινήθηκε το 2017 σε σαφώς υψηλότερα επίπεδα από ό,τι το προηγούμενο έτος, αντανακλώντας κυρίως την άνοδο των διεθνών τιμών των καυσίμων, και διαμορφώθηκε σε 1,5% σε μέσα επίπεδα, έναντι 0,2% το 2016.

Συνολικά, οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα στη ζώνη του ευρώ, η σημαντική μακροοικονομική και δημοσιονομική προσαρμογή, καθώς και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις την περίοδο μετά την κρίση φαίνεται ότι αποδίδουν καρπούς. Οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τις προβλέψεις για την παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία εμφανίζονται εξισορροπημένοι βραχυπρόθεσμα, υπό τη θετική επίδραση της ευνοϊκής νομισματικής πολιτικής στις προηγμένες οικονομίες και της ανάκαμψης του διεθνούς εμπορίου, αλλά αυξημένοι μεσοπρόθεσμα, καθώς η αύξηση των επιτοκίων, ως αποτέλεσμα της ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής η οποία είναι σε εξέλιξη, αναμένεται να επιβαρύνει την εξυπηρέτηση του υψηλού συνολικού χρέους, δημόσιου και ιδιωτικού και να περιορίσει τη δυναμική της ανάπτυξης, ενώ ο χαμηλός ρυθμός αύξησης των επενδύσεων και της παραγωγικότητας σε προηγμένες και αναδυόμενες οικονομίες θα επηρεάσει αρνητικά. Οι θετικές οικονομικές προοπτικές υπόκεινται επίσης σε σημαντικούς γεωπολιτικούς κινδύνους.

Εξελίξεις στον Ελληνικό Χώρο

Στην Ελλάδα το 2017 σηματοδότησε την επάνοδο της οικονομικής δραστηριότητας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης για πρώτη φορά μετά το 2014. Η ανάπτυξη τροφοδοτήθηκε από την αύξηση των εξαγωγικών αγαθών και κυρίως των υπηρεσιών, και την εν μέρει αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Στην κατεύθυνση της αύξησης του ΑΕΠ συνεισέφεραν και η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις.

Ο τουρισμός και η ναυτιλία ήταν οι δύο κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που πρωταγωνίστησαν. Ο βιομηχανικός τομέας παρουσίασε ενδείξεις δυναμισμού, ιδίως στους κλάδους της μεταποίησης με εξαγωγικό προσανατολισμό.

Η αγορά εργασίας συνέχισε να δείχνει σημάδια βελτίωσης, με την απασχόληση να αυξάνεται και την ανεργία να μειώνεται, αν και παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα. Σημειώνεται ότι στην χώρα μας καταγράφηκε η μεγαλύτερη πτώση του ποσοστού ανεργίας το 2017 μεταξύ των χωρών της Ζώνης του Ευρώ, οι διαφορές όμως στις επιδόσεις της αγοράς εργασίας παραμένουν σημαντικές, καθώς τα ποσοστά ανεργίας κυμαίνονται μεταξύ 3,6% στη Γερμανία και 20,7% στην Ελλάδα.

Στη διάρκεια του 2017 καταγράφηκε επιστροφή του πληθωρισμού σε θετικό έδαφος, λόγω κυρίως της έντονα ανοδικής πορείας των διεθνών τιμών του πετρελαίου αλλά και των αυξήσεων των έμμεσων φόρων από την αρχή του έτους.

Στον αντίποδα αυτών των θετικών εξελίξεων, η παρατηρούμενη ανάκαμψη των επενδυτικών δαπανών δεν φαίνεται ακόμη να έχει αποκτήσει τη δυναμική που απαιτείται για τη στήριξη υψηλότερων ρυθμών ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια, ενώ η εκτιμώμενη υπέρβαση του πρωτογενούς πλεονάσματος έναντι του στόχου είχε αρνητική επίδραση στην πραγματική οικονομία. Επιπλέον, το υψηλό απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί τροχοπέδη για την επαρκή χρηματοδότηση της οικονομίας.

Παρά τις θετικές μακροοικονομικές εξελίξεις και τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος στη διάρκεια του 2017, η παραμονή της ελληνικής οικονομίας σε διατηρήσιμη αναπτυξιακή τροχιά συναρτάται άμεσα με σημαντικές προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Βασικές προϋποθέσεις για υψηλούς και διατηρήσιμους ρυθμούς ανάπτυξης αποτελούν η ανάκαμψη των παραγωγικών επενδύσεων, η διαφύλαξη και συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η ταχεία αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και η μείωση του αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων. Στους κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν την εξέλιξη της οικονομίας περιλαμβάνονται τυχόν καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, δυσμενέστερες επιπτώσεις από το μίγμα της δημοσιονομικής πολιτικής, καθώς και γεωπολιτικές εξελίξεις.

Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Μία πολύ σημαντική εξέλιξη για το εγχώριο τραπεζικό σύστημα κατά το 2017, ήταν η αντιστροφή της τάσης συρρίκνωσης των καταθέσεων. Έτσι, για πρώτη φορά μετά το 2013 οι συνολικές καταθέσεις στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα αυξήθηκαν.

Τα επιτόκια καταθέσεων συνέχισαν το 2017 να ακολουθούν πορεία γενικής μείωσης, αλλά με πολύ βραδύ ρυθμό πλέον. Από την άλλη πλευρά, η αποκλιμάκωση των επιτοκίων τραπεζικού δανεισμού των επιχειρήσεων συνεχίστηκε για έκτη συνεχόμενη χρονιά, με σχεδόν σταθερό ρυθμό.

Οι βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες στην Ελλάδα συνίστανται στην άρση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, στην πλήρη επανάκτηση της εμπιστοσύνης καθώς και στην δραστική μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων, γίνονται θετικά βήματα καθώς έχει εμπλουτιστεί το θεσμικό πλαίσιο και τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν προχωρήσει σε σημαντικές σχετικές ενέργειες. Το πρόβλημα είναι κρίσιμο και χρειάζεται κάθε προσπάθεια, επιπλέον της ευεργετικής επίδρασης της ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας, για να επιταχυνθεί η πρόοδος στη μακρά διαδικασία για την επίλυσή του. Μια από τις παρενέργειες του υψηλού αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων είναι η παρατηρούμενη ισχνότητα της εξέλιξης της τραπεζικής χρηματοδότησης, η οποία ωστόσο φαίνεται να μετριάζεται, με βραδύ ρυθμό βέβαια.

Σημειώνεται επίσης ότι είναι σε εξέλιξη η διενέργεια πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων από την ΕΚΤ με βάση την οποία θα προσδιοριστούν τυχόν κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών της Ευρωζώνης.

Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων

Η οικονομική κρίση και ύφεση που βίωσε η χώρα μας είχε άμεσες επιπτώσεις στον εγχώριο τραπεζικό τομέα. Αφενός μεγάλος αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις και εξαγοράστηκαν ή συγχωνεύτηκαν και αφετέρου διεθνείς τράπεζες αποφάσισαν να αποσυρθούν από την ελληνική αγορά. Ως

αποτέλεσμα, ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων στην ελληνική αγορά μειώθηκε δραματικά. Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ανταπεξήλθε αυτόνομα με επιτυχία στις προκλήσεις και ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία. Στόχος της Τράπεζας είναι η ενίσχυση της δραστηριότητάς της, μέσω της αύξησης των καταθέσεων και της ενδυνάμωσης της συνεργασίας με νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Σε αυτή την κατεύθυνση αναμένεται να συμβάλουν καθοριστικά η άριστη γνώση της τοπικής οικονομίας και των αναγκών της, η ευελιξία και το διευρυμένο χαρτοφυλάκιο προϊόντων και υπηρεσιών, που διαθέτει η Τράπεζα.

Το Δίκτυο της Τράπεζας

Η Τράπεζα διαθέτει δίκτυο 23 καταστημάτων. Ο πυρήνας του δικτύου της βρίσκεται στον Νομό Χανίων, όπου λειτουργούν 10 καταστήματα, ενώ 5 καταστήματα λειτουργούν στο Νομό Ηρακλείου, 1 κατάστημα βρίσκεται στο Νομό Ρεθύμνης, 3 καταστήματα στο Νομό Λασιθίου και τέλος 4 καταστήματα λειτουργούν στο Νομό Αττικής.

Σημειώνεται ότι εντός του 2017 η Τράπεζα εγκαινίασε το νέο κατάστημά της στο Νομό Αττικής και ειδικότερα στο κέντρο της Αθήνας επί τις οδού Δραγατσάνιου. Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του δικτύου των καταστημάτων, μέχρι το τέλος του α' εξαμήνου του 2018, θα διακόψουν τις εργασίες τους δύο καταστήματα που βρίσκονται στο Νομό Χανίων και ένα κατάστημα του Νομού Ηρακλείου και θα λειτουργήσουν ακόμα τρία καταστήματα στην Αττική και συγκεκριμένα στο Παγκράτι στην Καλλιθέα και στο Μαρούσι.

Με τις κινήσεις αυτές, η Τράπεζα ουσιαστικά έθεσε σε υλοποίηση τον μακροχρόνιο σχεδιασμό της για την ενίσχυση της παρουσίας της στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών, η οποία παρουσιάζει αυξημένες δυνατότητας κερδοφορίας. Εγγύς της επιτυχίας της επέκτασης του δικτύου, αποτελεί η ισχυρή οργανωτική δομή της Τράπεζας, η οποία είναι σχεδιασμένη ούτως ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει δυναμική επέκταση του δικτύου καταστημάτων.

Έκδοση ομολογιακού δανείου

Κατά το 2017 για την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας πραγματοποιήθηκε έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 2,07 εκ.€.

Ρευστότητα

Η ρευστότητα της τράπεζας βελτιώθηκε με την ανακεφαλαιοποίηση το έτος 2015 και τους κεφαλαιακούς περιορισμούς, καθώς και με την έκδοση το 2016 και το 2017 νέων ομολογιακών δανείων ύψους 2,5εκ.€ και 2,07εκ.€ αντίστοιχα. Η Τράπεζα συνεχίζει επίσης να έχει πρόσβαση στον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA).

Κατά το 2017 το ποσό της χρηματοδότησης μειώθηκε σε 67εκ.€ από 78εκ.€.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του

άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2016 και για το 2017 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.

- **Βάσει της απόφασης 254/21.12.2017** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,04% από 01/01/2018.

Βάσει όλων των ανωτέρω ο ελάχιστος απαιτούμενος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας για το 2018 διαμορφώνεται σε 11,92%.

Έτος	Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	Απόθεμα Ασφαλείας Ν.4261/2014	Πρόσθετες Απαιτήσεις από ΕΔΕΑ	Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
2016	8,00%	0,625%	---	8,63%
2017	8,00%	1,250%	1,250%	10,50%
2018	8,00%	1,875%	2,04%	11,92%

Διαχείριση μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων (NPEs)

Η Τράπεζα αναθεωρεί και προσαρμόζει τακτικά την στρατηγική της για τη διαχείριση των Μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) στο πλαίσιο των υφιστάμενων δυσμενών οικονομικών συνθηκών.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Τράπεζα έχει υλοποιήσει μια πολύ σημαντική αναθεώρηση των υποδομών διαχείρισης και στρατηγικής των ΜΕΑ, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, και την πράξη 42, 47 και 102/2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ειδικότερα η Τράπεζα έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Οργανωτική αναδιάρθρωση: Σημαντικός επανασχεδιασμός με δημιουργία νέων ανεξάρτητων διοικητικών δομών και εφαρμογή ενδεδειγμένων τεκμηριωμένων πρακτικών και πολιτικών αναφορικά με την διαχείριση του χαρτοφυλακίου των καθυστερήσεων.
- Ανάπτυξη νέων και ευέλικτων προϊόντων ρυθμίσεων και διαδικασιών οριστικών διευθετήσεων.
- Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων με εξειδικευμένες ομάδες και στοχευμένη εκπαίδευση.
- Σημαντικές επενδύσεις σε εξοπλισμό Πληροφοριακών Συστημάτων.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 η Τράπεζα υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος τους στρατηγικούς στόχους για τα NPEs/ NPLs, που απεικόνιζαν τη στόχευση της Τράπεζας αναφορικά με την διαχείριση και τη μείωση των NPEs έως το τέλος του 2019. Όπως και το 2016, έως το τέλος του 2017 επιτεύχθηκε περαιτέρω μείωση των NPEs/ NPLs σύμφωνα με τους τιθέμενους στρατηγικούς στόχους, με την αξιοποίηση των άνω αναφερθεισών υποδομών διαχείρισης και στρατηγικών. Το 2017 τα ΜΕΑ παρουσίασαν μείωση κατά 7 εκ.€ και ανήλθαν σε 211,3 εκ.€. Συνέπεια αυτού, ο δείκτης ΜΕΑ παρουσίασε βελτίωση και διαμορφώθηκε σε 46,7%, έναντι 47,6% για το 2016, παρά τη συνεχιζόμενη απομόχλευση δανείων. Αντίστοιχη βελτίωση εμφάνισε και ο δείκτης κάλυψης ΜΕΑ, η τιμή του οποίου διαμορφώθηκε σε 49,8% για το 2017, έναντι 51,9% για το 2016.

Οι επιχειρησιακοί στόχοι των περιόδων έως το τέλος του 2019 αναθεωρήθηκαν και υποβλήθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, και υποδεικνύουν περαιτέρω μείωση των NPEs/ NPLs μέσω της στρατηγικής διαχείρισης των ΜΕΑ της Τράπεζας.

Σε αυτή την κατεύθυνση η Τράπεζα στη διάρκεια του 2017 κατάρτισε Σχέδιο Ανάκαμψης (Recovery Plan) στο οποίο περιλαμβάνονται τα σενάρια των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι δείκτες παρακολούθησης για την έγκαιρη ενημέρωση της Διοίκησης και τα όρια αυτών καθώς και οι ενέργειες που δύναται να εφαρμόσει η Τράπεζα στην περίπτωση επέλευσης των συνθηκών που περιγράφουν τα σενάρια ακραίων καταστάσεων. Παράλληλα, επικαιροποιήθηκαν οι πολιτικές και οι διαδικασίες που σχετίζονται με την παρακολούθηση και την εφαρμογή του, ώστε να υπάρχει πλήρης ενσωμάτωση στην εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας όσων ορίζονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης.

Στον παρακάτω Πίνακα απεικονίζονται οι σημαντικότεροι δείκτες παρακολούθησης και διαχείρισης των Δανείων της Τράπεζας.

Λογαριασμός/ Δείκτης	2017	2016 *
€ / %		
Δάνεια	452.416.494	458.513.578
Σωρευμένες προβλέψεις	105.305.545	113.275.793
Αξία καλυμμάτων δανείων	413.657.205	412.083.349
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	211.323.971	218.362.624
εκ των οποίων: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPLs)	128.570.519	136.339.732
εκ των οποίων: Οριστικές καθυστερήσεις	111.794.638	109.636.952
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)/ Δάνεια	46,71%	47,62%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPLs)/ Δάνεια	28,42%	29,74%
Οριστικές καθυστερήσεις/ Δάνεια	24,71%	23,91%
Προβλέψεις/ Δάνεια	23,28%	24,71%
Κάλυψη NPEs	49,83%	51,88%
Κάλυψη NPLs	81,90%	83,08%
Καλύμματα/ Δάνεια	91,43%	89,87%
Καλύμματα και προβλέψεις/ Δάνεια	114,71%	114,58%
Μέσο επιτόκιο δανείων	4,60%	4,56%

**Λόγω μηχανογραφικής παραμετροποίησης, εμφανίζονται μικρές διαφορές στα στοιχεία της χρήσης 2016.*

Στην κατεύθυνση υλοποίησης των επιχειρησιακών στόχων που έχουν τεθεί για τη διαχείριση των ΜΕΑ, αλλά και για τη γενικότερη βελτίωση της δυνατότητας των οφειλετών που στο παρελθόν παρουσίασαν αδυναμίες ομαλής εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά αφενός η αναμενόμενη σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος της χώρας σε συνδυασμό με την άρση των κεφαλαιακών περιορισμών (capital controls) και αφετέρου οι αλλαγές του Ελληνικού νομοθετικού πλαισίου. Η εφαρμογή από την Κυβέρνηση των

προβλεπόμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αναμένεται ότι θα δημιουργήσει τις απαραίτητες συνθήκες για τις Τράπεζες ώστε να εφαρμόσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την στρατηγική τους. Σημαντικότερες μεταβολές σε αυτή την κατεύθυνση αποτελούν:

- η εφαρμογή των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, που θα καταστήσει τη διαδικασία πιο ευέλικτη υπέρ των πιστωτών
- η λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τους Εξωδικαστικούς Συμβιβασμούς με βάση τον ν.4469/2017, μέσω της οποίας πραγματοποιείται εξωδικαστικά η εξεύρεση συνολικής λύσης για τις επιχειρήσεις έναντι του συνόλου των πιστωτών, γεγονός που την καθιστά αποτελεσματικότερη
- Επιτάχυνση των υποθέσεων του Ν. 3869 με τη μείωση του χρονικού ορίζοντα έως την έκδοση των δικαστικών αποφάσεων
- Προστασία των στελεχών των Τραπεζών από ποινικές ευθύνες για την αναδιάρθρωση οφειλών, εφόσον τηρούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες

Επίπτωση πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 στην καθαρή θέση κατά την 1^η Ιανουαρίου 2018

Από την 01.01.2018 έχει τεθεί σε εφαρμογή το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39, επιφέροντας σημαντικές αλλαγές στον τρόπο ταξινόμησης, αποτίμησης και απομείωσης των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και στη λογιστική αντιστάθμισης. Η υιοθέτηση του νέου Προτύπου την 01.01.2018 θα επιφέρει αρνητική επίπτωση στην καθαρή θέση του Ομίλου και της Τράπεζας ύψους ποσού 3,3εκ.€ προ φόρων και 2,3εκ.€ μετά φόρων. Η παραπάνω επίπτωση οφείλεται εξ'ολοκλήρου λόγω των νέων απαιτήσεων απομείωσης που εισάγει το νέο Πρότυπο.

Με την εφαρμογή των μεταβατικών εποπτικών διατάξεων άμβλυνσης της επίπτωσης από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 για το έτος 2018, ο δείκτης κατηγορίας 1 (CET1) του Ομίλου και της Τράπεζας την 01.01.2018 αναμένεται ότι θα μειωθεί κατά 3μ.β. και θα διαμορφωθεί σε 8,45% (από 8,48%) και 10,73% (από 10,76%) αντίστοιχα. Εάν δεν ληφθούν υπόψη οι μεταβατικές εποπτικές διατάξεις ο δείκτης κατηγορίας 1 (CET1) αναμένεται ότι για τον Όμιλο θα μειωθεί κατά 59μ.β. και θα διαμορφωθεί σε 7,89%, ενώ για την Τράπεζα αναμένεται να μειωθεί κατά 56μ.β. και ο δείκτης κατηγορίας 1 (CET1) να διαμορφωθεί σε 10,19%.

Οι οριστική υιοθέτηση και επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 θα δημοσιευθεί στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για την χρήση που λήγει την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Μετατροπή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Άρθρο 27α Ν.4172/2013)

Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 σχετικά με την προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.), με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων.

Το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται σε 18,9εκ.€ περίπου.

Διαχείριση Κινδύνων

Σκοπός της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ. της Τράπεζας και τις εκάστοτε οδηγίες των Εποπτικών Αρχών (Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή).

Οι βασικότεροι κίνδυνοι, στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα, σύμφωνα με τη φύση των δραστηριοτήτων της, είναι ο πιστωτικός, και ο λειτουργικός.

- Για τον πιστωτικό κίνδυνο, ακολουθείται η Τυποποιημένη Προσέγγιση, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (άρθρα 111 – 133).
- Για τον λειτουργικό κίνδυνο, ακολουθείται η προσέγγιση του Βασικού Δείκτη, σύμφωνα και με τα άρθρα 315 – 316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Επιπλέον των ανωτέρω, η Τράπεζα εκτίθεται και στους εξής κινδύνους:

- Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι μεταβαλλόμενου επιτοκίου.
- Στον κίνδυνο ρευστότητας, ο οποίος αφορά στην πιθανή αδυναμία της Τράπεζας, για την ανεύρεση επαρκών ρευστών διαθεσίμων, για την κάλυψη των υποχρεώσεών της. Για τη διαχείριση του κινδύνου αυτού, εφαρμόζονται οι αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, όπως έχουν αποτυπωθεί στις εκάστοτε αποφάσεις της Διοίκησης, σε συνδυασμό με τη Στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας και το ισχύον πλαίσιο ορίων ρευστότητας.
- Στον τεχνολογικό κίνδυνο, ο οποίος αναφέρεται στο ενδεχόμενο ανεπάρκειας των συστημάτων τεχνολογίας και πληροφορικής καθώς και στο ενδεχόμενο βλάβης κάποιου εκ των συστημάτων αυτών. Εξαιτίας αυτού του ενδεχόμενου, επισημαίνεται ότι υπάρχει η ανάγκη προστασίας των συστημάτων τόσο από εξωτερικούς παράγοντες όσο και από ενδογενείς δυσχέρειες. Ο τεχνολογικός κίνδυνος εμπεριέχει επίσης, την πιθανότητα κάποια επένδυση της Τράπεζας σε ένα πληροφοριακό σύστημα ή τεχνολογικό εξοπλισμό να μην αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για την Τράπεζα μέχρι στιγμής, δεν έχει παρατηρηθεί κάποιο από τα προαναφερόμενα γεγονότα, που θα συνιστούσε τεχνολογικό κίνδυνο.
- Στον νομικό κίνδυνο, οφείλεται σε αλλαγές του νομικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και σε επιβολή ποινών ή/και προστίμων από τις εποπτικές ή/και τις δικαστικές αρχές που κατά συνέπεια επηρεάζουν την κερδοφορία και μεταβάλλουν την θέση του ιδρύματος. Για παράδειγμα, μια δικαστική απόφαση που αφορά μια συγκεκριμένη τράπεζα μπορεί να έχει ευρύτερες επιπτώσεις στην διευθέτηση σημαντικών τραπεζικών ζητημάτων στο σύνολο του τραπεζικού συστήματος. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται και στην καλή κατανόηση του διεθνούς εποπτικού πλαισίου, διότι ενδέχεται να επιδέχεται διαφορετικές ερμηνείες και μια κακή κατανόηση μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή επώδυνων κυρώσεων. Τέλος, ο νομικός κίνδυνος συνδέεται και με τον κίνδυνο φήμης του ιδρύματος.
- Στον κίνδυνο φήμης, ο οποίος θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας και σχετίζεται με τον κίνδυνο να υποστεί βλάβη το πιστωτικό ίδρυμα λόγω αρνητικής δημοσιότητας. Δημιουργείται κυρίως από τις παρελθοντικές αποτυχίες των δραστηριοτήτων, της διαχείρισης ή των προϊόντων του ιδρύματος. Ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται ύψιστης σημασίας μιας και οι ζημίες που είναι σε θέση να προκαλέσει δεν μπορούν να προβλεφθούν με ακρίβεια και κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαία η συνεχής παρακολούθησή του. Η Τράπεζα, με τα έως τώρα στοιχεία, δεν θεωρείται εκτεθειμένη στον κίνδυνο αυτό.
- Στον κίνδυνο συμμόρφωσης ο οποίος νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στην φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή/και τους κώδικες δεοντολογίας. Ο κίνδυνος συμμόρφωσης με τον οποίο ήταν αντιμέτωπη η Τράπεζα ήταν περιορισμένος δεδομένου ότι η Τράπεζα επιλαμβάνεται όλων των απαιτούμενων μέτρων για τον περιορισμό του.
- Στον κίνδυνο αγοράς, ο οποίος αποτελείται από τον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο χαρτοφυλακίου συναλλαγών και ισχύουν τα εξής:

α) Όσον αφορά στον συναλλαγματικό κίνδυνο, σύμφωνα με το άρθρο 351 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, δεδομένου ότι, το άθροισμα της καθαρής θέσης της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και σε χρυσό, δεν υπερβαίνει το 2% των συνολικών ιδίων κεφαλαίων του, η Τράπεζα δεν σχηματίζει κεφαλαιακή απαίτηση.

β) Όσον αφορά στον κίνδυνο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, δεδομένου ότι, ο όγκος των δραστηριοτήτων του, είναι εξαιρετικά χαμηλός και δεν υπερβαίνει ποτέ το 6% του συνολικού ενεργητικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 94 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αυτό, καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που σχηματίζονται για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Όμιλος - Εξελίξεις

Παρακάτω παρατίθενται οι ενοποιούμενες εταιρίες του ομίλου και τα αντίστοιχα ποσοστά ψήφου:

Επωνυμία θυγατρικής	31.12.2017
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,46%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%
ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.	100,00%
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%
ΑΒΕΑ Α.Ε	50,60%

Την 28.12.2017 η εταιρία «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε» συγχωνεύτηκε με την θυγατρική της «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ Α.Ε» (συνολικό έμμεσο ποσοστό Ομίλου 77,30%) δια της απορροφήσεως της δεύτερης από την πρώτη.

Την 27.07.2017 η Τράπεζα επίσης ίδρυσε τη νέα θυγατρική της εταιρία, την «Χανίων Συμμετοχές Α.Ε.» με ποσοστό συμμετοχής 100%, στην οποία μεταβιβάστηκε ένα μέρος του χαρτοφυλακίου επενδύσεων (ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε και Α.Β.Ε.Α) της θυγατρικής εταιρείας «Κρητικές Συμμετοχές».

Η θυγατρική εταιρία «Κρητικές Συμμετοχές» συμμετείχε στην εταιρία " ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Water Α.Ε" με ποσοστό 30%, η οποία συγχωνεύθηκε με την "ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" με απορρόφηση της πρώτης από την δεύτερη μέσω ανταλλαγής μετοχών, με ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού 31.12.2017 με βάση τον Ν.2190/20 και τον Ν.2166/93. Σύμφωνα με το ιδιωτικό συμφωνητικό των μετόχων με ημερομηνία 01.12.2017 και τις σχετικές Αποφάσεις των Δ.Σ. των δύο εταιριών για ανταλλαγή μετοχών, η νέα επένδυση στην εταιρεία "ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ", κατηγοριοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου στο "Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων" καθώς δεν ασκείται ουσιώδη επιρροή από τον Όμιλο (ποσοστό συμμετοχής στην νέα εταιρία μικρότερο του 10%).

Προοπτικές για το Μέλλον

Μετά από την επιτυχημένη αύξηση κεφαλαίου και την έκδοση ομολογιακού δάνειου το 2015 κατά την οποία συγκεντρωθήκαν 21,5 εκ.€ καθώς και την νέα έκδοση νέων ομολογιακών δανείων ποσού 2,5 εκ.€ το 2016 και 2 εκ.€ το 2017 η έμφαση πλέον τίθεται στην ανάδειξη της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων σε ένα σύγχρονο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το οποίο θα διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην στήριξη και ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας.

Βασικοί στόχοι για το 2018 θα είναι:

- Αύξηση της τιμής της συνεταιριστικής μερίδας μέσω της ενίσχυσης των οικονομικών μεγεθών.
- Σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης της Τράπεζας έναντι του ανταγωνισμού.

- Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με ίδια μέσα, με σκοπό τη μείωση του σχετικού δείκτη σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα.
- Ενδυνάμωση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο.
- Βελτίωση της ρευστότητας της τράπεζας και μείωσης της εξάρτησης από τη χρηματοδότηση του Έκτακτου Μηχανισμού Ρευστότητας (ELA).
- Προσέλκυση καταθέσεων που αποσύρθηκαν από το τραπεζικό σύστημα πριν την επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων.
- Αύξηση της καταθετικής βάσης.
- Παροχή ρευστότητας σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.
- Περαιτέρω εμπλουτισμός του χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας.
- Στήριξη των τοπικών κοινωνιών μέσω του προγράμματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της Τράπεζας. Παράλληλη διενέργεια δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση του πολιτισμού.

Εξέλιξη οικονομικών μεγεθών και Αποτελεσμάτων χρήσεως 2017

Ενεργητικό

Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας και του Ομίλου αυξήθηκε κατά περίπου 6,5εκ.€ λόγω της αύξησης των διαθεσίμων, του υπολοίπου των δανείων μετά από προβλέψεις, των λοιπών στοιχείων του ενεργητικού, καθώς και της μείωσης των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12.675.409	8.559.659	12.589.868	8.498.294
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.818.539	3.364.028	2.818.539	3.364.028
Δάνεια (υπόλοιπο μετά από προβλέψεις)	317.097.263	314.909.122	347.110.950	345.237.785
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	23.482.950	24.328.881	22.983.825	24.113.552
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	94.705.145	93.064.802	64.466.429	62.223.306
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	450.779.306	444.226.492	449.969.611	443.436.965

Χορηγήσεις

Οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε 452,4εκ.€ (422,4εκ.€ Όμιλος) την 31.12.2017, έναντι 458,5εκ.€ (428,1εκ.€ Όμιλος) το 2016 παρουσιάζοντας μια μείωση της τάξης του 1,3%. Οι σωρευτικές προβλέψεις ανήλθαν σε 105,3εκ.€ έναντι 113,3εκ.€ το 2016 κυρίως λόγω της πραγματοποίησης διαγραφών δανείων στα πλαίσια της εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου. Ο δείκτης κάλυψης του συνόλου των δανείων από προβλέψεις της Τράπεζας για το 2017 ανήλθε σε 23,3% έναντι 24,7% στην προηγούμενη χρήση.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (σύνολο) μείον	422.402.808	428.184.915	452.416.495	458.513.578
Σχηματισθείσες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	(105.305.545)	(113.275.793)	(105.305.545)	(113.275.793)
Δάνεια (υπόλοιπο μετά από προβλέψεις)	317.097.263	314.909.122	347.110.950	345.237.785

Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης από την Κεντρική Τράπεζα ανήλθε σε 67εκ.€ την 31.12.2017 έναντι 78εκ.€ την 31.12.2016 (μείωση κατά 14,1%), με περαιτέρω μείωση μέχρι το τέλος του Απριλίου στο ποσό των 63εκ.€.

Οι καταθέσεις της Τράπεζας την 31.12.2017 ανήλθαν σε 325,5εκ.€ έναντι 313,7εκ.€ το 2016, καταγράφοντας μια αύξηση της τάξης του 3,8%.

Το υπόλοιπο των ομολογιακών δανείων ανήλθε σε 13,6εκ.€ (αύξηση κατά 2,07εκ.€ μετά από την έκδοση νέου ομολογιακού δανείου τον Δεκέμβριο του 2017).

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις σε Κεντρικές Τράπεζες (ΕΛΑ)	67.005.583	78.009.750	67.005.583	78.009.750
Καταθέσεις	325.916.686	314.545.762	325.492.492	313.732.031
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	13.575.346	11.504.268	13.575.346	11.504.268
Λοιπά στοιχεία παθητικού	9.257.409	7.359.078	3.371.602	2.913.935
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	415.755.024	411.418.858	409.445.023	406.159.984

Ίδια Κεφάλαια

Ο αριθμός των μελών της Τράπεζας στο τέλος του 2017 ανήλθε σε 25.302 έναντι 25.114 το 2016, ενώ τα Ίδια Κεφάλαια διαμορφώθηκαν σε 40,5εκ.€ το 2017 έναντι 37,3εκ.€ το 2016 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 8,7%. Σε επίπεδο Ομίλου, τα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε 35εκ.€ το 2017 έναντι 32,8εκ.€ το 2016 (αύξηση 6,7%). Σημειώνεται ότι ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας για το 2017 ανέρχεται σε 13,4%, ενώ για τον Όμιλο σε 11,1%, έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 10,5%.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	17.933.724	17.910.279	17.933.724	17.910.279
Υπεραξία υπέρ το άρτιο	82.691.297	82.605.265	82.691.297	82.605.265
Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες θυγατρικών	(44.666)	-	-	-
Αποθεματικά	4.871.791	4.668.618	4.801.760	4.662.723
Αποτελέσματα σε νέο	(75.667.242)	(77.558.688)	(64.902.193)	(67.901.286)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	5.239.378	5.182.160	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	35.024.282	32.807.634	40.524.558	37.276.981
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	11,1%	10,7%	13,4%	12,6%

Λοιποί Δείκτες	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	-	-	1,5%	1,7%
Δάνεια/ Καταθέσεις	-	-	138,9%	146,2%
Δαπάνες προσωπικού / Σύνολο λειτουργικών εξόδων	48,0%	48,8%	53,4%	54,1%
Κόστος / Έσοδα	82,1%	71,6%	71,6%	65,7%

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για την Τράπεζα διαμορφώθηκαν σε 14,5εκ.€ έναντι 14εκ.€ το 2016 και σε επίπεδο Ομίλου σε 12εκ.€ από 11,6εκ.€ το 2016. Το επιτοκιακό περιθώριο ανήλθε σε 3,1% το 2017 από 2,9% το 2016. Τα κέρδη προ φόρων, διαμορφώθηκαν σε 4,1εκ.€ έναντι 3,6εκ.€ το 2016 για την Τράπεζα, ενώ σε επίπεδο Ομίλου τα κέρδη προ φόρων διαμορφώθηκαν σε 2,6εκ.€ έναντι 2,7εκ.€ το 2016. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους διαμορφώθηκαν σε 3εκ.€ έναντι 1,7εκ.€ το 2016 για την Τράπεζα και σε επίπεδο Ομίλου σε 2εκ.€ έναντι 75χιλ.€ το 2016. Οι προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και λοιπές απαιτήσεις ανήλθαν περίπου σε 0,6εκ.€ έναντι 1,5εκ.€ το 2016 για την Τράπεζα ενώ σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν περίπου σε 0,7εκ.€ έναντι 1,6εκ.€ το 2016.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	2017	2016	2017	2016
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ				
Έσοδα από τόκους	18.959.158	19.199.380	21.184.033	21.238.574
Καθαρά έσοδα από τόκους	12.023.826	11.600.857	14.518.259	14.010.513
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.269.766	1.172.612	1.269.766	1.172.612
Λειτουργικά έξοδα	(15.017.093)	(14.461.342)	(11.880.667)	(10.908.252)
Λειτουργικά έσοδα	18.277.051	20.205.883	16.591.463	16.592.918
Προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	(680.986)	(1.599.860)	(580.223)	(1.529.860)
Λοιπές προβλέψεις/αντιστροφή προβλέψεων	8.076	(1.427.853)	(15.448)	(541.422)
Αποτελέσματα προ φόρων	2.587.047	2.716.828	4.115.125	3.613.384
Φόρος Εισοδήματος	(616.415)	(2.641.940)	(1.085.435)	(1.907.169)
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	1.970.632	74.888	3.029.690	1.706.215

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4374/2016.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ-ΠΡΟΒΟΛΗΣ-ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ARISTON PROJECT GMBH	400,00
BIOPRESS VERLAG KG	225,00
CRETALIVE ΕΠΕ	4.800,00
CRETAROST ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	3.600,00
DI LIBERTO DOMENICO ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣΜΕΣΩ INTERNET	350,00
FORUM ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.665,79
KAMITARE SERVICES LTD	100,76
PROMO SOLUTIONS Ε.Π.Ε.	1.000,00
QMEDIA ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΠΕ	2.750,00
QUANTUM ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	70,00
QUANTUM SOFTWARE SERVICE SA	472,50
SANTA RUN ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	161,29
THE MEDIA WORKSHOP ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	4.000,00
THE YELLOW TOOLBOX Α.Ε.	33.600,00
UP CRETE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ.Κ.Ε.	400,00
VRESNET GROUP SENGLE MEMBER GROUP	49,00
ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	2.000,00
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Ν. & Ι. ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΕ	10.238,00
ΑΓΙΟΛΙ Ε.Π.Ε.	241,93
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΑ ΠΑΕ	777,77
ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ι.	5.700,00
ΑΝΕΖΑΚΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	3.640,00
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	3.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.	1.440,35
ΑΠΟΣΤΟΛΙΝΑ ΤΣΑΛΤΑΜΠΑΣΗ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	905,00
ΒΑΚΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	350,00
ΒΑΡΒΕΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	604,85
ΒΙΝΕΤΟΥΜ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	279,16
ΓΕΛΑΣΑΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ Α.Ε.	483,00
ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΚΕ	2.210,00
ΓΙΑΪΤΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ FTP	5.060,00
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕΕ	3.992,10
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΑΡΓΥΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	100,00
ΔΙΚΤΥΟ ΟΙΝΟΠΟΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	466,66
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α. ΜΥΚΩΝΙΑΤΗΣ Α.Ε.	3.600,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ ΑΕΕ	1.000,00
ΕΚΔΟΤΙΚΗ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.	858,65
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	1.774,19
ΕΡΓΟ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	750,00
ΖΥΓΟΥΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	125,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	4.875,00
ΚΑΚΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ	400,00
ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	1.662,00
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ	1.426,00
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Ε. ΓΡΗΓΟΡΗΣ	1.300,00

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	979,35
ΚΑΡΔΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	6.000,00
ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ Α.Ε.	740,00
ΚΙΣΑΜΙΚΟΣ ΠΑΕ	3.333,35
ΚΟΖΥΡΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ - ΚΟΖΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΕΕ	1.981,50
ΚΟΛΟΜΠΑΚΗΣ Ε. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	700,00
ΚΟΝΤΑΞΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΟΝ Ι.Κ.Ε.	450,00
ΚΟΠΤΕΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	2.320,00
ΚΥΚΛΟΣ Α.Ε.	4.830,00
ΜΑΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡ.	900,00
ΜΑΥΡΙΔΑΚΗ ΑΘΗΝΑ	1.200,00
ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ ΕΠΕ	7.200,00
ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ Κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	960,00
ΜΥΡΩΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	177,48
Ν. & Ι. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Ε.Π.Ε.	7.820,00
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΩΡΖΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.	40,32
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΣ Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	800,00
ΟΛΓΑ ΔΡΙΚΑΚΗ ΕΠΕ	166,65
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	600,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	28.869,59
ΠΑΓΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΑΘΙΒΟΛΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	600,00
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Γ.	2.000,00
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΚΩΝ.	5.520,00
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΝΤΗ Γ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ	2.700,00
ΠΑΠΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	3.500,00
ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	71,94
ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΙΩΣΗΦ	161,30
ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ.	1.166,67
ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε	39,09
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	999,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	7.300,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	9.700,00
ΣΤΑΥΡΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	5.244,00
ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝ.	315,00
ΣΥΝ. ΙΝ.ΚΑ ΧΑΝΙΩΝ Π.Ε.	3.000,00
ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ & ΤΟΠΑΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΕ	2.404,00
ΣΧΕΤΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α.Ε.	75,00
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε.	27.258,24
ΤΟΠΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ Α.Ε.	100,00
ΤΡΙΑΙΝΑ ΤΟΥΡΣ CONGRESS ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚ ΕΜΠ ΑΝ Ε	666,66
ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	2.500,00
ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	450,00
ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ Α.Ε.	1.557,28
ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.	4.511,90
ΧΑΡΤΟΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΙ Α Β Ε Ε	535,50
ΣΥΝΟΛΟ	275.347,82

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στα παραπάνω ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται επιβάρυνσης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου (Φ.Π.Α. Ειδικός Φόρος Τηλεόρασης) και υπέρ τρίτων (Αγγελιόσημο) συνολικής αξίας 65.909 €

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ-ΧΟΡΗΓΙΑΣ-ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Ο ΚΥΔΩΝ	1.000,00
ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΚΙΣΑΜΟΥ	2.783,53
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ	1.480,60
ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ	200,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΡΗΤΗΣ	120,00
ΕΛΕΠΑΠ ΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	1.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	1.581,02
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΩΝ	1.622,38
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ & ΕΛΕΝΗΣ ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ	1.649,92
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ	1.815,02
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ΚΑΤΩ ΓΑΛΑΤΑ ΧΑΝΙΩΝ	985,51
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΩΝ	985,51
ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΙΛΙΟΥ	500,00
ΕΝΩΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ν. ΧΑΝΙΩΝ Ε.Α.Σ.Υ.Ν.Χ	1.000,00
ΕΝΩΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΡΑΔΙΟΤΑΞΙ ΚΙΣΑΜΟΥ Η ΕΝΟΤΗΤΑ	150,00
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	10,06
Ι.Μ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ	1.000,00
ΙΕΚ ΧΑΝΙΩΝ	12,15 €
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΑΧΙΑΝΩΝ	1.578,90
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΔΑΣ / ΚΑΠΗ ΣΟΥΔΑΣ	985,51
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	985,51
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ΤΡΙΜΑΡΤΥΡΗ)	1.622,38
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ Ι.Μ. ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	5.962,57
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ	8.370,39
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	8.370,39
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	8.967,09
ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΙΔΡΥΜΑ "ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ"	1.000,00
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	4.000,00
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ	200,00
ΚΥΤΤΑΡΟ ΧΑΛΕΠΑΣ	7.774,88
ΜΠΛΑΚ ΟΡΑΝΤΖ ΑΕ	1.240,00
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.522,83
ΟΙΝΟΚΡΗΤΙΚΑ ΑΜΚΕ (ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ)	300,00
ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΕΩΣ ΧΑΝΙΩΝ	300,00
ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΣΟΥΔΑΣ	500,00
ΟΡΓΑΝΩΣΗ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ"	27,90
ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ	300,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ Π.Σ.Α.Κ.	2.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΩΓΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ "Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ" ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΗΡΙΩ	340,00
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ Α.Ο.ΚΕΡΑΜΕΙΑ	100,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	1209,68
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΛΟΚΑΜΙΑΝΩΝ	4,50

ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΧΑΝΙΩΝ	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	66,96
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	28,30
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ&ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ 2ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	6,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	4,50
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΝΟΕΚ ΚΑΓΙΑΚ "ΝΟΧ"	37,40
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΙΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	18,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Η ΓΡΑΜΠΟΥΣΑ	7,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	19,21
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΑΝΙΑ	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΩΝ	4,50
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	300,00
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΑΕ-ΕΚΠΟΜΠΗ ΝΕΑΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ "ΜΑΜΑ ΜΙΑ"	50,61
ΤΡΙΑΙΝΑ ΤΟΥΡΣ	666,67
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΓΙΑ ΜΑΜΑΔΕΣ	150,00
ΣΥΝΟΛΟ	80.517,38
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (276 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ)	11.481,62

Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών της Τράπεζας και σε συνθήκες και όρους της αγοράς. Επιπλέον ανάλυση παρέχεται στην Σημείωση 24 των οικονομικών καταστάσεων.

Παράρτημα: Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.), στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών Ε.Δ.Μ.Α. που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2017.

Δείκτης	Ορισμός
Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών τέλους περιόδου
Καταθέσεις	Υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards), ως μη εξυπηρετούμενα ορίζονται τα ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α. Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β. Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης
Οριστικές καθυστερήσεις	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν τέλους περιόδου
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Μέσος όρος αρχής και τέλους περιόδου ταμείου και διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (CET1)	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital +ratio)	Συνολικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Λειτουργικά έξοδα	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού συν γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα συν αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων περιόδου
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους συν καθαρά έσοδα από προμήθειες περιόδου
Δάνεια / Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο προς υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) τέλους περιόδου

Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Προβλέψεις / Δάνεια	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων και σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μέσο επιτόκιο δανείων	Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) καταθέσεων και λοιπών υποχρεώσεων τοκοφόρου Παθητικού
Επιτοκιακό περιθώριο	Μέσο επιτόκιο δανείων μείον μέσο επιτόκιο καταθέσεων περιόδου
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου προς τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο περιόδου
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο προς καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου
Κόστος / Έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα περιόδου
Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα περιόδου

Χανιά 4 Μαΐου 2018

Ο Προέδρος του Δ.Σ

Μιχαήλ Μαρακάκης

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	11	12.675.409	8.559.659	12.589.868	8.498.294
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	11	2.818.539	3.364.028	2.818.539	3.364.028
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12	1.197.098	1.049.735	1.197.098	1.049.735
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	4	317.097.263	314.909.122	347.110.950	345.237.785
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	25		-	18.354.713	18.344.511
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	26	2.927.221	5.013.063	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	13	3.258.022	1.598.623	1.559.825	1.462.675
Ενσώματα πάγια στοιχεία	15	17.711.660	20.781.573	11.718.897	12.404.205
Ακίνητα επενδύσεων	16	17.124.266	17.373.266	1.690.000	2.889.000
Ασώματα περιουσιακά στοιχεία	14	951.903	875.437	737.361	840.502
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	17	23.482.950	24.328.881	22.983.825	24.113.552
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	18	51.534.976	46.373.105	29.208.537	25.232.678
Σύνολο Ενεργητικού		450.779.306	444.226.492	449.969.611	443.436.965
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	19	67.005.583	78.009.750	67.005.583	78.009.750
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	19	3.554.345	3.497.117	2.661.996	2.603.909
Υποχρεώσεις προς πελάτες	19	322.362.341	311.048.645	322.830.496	311.128.122
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	23	13.575.346	11.504.268	13.575.346	11.504.268
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	17	1.379.076	1.516.919	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	20	7.878.333	5.842.159	3.371.602	2.913.935
Σύνολο Παθητικού		415.755.024	411.418.858	409.445.023	406.159.984
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	22	17.933.724	17.910.279	17.933.724	17.910.279
Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	22	82.691.297	82.605.265	82.691.297	82.605.265
Μείον: Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες θυγατρικών	22	(44.666)	-	-	-
Λοιπά αποθεματικά	28	4.871.791	4.668.618	4.801.760	4.662.723
Αποτελέσματα εις νέον		(75.667.242)	(77.558.688)	(64.902.193)	(67.901.286)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		29.784.904	27.625.474	40.524.588	37.276.981
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		5.239.378	5.182.160	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		35.024.282	32.807.634	40.524.588	37.276.981
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		450.779.306	444.226.492	449.969.611	443.436.965

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		18.959.158	19.199.380	21.184.033	21.238.574
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(6.935.332)	(7.598.523)	(6.665.774)	(7.228.061)
Καθαρά έσοδα από τόκους	5	12.023.826	11.600.857	14.518.259	14.010.513
Έσοδα προμηθειών		1.276.625	1.179.357	1.276.625	1.179.357
Έξοδα προμηθειών		(6.859)	(6.745)	(6.859)	(6.745)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	6	1.269.766	1.172.612	1.269.766	1.172.612
Καθαρά Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	<u>29</u>	3.394.900	3.611.248	125.185	274.245
Έσοδα από μερίσματα		39.803	42.244	36.164	42.244
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		142.744	50.290	128.945	50.290
Καθαρά Λοιπά έσοδα	<u>16</u>	1.406.012	3.728.632	513.145	1.043.014
Σύνολο Εσόδων		18.277.051	20.205.883	16.591.463	16.592.919
Δαπάνες προσωπικού	<u>7</u>	(7.209.835)	(7.061.483)	(6.348.401)	(5.894.415)
Αποσβέσεις πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	<u>14,15</u>	(1.344.685)	(1.431.057)	(1.092.184)	(1.053.745)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	<u>9</u>	(6.462.573)	(5.968.802)	(4.440.082)	(3.960.092)
Σύνολο Εξόδων		(15.017.093)	(14.461.342)	(11.880.667)	(10.908.252)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	<u>10</u>	(680.986)	(1.599.860)	(580.223)	(1.529.860)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων Ενεργητικού	<u>18</u>	682.534	(1.667.049)	(15.448)	(541.422)
Απομείωση Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων	<u>13</u>	(60.000)	(41.585)	-	-
Απομείωση υπεραξίας / αντιστροφή απομείωσης συμμετοχών και λοιπών τίτλων	<u>26</u>	-	1.084.894	-	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	<u>26</u>	(614.459)	(804.113)	-	-
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		2.587.047	2.716.828	4.115.125	3.613.384
Φόρος εισοδήματος	<u>30</u>	(616.415)	(2.641.940)	(1.085.435)	(1.907.169)
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου μετά φόρων		1.970.632	74.888	3.029.690	1.706.215
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		87.975	(257.431)	-	-
Συνεταίρους της Τράπεζας		1.882.657	332.319	3.029.690	1.706.215

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου	1.970.632	74.888	3.029.690	1.706.215
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους				
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμο προς πώληση μετά από φόρους	176.091	277.340	68.976	277.340
Αναλογιστικά έσοδα/έξοδα στην κατάσταση συνολικών εσόδων μετά από φόρους	75.569	11.650	70.061	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	2.222.292	363.878	3.168.727	1.983.555
<i>Αναλογούνται σε:</i>				
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	136.462	(251.676)	-	-
Συνεταιίρους της Τράπεζας	2.085.830	615.554	3.168.727	1.983.555

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Αναλογούνται σε μετόχους της Τράπεζας

Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Προγράμματα καθορισμένω ν παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 1 Ιανουαρίου 2016	17.908.287	82.597.961		-	-	4.282.549	(77.344.471)	27.444.326	4.980.894	32.425.221
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-		277.340	5.895			283.235	5.755	288.990
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-					332.319	332.319	(257.431)	74.888
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-		277.340	5.895	-	332.319	615.554	(251.676)	363.878
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304		-	-	-	-	9.296	-	9.296
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-		-	-		(452.941)	(452.941)	452.941	-
Προσαρμογή δικαιωμάτων μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις από ζημία απορρόφησης επιχείρησης υπό κοινό έλεγχο	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-		-	-	102.834	(93.594)	9.240	-	9.240
Λοιπές κινήσεις	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 1 Ιανουαρίου 2017	17.910.279	82.605.265	-	277.340	5.895	4.385.383	(77.558.688)	27.625.474	5.182.160	32.807.634
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-		130.325	72.848			203.173	48.487	251.660
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-					1.882.657	1.882.657	87.975	1.970.632
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-		130.325	72.848	-	1.882.657	2.085.830	136.462	2.222.292
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	23.445	86.032		-	-	-	-	109.477	-	109.477
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Προσαρμογή δικαιωμάτων μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις από ζημία απορρόφησης επιχείρησης υπό κοινό έλεγχο	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών (Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μεριδών	-	-						-	-	-
			(44.666)					(44.666)	-	(44.666)
Λοιπές κινήσεις	-	-		-	-	-	8.788	8.788	(79.244)	(70.455)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	17.933.724	82.691.297	(44.666)	407.665	78.743	4.385.383	(75.667.242)	29.784.904	5.239.378	35.024.282

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2015 και 1^η Ιανουαρίου 2016	17.908.287	82.597.961	-	-	4.385.383	(69.607.501)	35.284.131
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	-	-	-	277.340
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	1.706.215	1.706.215
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	-	-	1.706.215	1.983.555
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304	-	-	-	-	9.296
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	-	-	-	-
Μείωση ονομαστικής αξίας μερίδας	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και 1^η Ιανουαρίου 2017	17.910.279	82.605.265	277.340	-	4.385.383	(67.901.286)	37.276.981
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	68.976	70.061	-	-	139.037
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	3.029.690	3.029.690
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	68.976	70.061	-	3.029.690	3.168.727
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	23.445	86.032	-	-	-	-	109.477
Έξοδα μείωσης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές αποθεματικών	-	-	-	-	-	(30.597)	(30.597)
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2017	17.933.724	82.691.297	346.316	70.061	4.385.383	(64.902.193)	40.524.588

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	2.587.047	2.716.828	4.115.125	3.613.384
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπές προσαρμογές:				
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.344.685	1.431.057	1.092.184	1.053.745
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα	(1.176.844)	(2.299.673)	(260.000)	(501.592)
Λοιπές κινήσεις παγίων (καθαρές διαγραφές παγίων)	67.347	20.202	83.876	-
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	680.986	1.599.860	580.223	1.529.860
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	100.381	20.674	65.797	(3.234)
Προβλέψεις για υποτίμηση επενδυτικών τίτλων/ συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις	60.000	(1.043.309)	-	-
Προσαρμογές Αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(147.363)	(23.443)	(147.363)	(23.443)
Έσοδα από μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	(39.803)	(42.244)	(36.164)	(42.244)
Αναλογία (κερδών)/ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	614.459	804.113	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(11.026)	431.145	(71.023)	(1.210)
Λοιπές προσαρμογές	(1.199.267)	(1.724.421)	(397.573)	(1.801.102)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	545.489	5.178.251	545.489	5.178.251
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(2.291.677)	4.767.228	(1.976.701)	3.882.978
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(1.547.255)	(356.555)	(3.773.129)	(4.650.261)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	(11.000.000)	4.000.000	(11.000.000)	4.000.000
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	57.228	(687.099)	58.087	(1.149.409)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	11.216.889	(12.984.813)	11.605.567	(12.948.149)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.004.968	(3.419.967)	448.530	(485.252)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	1.866.244	(1.612.166)	932.923	(2.347.678)
Ταμειακές ροές από την επενδυτική δραστηριότητα				
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	(100.000)	(24.000)	-
Διάθεση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	210.893	-	-
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	39.803	42.244	36.164	42.244
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(1.325.394)	(1.121.533)	(388.610)	(236.526)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	1.360.239	73.210	1.360.239	8.210
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	-	105.755	-	105.755
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	74.648	(789.431)	983.793	(80.318)
Ταμειακές ροές από την χρηματοδοτική δραστηριότητα				
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	109.477	9.296	109.477	9.296
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων	2.070.000	2.500.000	2.070.000	2.500.000
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	2.179.477	2.509.296	2.179.477	2.509.296
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(4.619)	26.848	(4.619)	26.848
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	4.115.750	134.547	4.091.574	108.148
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	8.559.659	8.425.112	8.498.294	8.390.146
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	12.675.409	8.559.659	12.589.868	8.498.294

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

Οι σημειώσεις στις σελίδες 38 μέχρι 121 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

**ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΧΡΗΣΗ 01.01.2017 - 31.12.2017****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ και εφεξής «Τράπεζα») ιδρύθηκε με την από 18 Αυγούστου 1993 ιδρυτική συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης. Ο Συνεταιρισμός έλαβε άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα με την υπ' αριθμό συνεδρίαση 560/18-9-1995 απόφαση (θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, και έκτοτε ο Συνεταιρισμός λειτουργεί μέχρι σήμερα ως Πιστωτικό Ίδρυμα, σύμφωνα με τις διατάξεις, αρχικά του Ν. 2076/1992, στη συνέχεια του Ν. 3601/2007 και σήμερα του Ν.4261/2014, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2258/1993 καθώς και με τις διατάξεις των αποφάσεων των εκάστοτε αρμόδιων επιτροπών της Τράπεζας της Ελλάδος. Για να εισέλθει κάποιος ως μέλος του Συνεταιρισμού υποχρεούται να αγοράσει μια τουλάχιστον συνεταιριστική μερίδα, η πραγματική αξία της οποίας καθορίζεται από την ονομαστική αξία αυτής πλέον μιας υπεραξίας που καθορίζεται από την περιουσιακή θέση της Τράπεζας. Έδρα του Συνεταιρισμού έχει οριστεί, βάσει του Καταστατικού, ο Δήμος Χανίων, ενώ από το 2007 στεγάζεται στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32 στο κέντρο της πόλης των Χανίων σε ιδιόκτητα κτίρια (Αριθμ.Γ.Ε.ΜΗ 123088758000, τηλ.(+30) 28210 25500), www.chaniabank.gr).

Δυνάμει των άρθρων 2 και 3 του Καταστατικού και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία, γραφεία ή άλλες εγκαταστάσεις οπουδήποτε καθώς και να διορίζονται ή και να ανακαλούνται αντιπρόσωποι σε οποιαδήποτε πόλη της Ελλάδος ή του εξωτερικού, αφού τηρηθούν και τα προβλεπόμενα σχετικώς από το νόμο. Στη διάρκεια της εικοσαετούς και πλέον λειτουργίας της η Τράπεζα έχει αναπτύξει μια σειρά από ελκυστικά τραπεζικά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των μελών/πελατών της ενώ σε συνάρτηση με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») μεριμνά ώστε να παγιώσει τη θέση της στο τραπεζικό στερέωμα αλλά και να σταθεί αρωγός στην τοπική οικονομία.

Η βάση των εργασιών του Ομίλου αποτελείται από ευέλικτα (για τις ανάγκες των πελατών της) χορηγητικά και καταθετικά προϊόντα επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής, παράλληλες τραπεζικές εργασίες (συνάλλαγμα και εμβάσματα), χρηματιστηριακές υπηρεσίες αλλά και διαχείριση ακίνητης περιουσίας. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε ολόκληρη τη Κρήτη αλλά και στην Αττική, με προοπτική να επεκταθεί το δίκτυό της και στην υπόλοιπη επικράτεια.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, είναι η εξής:

- Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ, Πρόεδρος Δ.Σ.
- Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
- Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου, Γραμματέας
- Φαραντάκης Γεώργιος του Ιωσήφ, Ταμίας
- Αποστολάκης Εμμανουήλ του Αποστόλου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Μαλανδράκης Ιωάννης του Ιωάννη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Μπαουράκης Γεώργιος του Μιχαήλ, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Ντοκάκης Δημήτριος του Βασιλείου, Εκτελεστικό Μέλος
- Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου, Εκτελεστικό Μέλος
- Σπερελάκη Μαρία του Θεοδώρου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ, Εκτελεστικό μέλος
- Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ, Εκτελεστικό Μέλος

Οι οικονομικές καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των συνεταιριτών της Τράπεζας. Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 4 Μαΐου 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε απαραίτητο αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με την παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και τα ακίνητα επενδύσεων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η ως ανωτέρω διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών εφαρμόζεται κυρίως στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αποτίμηση ακινήτων επενδύσεων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, έλεγχος της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία και των υποχρεώσεων από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δράσης (going concern) η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από τη Διοίκηση της Τράπεζας, αξιολογώντας τα παρακάτω:

Μακροοικονομικό περιβάλλον:

Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, αποτελεί το βασικότερο παράγοντα αβεβαιότητας για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο και η καθυστέρηση υλοποίησης της πολιτικής διαχείρισης των «κόκκινων δανείων» επιδρά στη ρευστότητα της Τράπεζας, στην ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου και στους δείκτες οικονομικής της απόδοσης συνολικά. Οι περιορισμοί στην ανάληψη μετρητών και στη μεταφορά κεφαλαίων που θεσπίστηκαν με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18ης Ιουλίου 2015 (Α' 84), αν και τροποποιήθηκαν επί τα βελτίω τον Μάρτιο 2018, εξακολουθούν να υφίστανται έως την ημερομηνία εγκρίσεως των οικονομικών καταστάσεων, συντελώντας αφενός στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης και αφετέρου στη γενικότερη επιβράδυνση της οικονομίας. Ειδικότερα, η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα τα τελευταία έτη, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, οδήγησε σε σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών και στην αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των Τραπεζών και κατ' επέκταση στην αύξηση των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Τον Ιούνιο 2017, η Ελλάδα μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης και την αποδέσμευση της δόσης ποσού 8,5 δις €, κατέληξε σε συμφωνία με τους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς την 4 Δεκεμβρίου 2017 ως προς τη δέσμη δημοσιονομικών και διαρθρωτικών μέτρων της τρίτης αξιολόγησης και υλοποίησε έως τις αρχές του 2018 όλες τις προαπαιτούμενες δράσεις.

Η ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης τον Μάρτιο του 2018 βελτίωσε το κλίμα οικονομικής εμπιστοσύνης καθώς το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας ενέκρινε την τέταρτη δόση του προγράμματος στήριξης για την Ελλάδα συνολικού ύψους 6,7 δις € για την εξυπηρέτηση του χρέους, την εκκαθάριση εγχώριων ληξιπρόθεσμων οφειλών για τη δημιουργία ταμειακού αποθέματος. Η ανωτέρω τέταρτη δόση ήταν εξαρτώμενη από την εκτέλεση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών και την επίτευξη του στόχου για την πληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς τους ιδιώτες. Πιο συγκεκριμένα από τα συνολικά 6,7 δις € το ποσό των 5,7 δις € εκταμιεύθηκε τον Μάρτιο του 2018 ενώ το υπόλοιπο 1 δις € που θα χρησιμοποιηθεί επίσης για την αποπληρωμή του εσωτερικού χρέους, αυτό θα μπορεί εκταμιευθεί μετά την 1η Μαΐου, μετά από νέα απόφαση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας .

Πλέον, μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος τα πιο σημαντικά θέματα επικεντρώνονται, στην τέταρτη αξιολόγηση έως τα τέλη Μαΐου και στα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους.

Πέραν των ανωτέρω, εντός του 2017 η Ελλάδα επέστρεψε στις χρηματοοικονομικές αγορές με την έκδοση ενός πενταετούς ομολόγου ποσού 3 δις € και απόδοσης 4,6% τον Ιούλιο του 2017 και την έκδοση ενός επταετούς ομολόγου ποσού 3 δις € και απόδοσης 3,5% τον Φεβρουάριο του 2018. Η θετική πορεία του προγράμματος οικονομικής στήριξης καθώς και η σταδιακή έξοδος στις αγορές αναμένεται να συμβάλλουν στη μείωση της αβεβαιότητας και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης επιχειρηματιών και επενδυτών.

Ωστόσο οι κύριοι κίνδυνοι και οι παράγοντες αβεβαιότητας οι οποίοι συνεχίζουν να υφίστανται σχετίζονται με: (1) τις πιθανές καθυστερήσεις αναφορικά με τον καθορισμό των σχέσεων μεταξύ της Ελλάδος και των Θεσμών για την περίοδο μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, (2) το χρονοδιάγραμμα μέχρι την πλήρη άρση των περιορισμών στην ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και τη συνεπαγόμενη επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, (3) τον πιθανό αργό ρυθμό εισροής καταθέσεων και τις πιθανές καθυστερήσεις στην αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ως αποτέλεσμα των προκλήσεων που σχετίζονται με τις μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα.

Κεφαλαιακή Επάρκεια: Τον Δεκέμβριο του 2017, για την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας, εκδόθηκε νέο ομολογιακό δάνειο ποσού 2εκ €. Την 31/12/2017 ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκε ως εξής:

1. σε ατομική βάση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 13,4%,
2. σε ενοποιημένη βάση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 11,1%.

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και

σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2016 και για το 2017 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%. Επισημαίνεται ότι, το μηδενικό, για το 2017, ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας, ενδέχεται με σχετική απόφαση της ΤτΕ να μεταβληθεί στο 2018 και στο 2019.

- **Βάσει της απόφασης 254/21.12.2017** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,04% από 01/01/2018.

Βάσει όλων των ανωτέρω ο ελάχιστος απαιτούμενος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας για το 2018 διαμορφώνεται σε 11,92%.

Έτος	Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	Απόθεμα Ασφαλείας Ν.4261/2014	Πρόσθετες Απαιτήσεις από ΕΔΕΑ	Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
2016	8,00%	0,625%	---	8,63%
2017	8,00%	1,250%	1,250%	10,50%
2018	8,00%	1,875%	2,04%	11,92%

Σε αναπροσαρμοσμένη βάση, αφού συμπεριληφθούν οι επιπτώσεις της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 εφαρμόζοντας τις μεταβατικές ρυθμίσεις για σκοπούς εποπτικών κεφαλαίων (phase-in approach), ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί σε 11,12% σε ενοποιημένη βάση (από 11,15%) και 13,40% σε ατομική βάση (από 13,43%) την 1η Ιανουαρίου 2018.

Στα πλαίσια της βελτίωσης του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε ατομικό και ενοποιημένο επίπεδο, η Διοίκηση της Τράπεζας, όπως περιγράφεται ανωτέρω στην Έκθεση Διαχείρισης του Δ.Σ., έχει θέσει τους παρακάτω στόχους για το έτος 2018:

- Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με ίδια μέσα, με σκοπό τη μείωση του σχετικού δείκτη σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα
- Έκδοση νέου ομολογιακού δανείου
- Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου

Ρευστότητα: Η Διοίκηση κατάφερε να βελτιώσει την ρευστότητα της Τράπεζας, μέσω της επιτυχημένης ανακεφαλαιοποίησης και έκδοσης ομολογιακού δανείου συνολικού ύψους 21,5εκ.€ το Δεκέμβριο του 2015. Η ρευστότητα της Τράπεζας, βελτιώθηκε επίσης και με την έκδοση δύο νέων ομολογιακών δανείων ύψους 2,5 εκ.€ το Δεκέμβριο του 2016 και 2 εκ. € τον Δεκέμβριο του 2017. Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας («ELA») ανερχόταν σε 67εκ.€ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, ενώ στο τέλος του Απριλίου 2018 ανερχόταν σε 63εκ.€.

Σημειώνεται ότι, η παροχή ρευστότητας από τον ELA, χορηγείται σε κεφαλαιακά επαρκή πιστωτικά ιδρύματα με εξασφάλιση αποδεκτά στοιχεία του Ενεργητικού και αξιολογείται σε εβδομαδιαία βάση από την Ε.Κ.Τ.

Η Τράπεζα έχει επαρκή διαθέσιμα Στοιχεία Ενεργητικού για ενεχυρίαση με σκοπό την επιπλέον άντληση ρευστότητας, ενώ παράλληλα έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, με την αρτιότερη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και τη βελτίωση του επιτοκιακού περιθωρίου, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργική κερδοφορία της Τράπεζας.

Επιπροσθέτως, στην βελτίωση της ρευστότητας της Τράπεζας θα συντελέσει η υλοποίηση των παρακάτω στόχων που έχει θέσει η Διοίκηση για το 2018 οι οποίοι συνοψίζονται στους εξής:

- Προσέλκυση καταθέσεων που αποσυρθήκαν από το τραπεζικό σύστημα, πριν την επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων
- Αύξηση της καταθετικής βάσης
- Έκδοση νέου ομολογιακού δανείου
- Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας: Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια και την ρευστότητα του Ομίλου, και παρά τις υφιστάμενες αβεβαιότητες που υπάρχουν στο μακροοικονομικό περιβάλλον, θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν κατάλληλα συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern).

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί και τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν από την 1^η Ιανουαρίου 2017 ή μεταγενέστερα.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΛΠ 7 «Κατάσταση των Ταμειακών Ροών» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7, εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές και από μη ταμειακές ροές.

Σύμφωνα με το πρότυπο, στις γνωστοποιήσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, πρέπει να συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες μεταβολές των υποχρεώσεων που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:

- μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμιακές ροές,
- μεταβολές που προκύπτουν από την απόκτηση ή την απώλεια ελέγχου θυγατρικών ή άλλων επιχειρήσεων,
- η επίδραση των μεταβολών στις τιμές του συναλλάγματος,
- μεταβολές στην εύλογη αξία και
- άλλες μεταβολές.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

ΔΛΠ 12 «Φόρος Εισοδήματος» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Ετήσιες βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2014 - 2016 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017)

Οι παρακάτω τροποποίηση περιγράφει τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται στα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2014-2016 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ και τίθενται σε ισχύ την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017)

Η τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 12 παρέχει διευκρινίσεις αναφορικά με την υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 της συμμετοχής μιας οικονομικής οντότητας σε θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση. Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2017, είτε γιατί δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. έως τον Δεκέμβριο 2017, είτε γιατί η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική κατά το 2017 και δεν έχουν υιοθετηθεί πρόωρα από τον Όμιλο.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Τον Ιούλιο του 2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 το οποίο και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 με υποχρεωτική εφαρμογή την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Το ΔΠΧΑ 9 προβλέπει αλλαγές για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες, αναπόσβεστου κόστους και εύλογης αξίας, βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου της Τράπεζας για τα μέσα αυτά και των συμβατικών ταμειακών τους ροών. Τα μέσα τα οποία δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις δύο προαναφερθέντες κατηγορίες ταξινόμησης αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις το νέο πρότυπο ορίζει ότι η μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που έχουν αναγνωριστεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αντιστοιχεί σε ίδιο πιστωτικό κίνδυνο το οποίο αναγνωρίζεται απευθείας στην Καθαρή Θέση.

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει το αναθεωρημένο μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών του ΔΛΠ 39. Το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου, χωρίς να είναι αναγκαίο να έχει επέλθει πιστωτικό ζημιόγONO γεγονός, υιοθετώντας μια προσέγγιση τριών σταδίων, η οποία αντικατοπτρίζει τις μεταβολές στην πιστοληπτική ικανότητα από την αρχική αναγνώριση.

Επιπλέον, το νέο πρότυπο περιλαμβάνει μια νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης ευθυγραμμίζοντας την λογιστικοποίηση της αντιστάθμισης με την διαχείριση κινδύνων μιας οικονομικής οντότητας. Αλλαγές που επέρχονται με το ΔΠΧΑ 9 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμισης περιλαμβάνουν την διεύρυνση των μέσων αντιστάθμισης κινδύνων αλλά και των υποκείμενων σε αντιστάθμιση είδη κινδύνων που περιλαμβάνουν τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία καθώς και την αναθεώρηση των ελέγχων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης.

Η επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιγράφεται στη σημείωση 32.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Στις 28 Μαΐου 2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες». Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες με βάση την προσέγγιση πέντε βημάτων (1. Προσδιορισμός της σύμβασης, 2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης, 3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής, 4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής και 5. Αναγνώριση του εσόδου όταν οι υποχρεώσεις εκτέλεσης έχουν ικανοποιηθεί) περιλαμβάνοντας τις αρχές που πρέπει να εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό της επιμέτρησης των εσόδων και της χρονικής στιγμής της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα πρέπει να αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Το ΔΠΧΑ 15 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες, εκτός από αυτές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων όπως:

- χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά συμβατικά δικαιώματα ή υποχρεώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», ΔΠΧΑ 11 «Από Κοινού Συμφωνίες», ΔΛΠ 27 «Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» και ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες»,
- μισθώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» (ή ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»), και
- ασφαλιστήρια Συμβόλαια, εντός του πλαισίου του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»

Ο Όμιλος είναι επί του παρόντος στη διαδικασία οριστικοποίησης της αξιολόγησης της επίπτωσης του ΔΠΧΑ 15 στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, ωστόσο η υιοθέτησή του δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση σε αυτές, δεδομένου ότι σημαντικότερο μέρος των εσόδων του Ομίλου προέρχονται από έσοδα από τόκους και προμήθειες, καθώς επίσης η υφιστάμενη λογιστική του Ομίλου για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες είναι σε γενικές γραμμές σύμφωνη με το ΔΠΧΑ 15.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2021)
Το Δ.Π.Χ.Α. 17 αντικαθιστά το προσωρινό πρότυπο ΔΠΧΑ 4, το οποίο αποτελεί ένα ενιαίο Πρότυπο αναφορικά με τον λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις όλων των τύπων ασφαλιστήριων συμβολαίων συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης των ασφαλιστικών εταιρειών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση του ΔΠΧΑ 17 στις οικονομικές του καταστάσεις.

Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» αναφορικά με την Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το τροποποιημένο πρότυπο εισάγει τα παρακάτω: α) την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και β) στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40 παρέχουν διευκρινίσεις αναφορικά με τη μεταφορά προς ή από τη κατηγορία επενδύσεις σε ακίνητα, η οποία θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στη χρήση του ακινήτου. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 2 «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 2 παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης, όσον αφορά παροχές, που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, καθώς και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν τον διακανονισμό μίας παροχής από μετρητά σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγεται εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22 παρέχει οδηγίες σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση της παραπάνω διερμηνείας στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (Τροποποιήσεις) εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 28 διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες και πιο συγκεκριμένα για τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος καθαρής θέσης θα πρέπει να εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση της τροποποίησης του ΔΛΠ 28 στις οικονομικές του καταστάσεις.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 – 2017 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα πρότυπα, σε συνέχεια της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου των ετήσιων βελτιώσεων 2015-2017 του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα στα οποία εστιάζουν οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως ακολούθως:

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού Συμφωνίες»: Διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης.

-Αν ένα μέρος αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που είναι από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία.

-Αν ένα μέρος αποκτά από κοινού έλεγχο, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επαναμετράται.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος»: Διευκρινίζεται ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικών εσόδων ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωρισθεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού»: Διευκρινίζεται ότι κάθε δανεισμός που λήφθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού όταν ουσιαστικά όλες οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση των παραπάνω τροποποιήσεων στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΕΔΔΠΧΑ 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την ΕΔΔΠΧΑ 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται ξεχωριστά ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας και η οικονομική οντότητα θα πρέπει να υποθέσει ότι μια φορολογική αρχή που έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων θα τους εξετάσει και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας (δηλαδή το πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση της διερμηνείας στις οικονομικές του καταστάσεις, αλλά δεν αναμένεται να έχει επίπτωση σε αυτές.

2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

2.4.1. Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της, στις οποίες ασκεί έλεγχο η Τράπεζα. Έλεγχος υφίσταται όταν ισχύουν αθροιστικά τα εξής: α) εξουσία επί της εταιρείας β) τοποθετήσεις ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εταιρείας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται με την απώλεια του ελέγχου.

Τα έσοδα και οι δαπάνες και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών και παύουν να ενσωματώνονται από την ημερομηνία πώλησης των θυγατρικών αυτών. Τα καθαρά κέρδη και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών κατανέμονται μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν με τον επιμερισμό αυτό, το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών γίνει αρνητικό.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου. Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα καθώς και τα κέρδη/ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται πλήρως κατά την ενοποίηση.

2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Το υπόλοιπο των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και του λογαριασμού «Μη ελέγχουσες συμμετοχές» αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4. Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση που η μεταβολή οδηγήσει σε απώλεια του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται ως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απ' ευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή μεταφορά στα κέρδη εις νέο, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή ως το κόστος κτήσης σε περίπτωση που με τα ισχύοντα πρότυπα θα αναγνωρισθεί ως συγγενής ή κοινοπραξία.

2.4.5. Δικαιώματα πώλησης μετοχών μη ελεγχουσών συμμετοχών

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο Όμιλος συνάπτει συμφωνίες, είτε ως μέρος μίας εξαγοράς είτε ανεξάρτητα, με τις οποίες δεσμεύεται να αγοράσει τις μετοχές που κατέχονται από μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών ή οι μέτοχοι μη ελεγχουσών συμμετοχών δικαιούνται να πωλήσουν τις μετοχές τους στον Όμιλο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 32.23 που απαιτεί σε επίπεδο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τα δικαιώματα πώλησης να παρουσιάζονται ως υποχρέωση. Η αναγνώριση της υποχρέωσης έχει ως αποτέλεσμα τον υπολογισμό του δικαιώματος πώλησης σαν να έχει ήδη ασκηθεί. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζονται μη ελέγχουσες συμμετοχές για σκοπούς παρουσίασης αναφορικά με μετοχές που υπόκεινται σε δικαιώματα πώλησης ή δεσμεύσεις. Η υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης. Μεταγενέστερες μεταβολές στην αποτίμηση των δικαιωμάτων πώλησης καταχωρούνται ως μεταβολές της υποχρέωσης και ως κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.4.6. Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της επένδυσης, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν είναι αυτή η περίπτωση. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιεσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια κοινή επιχείρηση είτε μια κοινοπραξία.

Κοινή επιχείρηση είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε κοινή επιχείρηση.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από τον Όμιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως κοινής επιχείρησης ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινή επιχείρηση, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού

β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού

γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την κοινή επιχείρηση

δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και

ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Τράπεζας σε κοινοπραξία η Τράπεζα αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. Σημείωση 2.4.6).

2.4.8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον προβλέψεις απομείωσης.

2.4.9. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» αντίστοιχα,

- υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών» κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και
- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2. Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Λ.Π. 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της τράπεζας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημιές) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, όπως για παράδειγμα τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

α) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και παρέχεται πληροφόρηση στη Διοίκηση.

β) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει μετοχικούς τίτλους που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των συγκεκριμένων τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα «Λοιπά συνολικά έσοδα», μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί

(όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που περιλαμβάνονται στα «Λοιπά συνολικά έσοδα» μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου», ενώ στη περίπτωση απομείωσης της αξίας, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Απομείωση Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων».

Ο Όμιλος εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας χαμηλότερα της αξίας κτήσης των επενδυτικών μετοχικών τίτλων χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντιλογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθέσιμου προς πώληση επενδυτικού μετοχικού τίτλου αυξηθεί, η αύξηση αυτή καταχωρείται στα Λοιπά συνολικά έσοδα.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «Έσοδα από μερίσματα»

2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, ανάλογα με την ποιότητά τους όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε οι πληροφορίες σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται μετοχικοί τίτλοι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο.

Επίπεδο 2: Άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (εκτός από τιμές του Επιπέδου 1), όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του χρηματοοικονομικού μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές διαθέσιμες από τρίτους διαπραγματευτές (dealers – brokers).

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Στο επίπεδο αυτό περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αποτίμηση της αξίας του πραγματοποιείται είτε μέσω της μεθόδου της καθαρής αξίας του ενεργητικού ή μέσω προεξόφλησης ταμειακών ροών ή άλλων μεθόδων αποτίμησης στα οποία απαιτούνται εκτιμήσεις της Διοίκησης. Στο Επίπεδο 3 περιλαμβάνονται μη εισηγμένοι στο χρηματιστήριο μετοχικοί τίτλοι.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.10 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν δάνεια χορηγηθέντα από τον Όμιλο απευθείας στο δανειολήπτη, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία εκταμίευσης των κεφαλαίων προς τους δανειολήπτες και αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος.

2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και διαγραφές

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα δάνειο (ή ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση.

Ένα δάνειο (ή μία ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση και αναγνωρίζονται προβλέψεις απομείωσης εάν και μόνο εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που έχουν συμβεί μετά την αρχική αναγνώριση του δανείου («ζημιογόνο γεγονός») και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του δανείου (ή της ομάδας δανείων) και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των εισπρακτέων ποσών σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης.

Αντικειμενικές αποδείξεις ότι μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέχονται στη γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου,
- β) αθέτηση όρων συμβολαίου, όπως στάση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου,
- γ) παροχή έκπτωσης από τον Όμιλο προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν την οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία ο Όμιλος δε θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση,
- δ) η αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση,
- ε) η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών ή

στ) παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα, στα οποία περιλαμβάνονται:

(i) δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των οφειλετών της ομάδας (ήτοι αυξημένος αριθμός καθυστερημένων πληρωμών) ή

(ii) εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με τις αθετήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας.

Η Τράπεζα εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης σε ατομικό επίπεδο για σημαντικά δάνεια και ατομικά ή συλλογικά για δάνεια που δε θεωρούνται σημαντικά. Ως όριο για το αν θα αξιολογηθεί μεμονωμένα ή όχι ένα δάνειο ορίζονται οι € 200 χιλ.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το τρέχον πραγματικό επιτόκιο.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών απαίτησης με εξασφάλιση λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ταμειακές ροές από την απόκτηση και πώληση της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από την πιθανότητα πλειστηριασμού.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συλλογικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου. Τα δάνεια σε επιχειρήσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, και του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης. Στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια ομαδοποιούνται αντίστοιχα βάσει των ημερών καθυστέρησης και του τύπου του δανείου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε κοινές ομάδες απαιτήσεων

με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πιστούχων να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμώντας τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Ο Όμιλος αναθεωρεί την ισχύουσα Πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων από Πελάτες και εξετάζει τακτικά τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ώστε να μην υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των εκτιμώμενων και των πραγματικών ζημιών.

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη πρόβλεψη απομείωσης αντιλογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό της πρόβλεψης. Το αντιλογισθέν ποσό καταχωρείται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «πρόβλεψη απομείωσης αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη-εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία. Μεταγενέστερα της διαγραφής της, οποιεσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

2.12 Συμφηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμφηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμφηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμφηφισμό.

2.13 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έσοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών», «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» καθώς και τοκομερίδια χρεωστικών τίτλων.

Τα έξοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες», «Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα», «Υποχρεώσεις προς πελάτες» και από «Εκδοθέντες χρεωστικούς τίτλους και λοιπά δάνεια».

2.14 Προμήθειες

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, συναλλαγές ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιόγραφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της υποκείμενης συναλλαγής.

2.15 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους,

αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη γραμμική μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Κατηγορία Παγίου	Ωφέλιμη Ζωή
Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 – 70 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Μηχανολογικός Εξοπλισμός/ Τεχνικές Εγκαταστάσεις	Από 10 έως 25 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη

Η Τράπεζα και οι εταιρίες του Ομίλου προβαίνουν σε επανεξέταση των υπολειμματικών αξιών και των ωφέλιμων ζώνων των ενσώματων παγίων σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.16 Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς / Αποθέματα Ακινήτων

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα των αποκτηθέντων ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου (κλάδος διαχείρισης ακινήτων) καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού».

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν η Τράπεζα ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποιήσιμης αξίας της εξασφάλισης.

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης και λογιστικοποιούνται ως αποθέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π 2. Μεταγενέστερα της απόκτησής του αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς περιλαμβάνονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα».

2.17 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώρισή τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμώνται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από την αγοραία αξία ενός ακινήτου, ενώ σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμη χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι (π.χ. συγκριτική μέθοδος, υπολειμματικής αξίας αντικατάστασης κτλ.). Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα δημιουργίας ωφελειών από τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του ακινήτου ή την πώλησή του.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εκτιμητές, προκειμένου να αποτιμηθεί η αξία τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο. Άλλες δαπάνες συντηρήσεως καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος από τη χρήση 2016 εφαρμόζει τη μέθοδο της εύλογης αξίας για τις επενδύσεις σε ακίνητα.

Μεταφορές από και προς την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται μόνο σε περίπτωση μεταβολής της πρόθεσης του Ομίλου για την χρήση του ακινήτου.

2.18 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.18.1. Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης μείον της όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.18.2. Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.19 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.19.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από της οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους της κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται της σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων

ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από της οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από της κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.20 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς καταρτίσεως της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες».

2.21 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.22 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.22.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα

A. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

B. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.23. Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης. Είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί και υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από την αποτίμηση των αποθεμάτων ακινήτων στην μικρότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και της αποτίμησης των Επενδύσεων Ακινήτων. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές.

2.24 Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Σύμφωνα με τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 2 πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Ο χαρακτηρισμός των συγκεκριμένων χρηματοοικονομικά μέσα ως ίδια κεφάλαια ή ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εναπόκειται στους όρους εξόφληση. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά περιλαμβάνουν ή υπόκεινται σε περιορισμούς (όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά), σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει από μόνο του την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η οικονομική οντότητα θα πρέπει να εξετάσει και να λάβει υπόψη της όλους τους όρους και προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου καθώς και την σχετική νομοθεσία και το καταστατικό της κατά τον προσδιορισμό της κατηγοριοποίησής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως ίδια κεφάλαια.

Οι συνεταιριστικές μερίδες των μελών, αποτελούν στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων αν ισχύει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί την εξόφληση των μερίδων. Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι απόλυτη, με την έννοια ότι απαγορεύονται όλες οι εξοφλήσεις, ή μερική, με την έννοια ότι απαγορεύει την εξόφληση των μερίδων των μελών, αν η εξόφληση θα γινόταν η αιτία ο αριθμός των μερίδων των μελών ή το ύψος του καταβλημένου κεφαλαίου από μερίδες μελών, να πέσει κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο.
- Η εγχώρια νομοθεσία ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας μπορούν να απαγορεύσουν την εξόφληση μερίδων. Ωστόσο, διατάξεις εγχώριας νομοθεσίας, κανονισμοί ή το καταστατικό μιας οικονομικής οντότητας που απαγορεύει την εξόφληση υπό προϋποθέσεις - όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά- δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες να θεωρούνται στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.
- Οι μερίδες των μελών πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΛΠ 32, αναφορικά με την αναγνώριση ιδίων κεφαλαίων, των διαθέσιμων από τον κάτοχο χρηματοοικονομικών μέσων και των υποχρεώσεων του εκδότη κατά την εκκαθάριση.

Στα πλαίσια του άρθρου 92 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014 αναφορικά με την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων αποχώρησης ή αποκλεισμού συνεταιριτών, η οποία συνεπάγεται μείωση, εντός της οικονομικής χρήσης, μεγαλύτερη του 2% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος που έχει μορφή συνεταιρισμού του ν. 1667/1986, απαιτείται προηγουμένως έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απαγορεύει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, εάν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί με τη μορφή του πιστωτικού συνεταιρισμού.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του συνεταιριστικού κεφαλαίου της στα ίδια κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια για την εξόφληση μερίδων από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014.

Επιπροσθέτως, αναφέρονται ως εξής:

Τα άμεσα έξοδα εκδόσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου αφαιρούνται απευθείας από την καθαρή θέση.

Η διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο αφορά στη διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διάθεσής τους.

Οι Ίδιες συνεταιριστικές μερίδες, αφορούν μερίδες της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, οι οποίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης και απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου.

2.25 Συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη, σύμφωνα και με το Δ.Λ.Π. 24, συμπεριλαμβάνονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι συνδεδεμένα με την οντότητα που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις. Δύο μέρη θεωρούνται συνδεδεμένα αν το ένα έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω του, κατά τη λήψη των οικονομικών και επιχειρηματικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, συνδεδεμένα μέρη είναι:

- α) Επιχειρήσεις που, άμεσα ή έμμεσα, ασκείται έλεγχος από την Τράπεζα.
- β) Συγγενείς επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές.
- γ) Ιδιώτες και στενοί συγγενείς τους που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου στην Τράπεζα, τα οποία τους παρέχουν ουσιώδη επιρροή πάνω στην Τράπεζα.
- δ) Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και βασικά Διοικητικά Στελέχη καθώς και στενά συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα
- ε) Επιχειρήσεις που ανήκουν σε μέλη της Διοίκησης.

2.26 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά ως υποχρεώσεις στην περίοδο που εισπράττονται ή στην περίοδο που καθίσταται οριστική η έγκρισή τους και υπάρχει βεβαιότητα ότι θα εισπραχθούν.

Ως προς το χρόνο αναγνώρισης ισχύει το κριτήριο της εισπραξης το οποίο είναι αδιαμφισβήτητο, ενώ στην φάση που δεν έχει γίνει η εισπραξη τίθεται το κριτήριο της οριστικής έγκρισής τους και της βεβαιότητας ότι θα εισπραχθούν. Συγκεκριμένα, η έγκριση των επιχορηγήσεων θεωρείται οριστική, όταν η οντότητα έχει τεκμηριωμένα συμμορφωθεί με τους όρους που διέπουν τη χορήγησή τους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται με τα ποσά που εισπράττονται ή εγκρίνονται οριστικά. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι κρατικές επιχορηγήσεις αποσβένονται με τη μεταφορά τους στα αποτελέσματα ως έσοδα, στην ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017. Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Προβλέψεις για ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η Τράπεζα επισκοπεί το δανειακό της χαρτοφυλάκιο σε τριμηνιαία βάση, προκειμένου να αξιολογήσει εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε εξατομικευμένη βάση, για τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό της απαίτησης ή της ομάδας απαιτήσεων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στη κατάσταση των αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται εξετάζονται τακτικά προκειμένου οι αποκλίσεις ανάμεσα στις εκτιμώμενες απομειώσεις και τις πραγματικές ζημιές από την αδυναμία είσπραξης των απαιτήσεων να μην είναι σημαντικές. Σχετική με την προσαρμογή στις εκτιμήσεις αναφορικά με τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των δανείων, που διενήργησε η Τράπεζα το 2017, είναι η σημείωση 10 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, προσδιορίζεται βάσει των διαθέσιμων τιμών αγοράς. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Οι μέθοδοι αυτοί περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης ταμειακών ροών, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων μη διαπραγματεύσιμων στο χρηματιστήριο για τους οποίους δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση και συγγενών επιχειρήσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμο προς πώληση του Ομίλου αποτιμάται στην εύλογη αξία αναγνωρίζοντας τις μεταβολές εύλογης αξίας στο αποθεματικό του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Απομείωση της αξίας του χαρτοφυλακίου αναγνωρίζεται όταν η μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσης της επένδυσης είναι παρατεταμένη ή σημαντική. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση για τη διενέργεια της οποίας η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, το μέγεθος και τη διάρκεια των μη πραγματοποιημένων ζημιών, τη διακύμανση της τιμής της μετοχής στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας επίσης υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου, στον οποίο δραστηριοποιείται. Στην περίπτωση απομείωσης το αποθεματικό μεταφέρεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών του σε συγγενείς επιχειρήσεις, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της εκάστοτε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Η μόνιμη απομείωση αξίας της επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση, όπως προκύπτει από την αξιολόγηση καταχωρείται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Εύλογη αξία ακινήτων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα του Ομίλου εξετάζονται για απομείωση αξίας όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες παρέχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας του ενσώματου παγίου στοιχείου, μειωμένης κατά τις δαπάνες για την πώλησή του και της αξίας λόγω χρήσης.

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της αξίας κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μειωμένη κατά τα έξοδα πώλησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή οι όπου δεν είναι διαθέσιμες, χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι.

Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενο φόρο επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις φορολογίας που ισχύουν.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν φορολογικές ζημιές και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων και τα περιθώρια κέρδους.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστών προσωρινών διαφορών που δε θεωρούνται ανακτήσιμες θα μπορούσε να αναγνωριστούν στο άμεσο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστών προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δε μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμο του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

Αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία και στους φορολογικούς συντελεστές μπορεί στο μέλλον να επηρεάσουν τις αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και κατά συνέπεια και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών αποτελεσμάτων.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις, στις περιπτώσεις όπου υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, για την οποία είναι σχεδόν βέβαιη η εκροή πόρων και μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πιθανότητα εκροής πόρων για την τακτοποίηση της υποχρέωσης είναι απόμακρη ή το ποσό της εκροής πόρων δεν μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα, δεν σχηματίζεται πρόβλεψη αλλά γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις το σχετικό γεγονός.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εκτιμά την πιθανότητα τακτοποίησης της υποχρέωσης, τη δυνατότητα αξιόπιστης επιμέτρησης της εκροής και τον χρόνο τακτοποίησής της. Επιπλέον, στις περιπτώσεις των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων, ο Όμιλος αξιολογεί αυτές ενδελεχώς, κάθε φορά που συντάσσονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις, βάσει των εκτιμήσεων της Νομικής Υπηρεσίας της Τράπεζας και των θυγατρικών της ή των εκτιμήσεων εξωτερικών ανεξάρτητων Νομικών Συμβούλων, στις περιπτώσεις όπου το υπό εξέταση ποσό κρίνεται σημαντικό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου, εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων της, διαμορφώνει και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης των κεφαλαίων της Τράπεζας, σε ετήσια βάση. Επιπλέον, καθορίζει τις αρχές και εγκρίνει τις πολιτικές που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Η Επιτροπή αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., τα οποία είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου) είναι ανεξάρτητα μέλη του Δ.Σ. Τα μέλη και ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της αξιολόγησης των αναφορών και της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο της Τράπεζας σε τακτική βάση. Στην Επιτροπή εισηγείται ο Επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

4.2 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

4.2.1. Πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Η Τράπεζα στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως προσδιορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιφορτίσει την Επιτροπή Ελέγχου, να εποπτεύει όλες τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία είναι επιφορτισμένη με την μελέτη και υπολογισμό κυρίως των δύο βασικών πηγών κινδύνου, τον Πιστωτικό Κίνδυνο και τον Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς και τον έλεγχο και την παρακολούθηση των λοιπών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα. Αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη για όλα τα θέματα συμμόρφωσης σε εσωτερικούς και εξωτερικούς κανόνες, όπως η ισχύουσα Ελληνική και Ευρωπαϊκή, νομοθεσία, εποπτικοί κανονισμοί και λογιστικά πρότυπα. Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, συμπληρώνει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, δρώντας ως ανεξάρτητο ελεγκτικό όργανο, και επικεντρώνεται στην αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του γενικότερου ελέγχου.

4.2.2 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του «Πλαισίου Διακυβέρνησης και Διαχείρισης Κινδύνων», για την διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης και διάθεσης κινδύνων (Risk Appetite), σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας.

Παράλληλα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων ανανεώνεται ετησίως κατόπιν εισήγησης από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων προς το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες εποπτικές απαιτήσεις.

4.2.3 Μονάδα Διαχείριση κινδύνων

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων έχει ως αποστολή:

- Την εξειδίκευση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα πιστωτικού κινδύνου με κύρια έμφαση στα συστήματα διαβάθμισης, υποδείγματα αξιολόγησης και παραμέτρους κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- Την υποβολή εγγραφών αξιολογήσεων προς τα εγκριτικά κλιμάκια της Τράπεζας, για χρηματοδοτικά ανοίγματα προς πιστούχους ή ομίλους πιστούχων και συμμετέχει μέσω του επικεφαλής της και στελεχών της, με δικαίωμα ψήφου, στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων,
- Τον υπολογισμό του εποπτικού και εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη όλων των κινδύνων και την κατάρτιση των σχετικών κανονιστικών και εποπτικών αναφορών,
- Το σχεδιασμό, εξειδίκευση, εισήγηση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- Την αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης όλων των κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα καθώς και την περιοδική επικύρωσή τους,
- Την σύνταξη και την υποβολή όλων των απαραίτητων αναφορών για τα θέματα αρμοδιότητάς της, με σκοπό την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης, ανά τρίμηνο, εξάμηνο ή έτος,
- Την συνεργασία με τις λοιπές Μονάδες και Διευθύνσεις της Τράπεζας, σε θέματα που αφορούν στην διαχείριση των κινδύνων.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων στελεχώνεται εκτός από τον επικεφαλής και από δύο ακόμα υπαλλήλους.

4.2.4 Διαχείριση ενεργητικού – παθητικού

Οι πολιτικές διαχείρισης του ενεργητικού/παθητικού αποσκοπούν στη σύνθεση του ισολογισμού κατά τρόπο που αφενός να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και ο επιτοκιακός κίνδυνος και αφετέρου να συνεισφέρει στην κερδοφορία του. Η πολιτική διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού της Τράπεζας σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από την ALCO η οποία χαράζει τη γενικότερη πολιτική για τη διαχείριση του Ενεργητικού και Παθητικού. Η ALCO χαράζει τη στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

4.2.5 Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος, στοχεύει στην διενέργεια ελεγκτικών και συμβουλευτικών δραστηριοτήτων, σχεδιασμένων να προσθέτουν αξία και να βελτιώνουν τις λειτουργίες.

4.3 Διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με την Τράπεζα. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Τράπεζα. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και ιδιαίτερα σε ανοίγματα άνω των €500,0χιλ και από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

4.3.2 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες της Τράπεζας περιλαμβάνουν:

- Κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που απευθύνεται, την κατηγορία των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της πιστοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, και ανανέωσης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας της Τράπεζας για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.

4.3.3 Μέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου, Παρακολούθηση και Εσωτερικές Διαβαθμίσεις

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών αναλαμβάνεται κεντρικά από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία συνεργάζεται στενά με την Διεύθυνση Πίστης που είναι υπεύθυνη για συγκεκριμένες κατηγορίες χορηγήσεων, όπως και με την Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα ανοίγματα που έχουν αθετήσει ή πρόκειται να αθετήσουν.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί το RV RATING της SYSTEMIC S.A. ως σύστημα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, το οποίο επικυρώνεται περιοδικά.

Το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο κατηγοριοποιείται ετησίως σε εννέα πιστοδοτικές βαθμίδες, σχετιζόμενες με την Πιθανότητα Αθέτησης.

Τα ανοίγματα της Επιχειρηματικής Πίστης όπως και οι πιστοδοτήσεις προς MME καλύπτονται κυρίως από εμπράγματα εξασφαλίσεις και δευτερευόντως από ρευστοποιήσιμα στοιχεία, τιμολόγια εκχωρημένων απαιτήσεων, κ.λπ.

4.3.4 Διαχείριση Σημαντικής Συγκέντρωσης Κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την κανονιστική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων.

Κύριο εργαλείο για την παρακολούθηση του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο για δεδομένη βαθμίδα Πιστούχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, εγκρίνει τα ανώτατα πιστοδοτικά όρια, η αναθεώρηση των οποίων γίνεται σε ετήσια βάση. Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων εσωτερικών ορίων εγκρίνονται από τα αρμόδια εγκριτικά όργανα με βάση τις εγκριτικές ευχέρειες όπως αυτές ορίζονται στην Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από την υπέρμετρη έκθεση έναντι ενός αντισυμβαλλόμενου ή ομάδας συνδεδεμένων αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες παρακολουθείται μέσω των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων οφειλετών.

Τέλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου, η Τράπεζα σε συνεργασία με την SYSTEMIC SA, υπολογίζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης και τον κίνδυνο των μη αναμενόμενων ζημιών, δηλαδή το εσωτερικό ή οικονομικό κεφάλαιο των ανοιγμάτων της, υπολογίζοντας την επαύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

4.3.5 Πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων από Πελάτες. Η πολιτική αυτή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαδικασία αξιολόγησης της ανάγκης απομείωσης και υπολογισμού της πρόβλεψης απομείωσης. Η πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων που ακολουθεί η Τράπεζα περιγράφεται παραπάνω στη Σημείωση 2.11. Επιπλέον, έχει συσταθεί Επιτροπή Προβλέψεων η οποία ελέγχει την ορθή εφαρμογή της Πολιτικής Απομείωσης Δανείων Και Απαιτήσεων από πελάτες.

4.3.6 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

4.3.6.1 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου σχετικά με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στο κείμενο της πολιτικής πιστοδοτήσεων. Αναλυτικότερα, στην πολιτική πιστοδοτήσεων αναφέρονται διακριτά όλες οι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς εξασφαλίσεις ως μορφές πιστωτικής προστασίας. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων είναι οι ακόλουθες:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί ακινήτων που χρησιμοποιούνται για κατοικία ή/και εμπορικών ακινήτων
- Ναυτικές υποθήκες
- Ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών (εισηγμένων και μη), χρυσού, μηχανημάτων, κλπ.
- Εκχωρήσεις απαιτήσεων (γεγεννημένων και μη)
- Εταιρικές ή προσωπικές εγγυήσεις (περιλαμβανομένης της εγγύησης του πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η Τράπεζα με στόχο την πληρέστερη παρακολούθηση και αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται σε ασφάλεια δανείων και απαιτήσεων, αλλά και προκειμένου να εναρμονίζεται πλήρως με το υφιστάμενο εποπτικό πλαίσιο έχει ενσωματώσει στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα το υποσύστημα εξασφαλίσεων. Μέσω του υποσυστήματος εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται τα συστατικά στοιχεία της εξασφάλισης που επιτρέπουν την ποιοτική αξιολόγησή της, όπως και τα στοιχεία που επιτρέπουν τον υπολογισμό της αξίας της.

4.3.6.2 Μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2017 και 31.12.2016 για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
A. Εντός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο				
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	7.928.374	5.232.387	7.928.374	5.232.387
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.818.539	3.364.028	2.818.539	3.364.028
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.197.098	1.049.735	1.197.098	1.049.735
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	317.097.263	314.909.122	347.110.950	345.237.785
Συμμετοχές	2.927.221	5.013.063	18.354.713	18.344.511
Λοιπές απαιτήσεις από πελάτες και διάφορους χρεώστες*	7.562.911	5.855.450	3.520.157	3.224.882
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	3.258.022	1.598.623	1.559.825	1.462.675
A. Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο*	342.789.427	337.022.408	382.489.654	377.916.003
B. Εκτός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο				
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	9.194.934	13.584.368	9.198.396	13.587.830
B. Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο*	9.194.934	13.584.368	9.198.396	13.587.830
Συνολική Αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο*	351.984.361	350.606.776	391.688.050	391.503.833

*Όπως αναμορφώθηκε

Σημείωση: Οι συνολικές εγκεκριμένες μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και τα πιστωτικά όρια του Ομίλου και της Τράπεζας αφορούν όρια που μπορούν να ανακληθούν ανά πάσα στιγμή και ανέρχονται σε €1,96 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2017 (2016: €2,35 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα).

4.3.6.3 Αποτίμηση εξασφαλίσεων

Σύμφωνα με την Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας, η ύπαρξη και η αξία των εξασφαλίσεων παρακολουθείται στενά. Η συχνότητα των εκτιμήσεων των ακινήτων συνήθως δεν υπερβαίνει διάστημα ενός έτους. Οι αποτιμήσεις πραγματοποιούνται από εξειδικευμένους εκτιμητές, αποδοχής της Τράπεζας.

Στην αξία των εξασφαλίσεων περιλαμβάνονται:

- Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας, και συγκεκριμένα προσημειώσεις/ υποθήκες επί εμπορικών ακινήτων ή ακινήτων προοριζόμενων για κατοικία, αφαιρουμένων τυχόν προηγούμενων βαρών,
- Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, και συγκεκριμένα ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών εισηγμένων σε κύριο δείκτη οργανωμένης αγοράς, χρυσού,
- Λοιπές εξασφαλίσεις, και συγκεκριμένα ναυτικές υποθήκες,
- Αξία εγγυήσεων και συγκεκριμένα την αξία εξασφαλίσεων που αφορά την εγγύηση του πρώην ΤΕΜΠΜΕ.

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, αναλύονται ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου και συνοψίζονται στους ακόλουθους πίνακες:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	31.12.2017					31.12.2016				
	Αξία Εξασφαλίσεων					Αξία Εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	85.414	1.481	0	86.895	17	87.151	1.448	0	88.599	33
Επιχειρηματική Τραπεζική	286.373	2.433	6.950	295.756	247	286.515	3.930	6.950	297.395	456
Δημόσιος Τομέας	49	0	0	49	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	371.836	3.913	6.950	382.700	265	373.666	5.378	6.950	385.994	489

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Τράπεζα

Ποσά σε '000 €	31.12.2017					31.12.2016				
	Αξία Εξασφαλίσεων					Αξία Εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	85.414	1.481	0	86.895	17	87.151	1.448	0	88.599	33
Επιχειρηματική Τραπεζική	316.985	2.513	6.950	326.448	247	312.106	3.939	6.950	322.995	456
Δημόσιος Τομέας	49	0	0	49	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	402.448	3.994	6.950	413.392	265	399.257	5.387	6.950	411.594	489

4.3.6.4 Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών Δανείων

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων, απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζονται τα υπόλοιπα δανείων και το πλήθος των πιστούχων ανάλογα με το ποσοστό LTV για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Μικρότερο από 50%	2.647	1.370	2.647	1.370
50%-70%	3.584	3.404	3.584	3.404
71%-80%	8.621	7.285	8.621	7.285
81%-90%	2.945	3.562	2.945	3.562
91%-100%	1.790	1.356	1.790	1.356
101%-120%	1.569	1.132	1.569	1.132
121%-150%	724	1.025	724	1.025
Μεγαλύτερο από 150%	3.208	737	3.208	737
Σύνολο	25.089	19.871	25.089	19.871
Μέσος όρος του Δείκτη	100%	88%	100%	88%

4.3.6.5 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πιστωτική ποιότητα των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών συνοψίζεται ως ακολούθως:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2017	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλίσεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Λιανική Τραπεζική	38.067	22.306	18.953	26.545	105.928	(10.751)	(13.888)	(24.639)	81.289	86.912
Στεγαστικά δάνεια	9.447	6.626	5.323	3.635	25.089	(2.303)	(1.241)	(3.544)	21.546	25.471
Καταναλωτικά δάνεια	4.658	2.234	366	3.732	10.990	(282)	(2.540)	(2.822)	8.168	7.458
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	480	480	0	(432)	(432)	48	24
Λοιπά δάνεια	23.962	13.446	13.263	18.698	69.370	(8.166)	(9.675)	(17.842)	51.528	53.959
Επιχειρηματική Τραπεζική	136.169	44.157	125.756	10.058	316.139	(75.410)	(5.249)	(80.659)	235.480	296.003
Μεγάλες επιχειρήσεις	7.306	0	0	0	7.306	(73)	0	(73)	7.233	6.396
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	128.863	44.157	125.756	10.058	308.833	(75.337)	(5.249)	(80.586)	228.247	289.607
Δημόσιος τομέας	335	0	0	0	335	(2)	(5)	(7)	328	49
Ελλάδα	335	0	0	0	335	(2)	(5)	(7)	328	49
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	174.571	66.463	144.708	36.603	422.403	(86.163)	(19.143)	(105.306)	317.097	382.964

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2016	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλίσεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Λιανική Τραπεζική	35.128	24.666	19.611	27.813	107.223	(12.653)	(15.803)	(28.456)	78.767	88.632
Στεγαστικά δάνεια	7.257	6.745	2.333	3.537	19.871	(922)	(1.455)	(2.377)	17.494	22.501
Καταναλωτικά δάνεια	2.975	1.450	1.481	3.780	9.686	(811)	(2.649)	(3.460)	6.226	6.630
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	485	485	0	(436)	(436)	48	0
Λοιπά δάνεια	24.896	16.471	15.797	20.011	77.182	(10.921)	(11.263)	(22.184)	54.998	59.502
Επιχειρηματική Τραπεζική	146.863	37.094	125.721	10.745	320.502	(78.421)	(6.388)	(84.809)	235.693	297.851
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.137	0	0	0	8.137	(81)	0	(81)	8.056	7.778
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	138.726	37.094	125.721	10.745	312.365	(78.340)	(6.388)	(84.728)	227.637	290.073
Δημόσιος τομέας	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Ελλάδα	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	182.451	61.760	145.332	38.558	428.185	(91.077)	(22.199)	(113.276)	314.909	386.483

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2017 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.365	356	0	1.668	0	5.986	0	0	9.375
31-60 μέρες	761	178	0	1.567	0	10.658	0	0	13.165
61-90 μέρες	1.066	727	0	2.643	0	10.718	0	0	15.154
91-180 μέρες	149	20	0	366	0	185	0	0	719
Πάνω από 180 μέρες	3.284	954	0	7.202	0	16.610	0	0	28.050
Σύνολο	6.626	2.234	0	13.446	0	44.157	0	0	66.463
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.481	2.221	0	15.878	0	58.490	0	0	85.070

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.121	452	0	2.392	0	10.092	0	0	14.058
31-60 μέρες	715	164	0	3.691	0	4.919	0	0	9.489
61-90 μέρες	1.075	152	0	3.347	0	4.112	0	0	8.686
91-180 μέρες	388	20	0	341	0	327	0	0	1.075
Πάνω από 180 μέρες	3.446	662	0	6.699	0	17.645	0	0	28.452
Σύνολο	6.745	1.450	0	16.471	0	37.094	0	0	61.760
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.604	1.401	0	15.755	0	49.248	0	0	75.009

4.3.6.6 Απομειωμένα δάνεια

Ως απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα εξής:

- Δάνεια τα οποία εμφανίζουν καθυστέρηση που υπερβαίνει τις 90 ημέρες
- Τα δάνεια για τα οποία η Τράπεζα πιστεύει ότι υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

4.3.6.7 Μεταφορά των δανείων στην κατηγορία των μη απομειωμένων

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη απομειωμένα αν μετά την αναγνώριση ζημιάς απομείωσης εμφανιστούν αντικειμενικές ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει πιθανότητα αποπληρωμής σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους.

Στους πίνακες που ακολουθούν γίνεται ανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών:

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2017	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα	
Ενήμερα	1.645	108	0	1.690	0	28.206	0	0	31.649
1-30 μέρες	0	3	0	121	0	2.693	0	0	2.816
31-60 μέρες	0	92	0	592	0	234	0	0	918
61-90 μέρες	145	34	0	380	0	3.981	0	0	4.539
91-180 μέρες	133	214	48	890	0	2.005	0	0	3.290
Πάνω από 180 μέρες	3.613	950	0	12.421	0	21.869	0	0	38.853
Σύνολο	5.537	1.400	48	16.093	0	58.988	0	0	82.066
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	7.492	1.611	24	20.973	0	93.598	0	0	123.699

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2016	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα	
Ενήμερα	44	816	0	2.332	0	26.033	0	0	29.225
1-30 μέρες	75	23	0	164	0	302	0	0	564
31-60 μέρες	0	5	0	100	0	2.849	0	0	2.954
61-90 μέρες	48	0	0	335	0	1.615	0	0	1.998
91-180 μέρες	27	261	0	841	0	1.893	0	0	3.021
Πάνω από 180 μέρες	3.489	778	48	13.333	0	24.712	0	0	42.361
Σύνολο	3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	5.292	2.876	0	22.574	0	92.641	0	0	123.383

Μεταβολή απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2017	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα	
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	5.870	5.261	485	35.809	0	136.466	0	0	183.890
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου	5.035	709	480	4.599	0	54.713	0	0	65.537
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(1.896)	(1.855)	(485)	(6.154)	0	(40.476)	0	0	(50.866)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(17)	(17)	0	(1.192)	0	(7.445)	0	0	(8.671)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(33)	0	0	(1.101)	0	(7.445)	0	0	(8.579)
Διαθέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων 31.12.2017	8.958	4.098	480	31.961	0	135.814	0	0	181.311
Προβλέψεις απομείωσης	(3.422)	(2.698)	(432)	(15.868)	0	(76.826)	0	0	(99.245)
Καθαρή αξία απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων της 31.12.2017	5.537	1.400	48	16.093	0	58.988	0	0	82.066

4.3.6.8 Λογιστική πολιτική για αναγνώριση δεδουλευμένων τόκων απομειωμένων δανείων

Η Τράπεζα και ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία προσαρμογής των Πληροφοριακών Συστημάτων προκειμένου να παρακολουθείται το ύψος των εσόδων που προέρχεται από δεδουλευμένους τόκους από απομειωμένα δάνεια. Η σχετική προσαρμογή αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η συμβολή στα έσοδα της Τράπεζας και του Ομίλου από το συγκεκριμένο μέγεθος θεωρείται μη ουσιώδης.

Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Όμιλος

31.12.2017
31.12.2016

Ποσά σε '000 €	31.12.2017			31.12.2016		
	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	4.090	0	4.090	4.310	0	4.310
Επιχειρηματική Τραπεζική	14.617	0	14.617	14.800	0	14.800
Δημόσιος τομέας	36	0	36	45	0	45
Σύνολο εσόδων από τόκους	18.743	0	18.743	19.155	0	19.155

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2017	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλίσεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Ποσά σε '000 €										
Λιανική Τραπεζική	38.067	22.306	18.953	26.545	105.928	(10.751)	(13.888)	(24.639)	81.289	86.912
Στεγαστικά δάνεια	9.447	6.626	5.323	3.635	25.089	(2.303)	(1.241)	(3.544)	21.546	25.471
Καταναλωτικά δάνεια	4.658	2.234	366	3.732	10.990	(282)	(2.540)	(2.822)	8.168	7.458
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	480	480	0	(432)	(432)	48	24
Λοιπά δάνεια	23.962	13.446	13.263	18.698	69.370	(8.166)	(9.675)	(17.842)	51.528	53.959
Επιχειρηματική Τραπεζική	159.515	50.824	125.756	10.058	346.153	(75.410)	(5.249)	(80.659)	265.494	326.696
Μεγάλες επιχειρήσεις	7.306	0	0	0	7.306	(73)	0	(73)	7.233	6.396
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	152.209	50.824	125.756	10.058	338.847	(75.337)	(5.249)	(80.586)	258.261	320.300
Δημόσιος τομέας	335	0	0	0	335	(2)	(5)	(7)	328	49
Ελλάδα	335	0	0	0	335	(2)	(5)	(7)	328	49
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	197.917	73.130	144.708	36.603	452.416	(86.163)	(19.143)	(105.306)	347.111	413.657

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλίσεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Ποσά σε '000 €										
Λιανική Τραπεζική	35.128	24.666	19.611	27.813	107.223	(12.653)	(15.803)	(28.456)	78.767	88.632
Στεγαστικά δάνεια	7.257	6.745	2.333	3.537	19.871	(922)	(1.455)	(2.377)	17.494	22.501
Καταναλωτικά δάνεια	2.975	1.450	1.481	3.780	9.686	(811)	(2.649)	(3.460)	6.226	6.630
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	485	485	0	(436)	(436)	48	0
Λοιπά δάνεια	24.896	16.471	15.797	20.011	77.182	(10.921)	(11.263)	(22.184)	54.998	59.502
Επιχειρηματική Τραπεζική	177.192	37.094	125.721	10.745	350.831	(78.421)	(6.388)	(84.809)	266.022	323.451
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.137	0	0	0	8.137	(81)	0	(81)	8.056	7.778
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	169.055	37.094	125.721	10.745	342.694	(78.340)	(6.388)	(84.728)	257.966	315.673
Δημόσιος τομέας	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Ελλάδα	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	212.779	61.760	145.332	38.558	458.514	(91.077)	(22.199)	(113.276)	345.238	412.083

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2017 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.365	356	0	1.668	0	5.986	0	0	9.375
31-60 μέρες	761	178	0	1.567	0	10.658	0	0	13.165
61-90 μέρες	1.066	727	0	2.643	0	17.385	0	0	21.821
91-180 μέρες	149	20	0	366	0	185	0	0	719
Πάνω από 180 μέρες	3.284	954	0	7.202	0	16.610	0	0	28.050
Σύνολο	6.626	2.234	0	13.446	0	50.824	0	0	73.130
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.481	2.221	0	15.878	0	66.185	0	0	92.765

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.121	452	0	2.392	0	10.092	0	0	14.058
31-60 μέρες	715	164	0	3.691	0	4.919	0	0	9.489
61-90 μέρες	1.075	152	0	3.347	0	4.112	0	0	8.686
91-180 μέρες	388	20	0	341	0	327	0	0	1.075
Πάνω από 180 μέρες	3.446	662	0	6.699	0	17.645	0	0	28.452
Σύνολο	6.745	1.450	0	16.471	0	37.094	0	0	61.760
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.604	1.401	0	15.755	0	49.248	0	0	75.009

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2017 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ενήμερα	1.645	108	0	1.690	0	28.206	0	0	31.649
1-30 μέρες	0	3	0	121	0	2.693	0	0	2.816
31-60 μέρες	0	92	0	592	0	234	0	0	918
61-90 μέρες	145	34	0	380	0	3.981	0	0	4.539
91-180 μέρες	133	214	48	890	0	2.005	0	0	3.290
Πάνω από 180 μέρες	3.613	950	0	12.421	0	21.869	0	0	38.853
Σύνολο	5.537	1.400	48	16.093	0	58.988	0	0	82.066
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	7.492	1.611	24	20.973	0	93.598	0	0	123.699

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ενήμερα	44	816	0	2.332	0	26.033	0	0	29.225
1-30 μέρες	75	23	0	164	0	302	0	0	564
31-60 μέρες	0	5	0	100	0	2.849	0	0	2.954
61-90 μέρες	48	0	0	335	0	1.615	0	0	1.998
91-180 μέρες	27	261	0	841	0	1.893	0	0	3.021
Πάνω από 180 μέρες	3.489	778	48	13.333	0	24.712	0	0	42.361
Σύνολο	3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	5.292	2.876	0	22.574	0	92.641	0	0	123.383

Μεταβολή απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία – Τράπεζα

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2017	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	5.870	5.261	485	35.809	0	136.466	0	0	183.890
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου	5.035	709	480	4.599	0	54.713	0	0	65.537
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(1.896)	(1.855)	(485)	(6.154)	0	(40.476)	0	0	(50.866)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(17)	(17)	0	(1.192)	0	(7.445)	0	0	(8.671)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(33)	0	0	(1.101)	0	(7.445)	0	0	(8.579)
Διαθέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων 31.12.2017	8.958	4.098	480	31.961	0	135.814	0	0	181.311
Προβλέψεις απομείωσης	(3.422)	(2.698)	(432)	(15.868)	0	(76.826)	0	0	(99.245)
Καθαρή αξία απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων της 31.12.2016	5.537	1.400	48	16.093	0	58.988	0	0	82.066

Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Τράπεζα
31.12.2017
31.12.2016

Ποσά σε '000 €	31.12.2017			31.12.2016		
	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	4.090	0	4.090	4.310	0	4.310
Επιχειρηματική Τραπεζική	16.831	0	16.831	16.662	0	16.662
Δημόσιος τομέας	36	0	36	45	0	45
Σύνολο εσόδων από τόκους	20.957	0	20.957	21.017	0	21.017

4.4 Ρυθμίσεις Δανείων

Οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του οφειλέτη να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής σύμβασης, εφόσον πρόκειται για συνεργάσιμο και βιώσιμο οφειλέτη. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της δανειακής σύμβασης, ώστε να μπορέσει ο οφειλέτης να εξυπηρετήσει, υπό την προϋπόθεση ότι οι ρυθμίσεις θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν τον οφειλέτη στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών, όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής.

Η Τράπεζα έχει εναρμονιστεί με τις εποπτικές της υποχρεώσεις που αφορούν σε ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις, με βάση την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/30.05.2014 της Τραπεζής της Ελλάδος και τις τροποποιητικές αυτής 47/09.02.2015 και 102/30.8.2016, με τις οποίες προσδιορίστηκε το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το Νόμο 4261/2014, τον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών αποφάσεις της Τραπεζής της Ελλάδος, καθώς και με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα ισχύοντα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής οι ρυθμίσεις αφορούν συνήθως σε επιμήκυνση της διάρκειας του αρχικού δανείου, παροχή περιόδου χάριτος -με ή χωρίς καταβολή μόνο τόκων για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα- μείωση επιτοκίου και λοιπές τροποποιήσεις όρων, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε δανειολήπτη.

Η Τράπεζα εφαρμόζει τους προτεινόμενους από το εποπτικό πλαίσιο τύπους ρύθμισης, οι οποίοι κατατάσσονται σε:

- Βραχυπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που οι δυσκολίες του οφειλέτη κρίνονται βάσιμα προσωρινές. Ενδεικτικά αναφέρονται: Κεφαλαιοποίηση Ληξιπρόθεσμων Οφειλών, Καταβολή μόνο Τόκων, Παροχή περιόδου χάριτος κλπ.
- Μακροπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται σε μεγαλύτερη διάρκεια με στόχο τη μείωση της δόσης σε συνδυασμό ενδεχομένως με αύξηση του αριθμού και την παράταση του χρόνου αποπληρωμής. Ενδεικτικά αναφέρονται: Μείωση επιτοκίου, Παράταση Διάρκειας, κλπ.
- Τύπους οριστικής διευθέτησης: αφορούν στις περιπτώσεις που τερματίζεται ή μεταβάλλεται ουσιαστικά η συμβατική σχέση, με στόχο την οριστική τακτοποίηση της απαίτησης της τράπεζας έναντι του οφειλέτη. Ενδεικτικά αναφέρονται: Εθελοντική Παράδοση Ευνόθηκου Ακινήτου, Διακανονισμός Απαιτήσεων, Ρευστοποίηση σε Πλειστηριασμό, Ρυθμίσεις Αναγκαστικού Δικαίου, Μερική Διαγραφή Οφειλής κλπ.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο οι λύσεις ρύθμισης που εφαρμόζονται ποικίλουν μεταξύ διαφορετικών προγραμμάτων αποπληρωμής, τα οποία προσαρμόζονται στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στην δυνατότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει, όπως είναι η επέκταση της διάρκειας του δανείου ανάλογα με τον δανειολήπτη και τις ανάγκες του, η μετατροπή του είδους δανεισμού από βραχυπρόθεσμο σε μακροπρόθεσμο, η πληρωμή για κάποιο χρονικό διάστημα μόνο τόκων κλπ.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, όσο και για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, στους αντίστοιχους κανονισμούς καθυστερήσεων και πιστοδοτήσεων της Τράπεζας, υφίστανται καταγεγραμμένες οδηγίες – διαδικασίες με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων και η διαχείριση και παρακολούθηση ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και το στάδιο καταγγελίας της σύμβασης.

Η πρόβλεψη απομείωσης υπολογίζεται σε ατομική ή συλλογική βάση ανά δανειολήπτη, σύμφωνα με τη μεθοδολογία υπολογισμού που εφαρμόζεται από την Τράπεζα για το σύνολο του χαρτοφυλακίου, με μόνη διαφοροποίηση τη χρήση προσαυξημένου συντελεστή πιθανότητας αθέτησης στις συλλογικές προβλέψεις απομείωσης των ρυθμισμένων ανοιγμάτων.

Τα κριτήρια της Τράπεζας για τον χαρακτηρισμό ενός δανείου ως ρυθμισμένου είναι απόλυτα εναρμονισμένα με τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής για της ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, τόσο για εποπτικούς σκοπούς όσο και για σκοπούς κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων.

Συνεπώς, ως ρυθμισμένα χαρακτηρίζονται όλα τα δάνεια στα οποία πραγματοποιήθηκε τροποποίηση των συμβατικών όρων και προϋποθέσεων ή αναχρηματοδότηση των οφειλών του οφειλέτη με ευνοϊκότερους όρους, λόγω υφιστάμενης ή αναμενόμενης οικονομικής δυσκολίας, που δεν εφαρμόζονται σε οφειλότες με παραπλήσια κατηγοριοποίηση κινδύνου.

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της πολιτικής ρύθμισης δανείων της Τράπεζας με τους σχετικούς ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και τις οδηγίες της Τραπεζής της Ελλάδος, λειτουργούν νέες δομές και διαδικασίες, έχουν αναπτυχθεί τα συστήματα πληροφορικής και έχει πραγματοποιηθεί τροποποίηση υφιστάμενων εφαρμογών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι ένα ανεξάρτητο διοικητικό όργανο της Τράπεζας με κύριους στόχους:

α) την αποτελεσματική και αξιόπιστη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων για το σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας

β) τη διενέργεια ρυθμίσεων εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των πιστούχων, παράλληλα με τη μεγιστοποίηση αποδοτικότητας για την Τράπεζα και

γ) την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων τύπων ρυθμίσεων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων δεν εμπλέκεται στη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων και δανείων, ούτε και στη διαχείριση του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Στον παρακάτω πίνακα συνοψίζονται τα ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών ανά είδος ρύθμισης, καθώς και Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών για τις οποίες έχουν οριστεί Λύσεις Οριστικής Διευθέτησης:

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης

Ποσά σε '000 €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Είδη ρύθμισης				
Πρόγραμμα μειωμένων δόσεων	360	197	360	197
Παροχή περιόδου χάριτος	4.238	1.737	4.238	1.737
Επέκταση διάρκειας δανείου	31.698	30.359	31.698	30.359
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	22.860	5.823	22.860	5.823
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	867	11.649	867	11.649
Λοιπά	21.275	44.314	21.275	44.314
Συνολική καθαρή αξία	81.298	94.079	81.298	94.079

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

Ποσά σε '000 €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2017			31.12.2017		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	174.629	35.515	20%	197.975	35.515	18%
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	66.463	11.537	17%	73.130	11.537	16%
Απομειωμένα	181.311	84.935	47%	181.311	84.935	47%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	422.403	131.987	31%	452.416	131.987	29%
Πρόβλεψη απομείωσης – Ατομική	(86.163)	(49.925)	58%	(86.163)	(49.925)	58%
Πρόβλεψη απομείωσης – Συλλογική	(19.143)	(763)	4%	(19.143)	(763)	4%
Σύνολο	317.097	81.298	26%	347.111	81.298	23%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	382.964	98.035	26%	413.657	98.035	24%

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

Ποσά σε '000 €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2017			31.12.2016		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	182.535	51.659	28%	212.864	51.659	24%
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	61.760	8.961	15%	61.760	8.961	15%
Απομειωμένα	183.890	88.798	48%	183.890	88.798	48%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	428.185	149.418	35%	458.514	149.418	33%
Πρόβλεψη απομείωσης – Ατομική	(91.077)	(54.000)	59%	(91.077)	(54.000)	59%
Πρόβλεψη απομείωσης – Συλλογική	(22.199)	(1.339)	6%	(22.199)	(1.339)	6%
Σύνολο	314.909	94.079	30%	345.238	94.079	27%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	386.483	123.159	32%	412.083	123.159	30%

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών ανά κατηγορία

Ποσά σε '000 €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Λιανική Τραπεζική	15.800	14.496	15.800	14.496
Στεγαστικά δάνεια	2.560	1.143	2.560	1.143
Καταναλωτικά δάνεια	954	1.411	954	1.411
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	0
Λοιπά δάνεια	12.286	11.943	12.286	11.943
Επιχειρηματική Τραπεζική	65.498	79.582	65.498	79.582
Μεγάλες επιχειρήσεις	0	0	0	0
ΜΜΕ	65.498	79.582	65.498	79.582
Δημόσιος τομέας	0	0	0	0
Ελλάδα	0	0	0	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0
Σύνολο	81.298	94.079	81.298	94.079

4.4.1 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα και τον Όμιλο ανήλθαν σε ποσό 15εκ.€ (31/12/2016: 13,6εκ.€), εκ των οποίων ποσό 1,7εκ.€ για το 2017 έχει κατηγοριοποιηθεί στα Ακίνητα Επενδύσεων (31/12/2016: 2,9εκ.€).

4.4.2 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Η κατανομή των πιστούχων της Τράπεζας κατά κλάδο οικονομίας, συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Ελλάδα			
	31 Δεκεμβρίου 2017	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	105.928	45.497	(24.639)	
Στεγαστικά δάνεια	25.089	8.958	(3.544)	
Καταναλωτικά δάνεια	10.990	4.098	(2.822)	
Πιστωτικές κάρτες	480	480	(432)	
Λοιπά δάνεια	69.370	31.961	(17.842)	
Επιχειρηματική Τραπεζική	316.139	135.814	(80.659)	
Βιομηχανία	54.833	34.614	(20.966)	
Εμπόριο και υπηρεσίες	61.978	35.057	(19.587)	
Κατασκευές	67.373	42.803	(27.418)	
Ενέργεια	13.463	16	(139)	
Τουρισμός	80.282	11.434	(5.347)	
Ναυτιλία	2.791	36	(49)	
Λοιπά	35.419	11.854	(7.153)	
Δημόσιος τομέας	335	0	(7)	
Ελλάδα	335	0	(7)	
Άλλες χώρες	0	0	0	
Σύνολο	422.403	181.311	(105.306)	

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Όμιλος
Ποσά σε '000 €
Ελλάδα

31 Δεκεμβρίου 2016	Ελλάδα		
	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	107.223	47.424	(28.456)
Στεγαστικά δάνεια	19.871	5.870	(2.377)
Καταναλωτικά δάνεια	9.686	5.261	(3.460)
Πιστωτικές κάρτες	485	485	(436)
Λοιπά δάνεια	77.182	35.809	(22.184)
Επιχειρηματική Τραπεζική	320.502	136.466	(84.809)
Βιομηχανία	42.506	27.971	(20.491)
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.863	23.796	(15.129)
Κατασκευές	71.819	43.826	(26.688)
Ενέργεια	15.347	16	(152)
Τουρισμός	81.359	12.446	(5.464)
Ναυτιλία	3.147	36	(52)
Λοιπά	55.462	28.375	(16.833)
Δημόσιος τομέας	460	0	(10)
Ελλάδα	460	0	(10)
Άλλες χώρες	0	0	0
Σύνολο	428.185	183.890	(113.276)

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Τράπεζα
Ποσά σε '000 €
Ελλάδα

31 Δεκεμβρίου 2017	Ελλάδα		
	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	105.928	45.497	(24.639)
Στεγαστικά δάνεια	25.089	8.958	(3.544)
Καταναλωτικά δάνεια	10.990	4.098	(2.822)
Πιστωτικές κάρτες	480	480	(432)
Λοιπά δάνεια	69.370	31.961	(17.842)
Επιχειρηματική Τραπεζική	346.153	135.814	(80.659)
Βιομηχανία	56.358	34.614	(20.966)
Εμπόριο και υπηρεσίες	70.346	35.057	(19.587)
Κατασκευές	74.171	42.803	(27.418)
Ενέργεια	13.463	16	(139)
Τουρισμός	80.282	11.434	(5.347)
Ναυτιλία	2.791	36	(49)
Λοιπά	48.742	11.854	(7.153)
Δημόσιος τομέας	335	0	(7)
Ελλάδα	335	0	(7)
Άλλες χώρες	0	0	0
Σύνολο	452.416	181.311	(105.306)

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Τράπεζα
Ποσά σε '000 €

31 Δεκεμβρίου 2016	Ελλάδα		
	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	107.223	47.424	(28.456)
Στεγαστικά δάνεια	19.871	5.870	(2.377)
Καταναλωτικά δάνεια	9.686	5.261	(3.460)
Πιστωτικές κάρτες	485	485	(436)
Λοιπά δάνεια	77.182	35.809	(22.184)
Επιχειρηματική Τραπεζική	350.831	136.466	(84.809)
Βιομηχανία	46.661	27.971	(20.491)
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.863	23.796	(15.129)
Κατασκευές	78.346	43.826	(26.688)
Ενέργεια	15.347	16	(152)
Τουρισμός	81.359	12.446	(5.464)
Ναυτιλία	3.147	36	(52)
Λοιπά	75.109	28.375	(16.833)
Δημόσιος τομέας	460	0	(10)
Ελλάδα	460	0	(10)
Άλλες χώρες	0	0	0
Σύνολο	458.514	183.890	(113.276)

31 Δεκεμβρίου 2017	Διαβάθμιση	Πλήθος Πιστούχων	Ποσοστό
	A	5	0,67%
	B	14	1,88%
	C	43	5,76%
	D	81	10,86%
	E	101	13,54%
	F	116	15,55%
	G	62	8,31%
	H	81	10,86%
	I	243	32,57%
Σύνολο		746	100%

Κατανομή πιστοληπτικών διαβαθμίσεων πιστούχων έτους 2016

31 Δεκεμβρίου 2016	Διαβάθμιση	Πλήθος Πιστούχων	Ποσοστό
	A	4	0,44%
	B	15	1,66%
	C	46	5,08%
	D	97	10,72%
	E	107	11,82%
	F	133	14,70%
	G	75	8,29%
	H	101	11,16%
	I	327	36,13%
Σύνολο		905	100%

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου ανά διαβάθμιση. Η εκτίμηση καλύπτει τους επόμενους 12 μήνες από την ημερομηνία διαβάθμισης του εκάστοτε οφειλέτη.

Διαβάθμιση	Επίπεδο Κινδύνου
A	Χαμηλό
B	
C	Μέσο
D	
E	
F	Υψηλό
G	
H	
I	Πολύ Υψηλό

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της, αξιολογεί την πιστοληπτική διαβάθμιση κάθε οφειλέτη (υφιστάμενου ή υποψήφιου) σε συνδυασμό με άλλα πιστωτικά κριτήρια ποσοτικά και ποιοτικά, όπως η ικανότητα αποπληρωμής, το ιστορικό συνεργασίας, οι υφιστάμενες και προτεινόμενες εξασφαλίσεις, κλπ. Δεν υφίσταται καταγεγραμμένο όριο πιστωτικού κινδύνου πέρα από το οποίο δεν πραγματοποιείται χρηματοδότηση, καθώς η λήψη απόφαση χρηματοδότησης είναι εξατομικευμένη και συνδιαμορφώνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου οφειλέτη.

4.5 Κίνδυνος Σύστασης Βαρών

Είναι ο κίνδυνος που αναλαμβάνει η Τράπεζα με την διατήρηση υψηλού επιπέδου βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού με μακροπρόθεσμο ορίζοντα με αποτέλεσμα να περιορίζει το διαθέσιμο απόθεμα ρευστότητας και την δυνατότητα άντλησης πρόσθετης χρηματοδότησης σε συνθήκες περιορισμένης ρευστότητας.

Η Τράπεζα κάνει χρήση των μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού μόνο για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών ρευστότητας της, μέσω του μηχανισμού ELA και μόνο, συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος τέτοιας μορφής.

4.6 Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε κίνδυνο αγοράς. Για το λόγο αυτό ανήκε στις εξαιρέσεις της ΠΔ/ΤΕ 2646/09.09.2011, λόγω του χαμηλού ποσού της αξίας του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (<5% της αξίας του συνολικού ενεργητικού της).

4.7 Επιτοκιακός κίνδυνος

Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.

4.8 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Η έκθεση της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο ήταν πολύ χαμηλή (<2% των ιδίων κεφαλαίων) ως εκ τούτου οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις ήταν μηδενικές.

4.9 Κίνδυνος χώρας

Δεν υφίστανται διασυνωριακές πιστώσεις. Συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος χώρας.

4.10 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία ανεύρεσης επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των υποχρεώσεών του, όταν αυτές γίνουν απαιτητές.

Η Τράπεζα για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, έχει θεσπίσει μια σειρά από διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του κινδύνου ρευστότητας βάσει της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και του Πλαισίου Ορίων ανάληψης κινδύνων που έχει υιοθετηθεί.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα παρακολουθεί τον κίνδυνο ρευστότητας μέσω εσωτερικών διοικητικών αλλά και εποπτικών αναφορών καθώς και μέσω της ενδομηρήσιας παρακολούθησης των διαθεσίμων της και των πηγών χρηματοδότησης της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα παρακολουθεί τον εποπτικό Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR), διενεργεί σε τακτά χρονικά διαστήματα ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο ρευστότητας, ενώ έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης Χρηματοδότησης για την αποτελεσματική διαχείριση της ρευστότητας της Τράπεζας υπό μη φυσιολογικές συνθήκες.

Σκοπός της Τράπεζας κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον βέλτιστο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεών της, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος. Τέλος, βασικός στόχος της Τράπεζας είναι η βελτίωση της ρευστότητας και ακολούθως η μείωση της χρηματοδότησης μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Ρευστότητας («ELA»), καθώς και η αποκατάσταση του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας.

Οι κυριότερες πηγές χρηματοδότησης και άντλησης ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι εξής:

- Καταθέσεις πελατών: Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας αποτελούνται από καταθέσεις όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας. Η Τράπεζα έχει ως στόχο την αύξηση της καταθετικής βάσης προσελκύοντας καταθέσεις που αποσύρθηκαν από το τραπεζικό σύστημα καθώς και μέσω αναδιάρθρωσης του δικτύου με μεταφορά των αδειών καταστημάτων σε περιοχές της Αττικής καταθετικής εντάσεως.
- Συνεταιριστικό κεφάλαιο: Η Τράπεζα το 2015 προχώρησε σε αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου βελτιώνοντας την ρευστότητά της, αντλώντας επιπλέον κεφάλαια 12,5εκ.€.
- Χρηματοδότηση μέσω του μηχανισμού E.L.A.: Η Τράπεζα έχει πρόσβαση στην χρηματοδότηση μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Ρευστότητας («ELA») με την παροχή εξασφαλίσεων αποδεκτών στοιχείων Ενεργητικού. Η Τράπεζα έχει επαρκή διαθέσιμα Στοιχεία Ενεργητικού για ενεχυρίαση με σκοπό την επιπλέον άντληση ρευστότητας. Η εν λόγω χρηματοδότηση την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθε στο ποσό 67εκ.€ (31.12.2016: 78εκ.€) και μειώθηκε περαιτέρω μείωση με υπόλοιπο 63εκ.€ μέχρι το τέλος του Απρίλη 2018.
- Ομολογιακό δάνειο: Η Τράπεζα αντλεί επιπλέον ρευστότητα μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων. Η Τράπεζα ενίσχυσε τη ρευστότητα της μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων με ιδιωτική τοποθέτηση το 2017 και το 2016 ποσού 2,07εκ.€ και 2,5εκ.€ αντίστοιχα.

Παρακάτω παρατίθεται ληξιάριο των υποχρεώσεων της τράπεζας και του ομίλου την 31.12.2017:

**Ανάλυση συμβατικών λήξεων για
χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
(μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)**
Τράπεζα

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2017						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	67.005.583	0	0	0	0	67.005.583
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.661.996	0	0	0	0	2.661.996
Υποχρεώσεις προς πελάτες	199.018.729	50.672.927	73.138.840	0	0	322.830.496
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	0	0	5.346	11.500.000	2.070.000	13.575.346
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	3.371.602	0	0	3.371.602
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	268.686.308	50.672.927	76.515.788	11.500.000	2.070.000	409.445.023

**Ανάλυση συμβατικών λήξεων για
χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
(μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)**
Όμιλος

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2017						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	67.005.583	0	0	0	0	67.005.583
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.554.345	0	0	0	0	3.554.345
Υποχρεώσεις προς πελάτες	198.550.574	50.672.927	73.138.840	0	0	322.362.341
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	0	0	5.346	11.500.000	2.070.000	13.575.346
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	9.257.409	0	0	9.257.409
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	269.110.502	50.672.927	82.401.595	11.500.000	2.070.000	415.755.024

**Ανάλυση συμβατικών λήξεων για
χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
(μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)**
Τράπεζα

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2016						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	78.009.750	0	0	0	0	78.009.750
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.603.909	0	0	0	0	2.603.909
Υποχρεώσεις προς πελάτες	201.259.502	50.860.171	59.008.449	0	0	311.128.122
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	0	0	4.268	11.500.000	0	11.504.268
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	2.913.935	0	0	2.913.935
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	281.873.161	50.860.171	61.926.652	11.500.000	0	406.159.983

**Ανάλυση συμβατικών λήξεων για
χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
(μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές)**
Όμιλος

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2016						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	78.009.750	0	0	0	0	78.009.750
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.497.117	0	0	0	0	3.497.117
Υποχρεώσεις προς πελάτες	201.180.025	50.860.171	59.008.449	0	0	311.048.645
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	0	0	4.268	11.500.000	0	11.504.268
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	7.359.078	0	0	7.359.078
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	282.686.892	50.860.171	66.371.795	11.500.000	0	411.418.857

4.11 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιών που οφείλονται στην ανεπάρκεια ή στην αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών, ατόμων και συστημάτων ή σε εξωτερικά γεγονότα. Η Τράπεζα υποχρεούται στον υπολογισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αυτό σύμφωνα με τα άρθρα 92 και 315-316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013. Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού χρησιμοποιούσε και εξακολουθεί να χρησιμοποιεί, όπως ήδη έχει αναφερθεί, τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη.

Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις στις 31/12/2017, ήταν 2.480χιλ.€ σε ατομική και 2.196χιλ.€ σε ενοποιημένη βάση, και οι οποίες θεωρούνται αναλογικά επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του κινδύνου αυτού δεδομένων της φύσης, των μεγεθών και του υπάρχοντος δικτύου της.

4.12 Κεφαλαιακή επάρκεια

Οι εποπτικές αρχές έχουν θεσμοθετήσει ποσοτικά κριτήρια για τη διασφάλιση κεφαλαιακής επάρκειας και επιβάλλουν στην Τράπεζα να διατηρούν ελάχιστα ποσά και δείκτες κεφαλαίων, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, οι οποίοι δείκτες ορίζονται ως η σχέση των κεφαλαίων προς το άθροισμα των περιουσιακών στοιχείων, συγκεκριμένων στοιχείων εκτός ισολογισμού. Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013 (γνωστά ως CRD IV), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Οι νέοι κανονισμοί είναι άμεσα εφαρμόσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη από την 1 Ιανουαρίου 2014, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες διατάξεις θα εφαρμοστούν σταδιακά κυρίως μεταξύ 2014 με 2019.

Η εποπτεύουσα αρχή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων είναι η ΤτΕ

Από 01.01.2008 – 31.12.2013 εφαρμοζόταν το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας II, το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.3601/2007 όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.3693/2008, Ν.3746/2009, Ν.3862/2010, Ν.4002/2011 και Ν.4021/2011 (ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών οδηγιών 48/2006, 49/2006, 64/2007, 111/2009 και 76/2010) και στη συνέχεια με την έκδοση των Πράξεων Διοικητή 2577/2006, 2588/2007, 2590/2007, 2592/2007, 2630/2010, και 2635/2010.

Από την 01/01/2014 εφαρμόζεται το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας III το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014 (ενσωμάτωση Οδηγίας 36/2013 της Ε.Ε.) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4335/2015 και τον Ν.4340/2015, και στη συνέχεια με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 62/2015) και τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς 79/2015, 227/2015 και 1278/2015).

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2016 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.
- **Βάσει της απόφασης 254/21.12.2017** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,04% από 01/01/2018.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες για τα έτη 2017 και 2016.

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-17	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	354.489	354.704
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	327.037	323.702
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	27.452	31.002
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	0	0
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	39.526	47.628
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,1%	13,4%

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-16	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	347.103	349.006
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	318.495	317.355
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	28.608	31.651
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	0	0
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	37.310	44.080
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,7%	12,6%

Σημείωση: ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων (γραμμή 5) με το Συνολικά Σταθμισμένο Ενεργητικό (γραμμή 1).

Το ελάχιστο όριο του Συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, για το 2017 είναι 10,5 % όπως αναφέρεται και στην σημείωση 2.2 στην ενότητα κεφαλαιακή επάρκεια.

4.12.1 Κίνδυνος Κεφαλαιακής Επάρκειας

Ο κίνδυνος αυτός αφορά στο επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς τα ίδια κεφάλαια προσδιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών. Η Τράπεζα επιδιώκει να έχει την απαιτούμενη επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, συνεκτιμώντας τη δυσμενή οικονομική συγκυρία η οποία είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα Ίδια Κεφάλαια (που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του συνολικού δείκτη κεφαλαίου) αποτελούνται από Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 και από Κεφάλαια της Κατηγορίας 2. Η Τράπεζα κάνει χρήση κεφαλαίων κατηγορίας 2, μετά από τις απαιτούμενες αποσβέσεις κεφαλαίου¹.

Μετά την αύξηση των κεφαλαίων της κατηγορίας 1 και την δημιουργία κεφαλαίων της κατηγορίας 2, η Τράπεζα, κατά τα έτη 2016 και 2017, σε ατομική και ενοποιημένη βάση παρουσίασε επάρκεια ιδίων κεφαλαίων. Η πολιτική της, στο πεδίο αυτό, κατά το 2017, και συνεχίζεται και το 2018 είναι η τόνωση της κεφαλαιακής της βάσης.

4.13 Εύλογες Αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

4.13.1 Χρηματοοικονομικά στοιχεία μη αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2017	31.12.2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	317.097.263	317.097.263	-	-	317.097.263
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	322.362.341	322.362.341	81.330.964	241.031.377	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	13.575.346	13.575.346	-	-	13.478.190

Τράπεζα

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2017	31.12.2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	347.110.950	347.110.950	-	-	347.110.950
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	322.830.496	322.830.496	81.799.119	241.031.377	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	13.575.346	13.575.346	-	-	13.478.190

Όμιλος

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	314.909.122	314.909.122	-	-	314.909.122
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	311.048.645	311.048.645	83.000.311	228.048.334	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	11.504.268	11.504.268	-	-	11.344.162

¹ Τα κεφάλαια της κατηγορίας 2 αποτελούνται από 2 ομόλογα πενταετούς διάρκειας και 1 διάρκειας 7,5 ετών. I) Ονομαστικής αξίας €9,0εκ, εκδόσεως 12^{ος}/2015, ii) Ονομαστικής αξίας €2,5εκ., εκδόσεως 12^{ος}/2016 και iii)) Ονομαστικής αξίας €2,07εκ., εκδόσεως 12^{ος}/2017.

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	345.237.785	345.237.785	-	-	345.237.785
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	311.128.122	311.128.122	83.079.788	228.048.334	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	11.504.268	11.504.268	-	-	11.344.162

Ο παραπάνω πίνακας παρουσιάζει την λογιστική αξία και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καθώς και τη κατηγοριοποίησή τους.

Η λογιστική αξία των Υποχρεώσεων προς πελάτες σε άμεση ζήτηση προσεγγίζει την εύλογη αξία τους καθώς θεωρούνται βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία, ενώ η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς παρόμοιων προϊόντων.

Η εύλογη αξία των εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων και λοιπών δανείων υπολογίζεται με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς παρόμοιων προϊόντων.

Η εύλογη αξία των Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών εκτιμάται ότι προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους διότι αφορούν μεταβλητού επιτοκίου δάνεια, τα οποία αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η εύλογη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις και υποχρεώσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες) που δεν επιμετρώνται στις οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία, προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους, είτε γιατί αφορούν βραχυπρόθεσμες συναλλαγές είτε γιατί επανατιμολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4.13.2 Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Όμιλος

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.197.098	1.197.098	-	1.197.098	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.258.022	3.258.022	98.293	-	3.159.729

Τράπεζα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2017	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.197.098	1.197.098	-	1.197.098	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.559.825	1.559.825	91.381	-	1.468.444

Όμιλος

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.049.735	1.049.735	-	1.049.735	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.598.623	1.598.623	78.762	-	1.519.861

Τράπεζα

Ποσά σε €	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.049.735	1.049.735	-	1.049.735	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.462.675	1.462.675	73.106	-	1.389.569

Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού του επιπέδου 3 διενεργείται με την χρήση μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Το επίπεδο 3 περιλαμβάνει μετοχές του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Οι μετοχές του επιπέδου 3 δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά ή δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές από τρίτους διαπραγματευτές. Η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών σε εύλογη αξία προσεγγίστηκε μέσω της μεθόδου της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν υπήρξαν μεταφορές των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των επιπέδων διαβάθμισης.

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η συμφωνία των μεταβολών των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2017	2016
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	1.519.861	1.139.040
Λοιπές μεταβολές	-	-
Προσθήκες περιόδου	1.471.383	-
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	168.485	380.821
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	3.159.730	1.519.861

Ποσά σε €	Τράπεζα	
	2017	2016
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	1.389.569	999.268
Λοιπές μεταβολές	-	-
Προσθήκες περιόδου	-	-
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	78.875	390.300
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.468.444	1.389.569

4.13.3 Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση απαιτήσεων (Tax Credits) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά την 31/12/2017 οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου ανέρχονταν σε 23,5εκ.€ (έναντι 24,3εκ.€ την 31/12/2016).

Με βάση την Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων, αναφέρεται ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4302/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, με την από τις 24 Νοεμβρίου 2015 απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίες δύνανται να προσμετρώνται στα εποπτικά κεφάλαια.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.) έναντι του Δημοσίου, με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων καθώς στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 αλλά προσμετρώνται στο σταθμισμένο ενεργητικό του Ομίλου με βάση τους ισχύοντες συντελεστές.

Τον Μάρτιο του 2017 ψηφίστηκε ο νέος νόμος με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27Α του Νόμου 4172/2013. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν την 20ετή απόσβεση των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, επεκτείνεται ο σκοπός του άρθρου 27Α, πέραν των ζημιών PSI και των προβλέψεων απομείωσης δανείων και στις ζημιές από οριστική διαγραφή/πώληση δανείων καθώς επίσης και στις λογιστικές διαγραφές δανείων.

Κατά την 31/12/2017, το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που πληροί τα κριτήρια των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων και που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανερχόταν σε 18,9εκ.€

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Τράπεζα επανεκτιμά την αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της, γεγονός που είναι πιθανό να οδηγήσει στη μεταβολή του υπολοίπου τους στην κατάσταση οικονομικής θέσης και κατά επέκταση των εποπτικών της κεφαλαίων.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων καθώς και η ενδεχόμενη μετατροπή τους σε απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Tax Credits) μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από: α) τη μελλοντική μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και β) την δυσμενή αλλαγή των κανονισμών που διέπουν τον χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια. Στην περίπτωση όπου κάποιος από τους ανωτέρω κινδύνους λάβει χώρα, αυτό πιθανόν θα έχει δυσμενή επίπτωση στην επάρκεια των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
<i>Έσοδα τόκων από:</i>				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων*	227.123	221.553	227.123	221.553
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών*	18.732.035	18.977.827	20.956.910	21.017.021
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	18.959.158	19.199.380	21.184.033	21.238.574
<i>Έξοδα τόκων από:</i>				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες (ΕΛΑ)	1.174.459	1.205.353	1.174.459	1.205.353
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	60.450	65.633	60.450	65.633
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	711.078	584.498	711.078	584.498
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.989.345	5.743.040	4.719.787	5.372.578
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	6.935.332	7.598.523	6.665.774	7.228.061
Καθαρά έσοδα από τόκους	12.023.826	11.600.857	14.518.259	14.010.513

*Όπως αναμορφώθηκε

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Έσοδα Προμηθειών Λιανικής τραπεζικής	860.848	679.201	860.848	679.201
Έσοδα Προμηθειών Χορηγήσεων	415.777	500.156	415.777	500.156
Έξοδα Προμηθειών	(6.859)	(6.745)	(6.859)	(6.745)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.269.766	1.172.612	1.269.766	1.172.612

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	7.109.453	7.066.240	6.282.603	5.904.375
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλέπε Σημείωση 8)	58.632	(4.756)	46.765	(9.960)
Λοιπές επιβαρύνσεις προσωπικού	41.750	-	19.033	-
Σύνολο	7.209.835	7.061.483	6.348.401	5.894.415

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού για την Τράπεζα και τον Όμιλο παρατίθεται παρακάτω:

Αριθμός προσωπικού	Όμιλος	
	31.12.2017	31.12.2016
Τράπεζα	216	209
Κρητικά Ακίνητα	4	4
Κρητικές Συμμετοχές	0	0
Αξιοποίηση Κρητικών Ακινήτων	0	0
ΑΒΕΑ	20	18
ΒΙΟΧΥΜ	24	24
Σύνολο	264	255

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο 2112/20 να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά κατηγορία εργαζομένου (π.χ. η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας).

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, μείωσε την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ. Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και αποζημιώσεων που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Κόστος υπηρεσίας	47.898	3.512	37.574	-
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	10.734	20.395	9.190	-
Σύνολο	58.632	23.908	46.765	-

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Παρούσα Αξία μη-χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	630.361	639.827	454.801	463.618
Σύνολο	630.361	639.827	454.801	463.618

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	639.827	637.530	463.618	473.578
Απόκτηση/συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	-
Εργοδοτικές εισφορές	-	-	-	-
Χρησιμοποιηθείσες παροχές	-	(9.960)	-	(9.960)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στα Αποτελέσματα Χρήσης	58.632	23.908	46.765	-
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνοδικά Έσοδα	(68.098)	(11.650)	(55.581)	-
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	630.361	639.827	454.801	463.618

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημία από αλλαγή των υποθέσεων	(79.034)	-	(82.947)	-
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημία από εμπειρικές προσαρμογές	(16.929)	-	(16.809)	-
Σύνολο	(95.964)	-	(99.756)	-

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	639.827	637.530	463.618	473.578
Απόκτηση/Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	-
Κόστος υπηρεσίας	47.898	3.512	37.574	-
Χρηματοοικονομικό κόστος	10.734	20.395	9.190	-
Εισφορές εργαζομένων	-	-	-	-
Παροχές ταμείων	-	-	-	-
Χρησιμοποιηθείσες παροχές από τον Όμιλο / Τράπεζα	-	(9.960)	-	(9.960)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς	-	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο	-	-	-	-
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:	-	-	-	-
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές αναλογιστικών παραδοχών	(68.098)	(11.650)	(55.581)	-
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	630.361	639.827	454.801	463.618

Σημ.: Τα προαναφερθέντα κονδύλια συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι Λοιπά Στοιχεία Παθητικού (βλ. Σημείωση 20)

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,94% έως 2%	2,00%	1,94%	2,00%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	0,50% έως 1%	0,75%	0,50%	0,75%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Ενοίκια	676.793	725.886	630.417	629.284
Φόροι - Τέλη	454.375	419.368	210.130	198.347
Έξοδα τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρικής ενέργειας	597.474	677.718	434.667	449.150
Έξοδα συντήρησης	377.137	294.484	286.031	232.381
Αμοιβές τρίτων	2.084.270	2.096.017	1.550.907	1.507.790
Εισφορές ΤΕΚΕ (Σκέλος κάλυψης Καταθέσεων και Σκέλος Εξυγίανσης)	159.822	148.889	159.822	148.889
Λοιπά έξοδα	2.112.702	1.606.440	1.168.108	794.251
Σύνολο	6.462.573	5.968.802	4.440.082	3.960.092

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών της χρήσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	612.168	1.085.669	612.168	1.085.669
Προβλέψεις Εγγυητικών Επιστολών	(31.945)	(85.669)	(31.945)	(85.669)
Λοιπές απαιτήσεις κατά πελατών	100.763	599.860		529.860
Σύνολο	680.986	1.599.860	580.223	1.529.860

Σωρευτικές Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	105.305.545	113.275.793	105.305.545	113.275.793
Σύνολο	105.305.545	113.275.793	105.305.545	113.275.793

Η κίνηση των σωρευτικών προβλέψεων για απομείωση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Για την Τράπεζα και τον Όμιλο	
	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιπο προβλέψεων 01 Ιανουαρίου	113.275.793	115.085.598
Κίνηση στο 2017		
Προβλέψεις χρήσης	612.168	1.085.669
Διαγραφές	(8.582.416)	(2.895.474)
Υπόλοιπο προβλέψεων 31 Δεκεμβρίου	105.305.545	113.275.793

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Ταμείο	4.747.035	3.327.272	4.661.494	3.265.907
Λογαριασμοί όψεως στην Τράπεζα της Ελλάδος	7.928.374	5.232.387	7.928.374	5.232.387
Σύνολο	12.675.409	8.559.659	12.589.868	8.498.294

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.818.539	3.364.028	2.818.539	3.364.028
Σύνολο	2.818.539	3.364.028	2.818.539	3.364.028

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Ομόλογα έκδοσης εταιρειών και τραπεζών*	1.197.098	1.049.735	1.197.098	1.049.735
Σύνολο	1.197.098	1.049.735	1.197.098	1.049.735

*Τα παραπάνω αφορούν ομόλογα, τα οποία έχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση:				
Μετοχές & μερίδια	3.258.022	1.598.623	1.559.825	1.462.675
Σύνολο	3.258.022	1.598.623	1.559.825	1.462.675
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.598.623	1.259.151	1.462.675	1.072.148
Λοιπές μεταβολές	1.471.383	(9.470)		
Προσθήκες περιόδου				
Μεταβολή εύλογης αξίας	248.016	390.527	97.150	390.527
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	(60.000)	(41.585)		
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	3.258.022	1.598.623	1.559.825	1.462.675

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος			Τράπεζα		
	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	2.262.001	-	2.262.001	2.183.578	-	2.183.578
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	149.000	-	149.000	148.785	-	148.785
Λοιπές μεταβολές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	2.411.001	-	2.411.001	2.332.362	-	2.332.362
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	(1.353.246)	-	(1.353.246)	(1.316.403)	-	(1.316.403)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	(182.319)	-	(182.319)	(175.457)	-	(175.457)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	(1.535.564)	-	(1.535.564)	(1.491.861)	-	(1.491.861)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	875.437	-	875.437	840.502	-	840.502
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	2.411.001	-	2.411.001	2.332.362	-	2.332.362
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	82.004	185.979	267.982	81.625	-	81.625
Λοιπές μεταβολές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	2.493.005	185.979	2.678.983	2.413.988	-	2.413.988
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	(1.535.564)	-	(1.535.564)	(1.491.861)	-	(1.491.861)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	(191.516)	-	(191.516)	(184.767)	-	(184.767)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	(1.727.080)	-	(1.727.080)	(1.676.627)	-	(1.676.627)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	765.924	185.979	951.903	737.361	-	737.361

Κατά την ενοποίηση των θυγατρικών εταιρειών δεν σχηματίστηκε υπεραξία (υπεραξίες που προέκυψαν από την ενσωμάτωση θυγατρικών που αποκτήθηκαν πριν από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ έχουν μεταφερθεί αρνητικά στην καθαρή θέση κατά την ημερομηνία μετάβασης).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ποσά σε €	ΤΡΑΠΕΖΑ						Σύνολο
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	2.445.211	6.775.369	65.071	5.162.141	6.822.787	28.305	21.298.884
Προσθήκες	-	3.228	-	1.121	75.786	-	80.136
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	7.604	-	7.604
Μεταφορές							-
Πωλήσεις και διαγραφές							-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	2.445.211	6.778.597	65.071	5.163.262	6.906.178	28.305	21.386.624
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	(383.678)	(46.270)	(2.385.079)	(5.289.104)	-	(8.104.131)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	129.707	-	-	-	-	129.707
Αποσβέσεις	-	(67.786)	(2.459)	(337.299)	(600.451)	-	(1.007.995)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	(321.757)	(48.729)	(2.722.378)	(5.889.555)	-	(8.982.419)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	2.445.211	6.456.841	16.342	2.440.884	1.016.622	28.305	12.404.205
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	2.445.211	6.778.597	65.071	5.163.262	6.906.178	28.305	21.386.624
Προσθήκες		7.725		19.550	279.710		306.985
Λοιπές μεταβολές παγίων							-
Μεταφορές							-
Πωλήσεις και διαγραφές				(159.544)	(15.335)		(174.880)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	2.445.211	6.786.323	65.071	5.023.267	7.170.552	28.305	21.518.729
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017		(321.757)	(48.729)	(2.722.378)	(5.889.555)	-	(8.982.419)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων		626		94.590	(5.212)		90.004
Μεταφορές							-
Αποσβέσεις		(68.336)	(2.199)	(338.787)	(498.096)		(907.417)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	-	(389.466)	(50.928)	(2.966.575)	(6.392.863)	-	(9.799.833)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	2.445.211	6.396.856	14.143	2.056.692	777.689	28.305	11.718.897

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανήματα & Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	6.035.428	19.200.382	6.532.775	299.736	5.162.141	7.393.579	43.222	44.667.262
Προσθήκες	-	476.507	225.390	15.655	1.121	91.124	259.998	1.069.794
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	103.440	100.558	(41.624)	-	7.012	-	169.386
Μεταφορές	(740.481)	(9.159.643)	-	-	-	-	(86.586)	(9.986.710)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(1.838)	-	-	-	(1.838)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	5.294.947	10.620.686	6.858.722	271.930	5.163.262	7.491.714	216.634	35.917.894
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	(966.410)	(4.908.400)	(244.711)	(2.385.079)	(5.777.192)	-	(14.281.792)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	149.303	(198.424)	27.806	-	11.006	-	(10.309)
Μεταφορές	-	534.225	-	-	-	-	-	534.225
Αποσβέσεις	-	(275.800)	(122.895)	(4.993)	(337.299)	(637.458)	-	(1.378.445)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	(558.682)	(5.229.719)	(221.898)	(2.722.378)	(6.403.644)	-	(15.136.321)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	5.294.947	10.062.004	1.629.004	50.032	2.440.884	1.088.070	216.634	20.781.573
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	5.294.947	10.620.686	6.858.722	271.930	5.163.262	7.491.714	216.634	35.917.896
Προσθήκες	-	16.581	192.107	40.897	19.550	301.120	452.616	1.022.871
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	-	385	-	385
Μεταφορές	(2.032.000)	(651.440)	-	-	-	-	(189.214)	(2.872.654)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(20.448)	(159.544)	(15.335)	-	(195.328)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	3.262.947	9.985.827	7.050.829	292.379	5.023.267	7.777.884	480.036	33.873.169
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	(558.682)	(5.229.719)	(221.898)	(2.722.378)	(6.403.644)	-	(15.136.321)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	626	-	1.947	94.590	(5.212)	-	91.951
Μεταφορές	-	36.030	-	-	-	-	-	36.030
Αποσβέσεις	-	(113.183)	(151.899)	(10.892)	(338.787)	(538.410)	-	(1.153.169)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	-	(635.209)	(5.381.617)	(230.842)	(2.966.575)	(6.947.266)	-	(16.161.509)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	3.262.947	9.350.618	1.669.212	61.536	2.056.692	830.618	480.036	17.711.660

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Γήπεδα - οικόπεδα & Κτίρια		Γήπεδα και οικόπεδα	
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016		303.090		-
Προσθήκες		-		-
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία		8.155.171		-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού		5.251.373		1.845.986
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία		3.966.722		1.043.014
Διαγραφές/Πωλήσεις		(303.090)		-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016		17.373.266		2.889.000
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017		17.373.266		2.889.000
Προσθήκες		34.156		4.156
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία		-		-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού		-		-
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία		916.844		(3.156)
Διαγραφές/Πωλήσεις		(1.200.000)		(1.200.000)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017		17.124.266		1.690.000

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 πραγματοποιήθηκαν μεταφορές από τις κατηγορίες «Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού» και «Ενσώματα Πάγια Στοιχεία» στην κατηγορία «Ακίνητα επενδύσεων». Οι μεταβολές που προέκυψαν από την αποτίμηση των Ακινήτων Επενδύσεων σε εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθαν στο ποσό 916.844€ (2016: 3.966.722€) και -3.156€ (2016: 1.043.014€) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Οι προαναφερθείσες διαφορές από αποτίμηση στην εύλογη αξία καθώς και τα καθαρά αποτελέσματα από πωλήσεις ακινήτων απεικονίζονται στο κονδύλι «Καθαρά Λοιπά Έσοδα» της Κατάστασης των αποτελεσμάτων της χρήσης 2017. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των Ακινήτων Επενδύσεων χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι, όπως αναλύεται στην Σημείωση 2.17 «Ακίνητα Επενδύσεων». Οι εύλογες αξίες των Ακινήτων επενδύσεων του Ομίλου και της Τράπεζας κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				
Χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	131.342	174.077	131.342	174.077
Δάνεια σε πελάτες	18.308.646	18.147.376	18.308.646	18.147.376
Συμμετοχές σε θυγατρικές	(64.693)	(1.034.649)	(64.693)	(64.693)
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	385.286	1.182.848	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι	2.517.760	2.545.933	2.517.760	2.545.933
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	(768.983)	(868.528)	(745.246)	(868.528)
Επενδυτική περιουσία	(490.100)	(837.810)	(490.100)	(837.810)
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(76.614)	(91.390)	(81.695)	(93.826)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά της παρ.3 του αρ.27 Ν.4172/13	1.940.810	-	1.940.810	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.185.054	1.279.260	1.094.181	1.279.260
	23.068.506	20.497.118	22.611.004	20.281.789
Λοιπά στοιχεία παθητικού	49.543	(2.037)	7.920	(2.037)
	49.543	(2.037)	7.920	(2.037)
Από μεταφερόμενη ζημία	364.900	3.833.800	364.900	3.833.800
Σύνολο	23.482.950	24.328.881	22.983.825	24.113.552

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους				
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	(1.182.423)	(558.884)	-	-
Επενδυτική περιουσία	4.475.937	4.200.437	-	-
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(190.677)	(202.013)	-	-
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	(150.800)	-	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι	(5.162)	-	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(1.533.145)	(1.854.941)	-	-
	1.413.730	1.584.599	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(27.646)	(64.301)	-	-
Αποθεματικό προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(7.008)	(3.379)	-	-
Σύνολο	1.379.076	1.516.919	-	-

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά.

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους στην Τράπεζα και στον Όμιλο προέρχονται κατά κύριο λόγο από διαφορές στη λογιστική βάση και τη φορολογική βάση οι οποίες δεν έχουν ημερομηνία λήξης και κατά συνέπεια η ανακτησιμότητά τους δεν τίθεται σε αμφισβήτηση στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους (Τράπεζα) που σχετίζονται με φορολογικές ζημίες οι οποίες μεταφέρονται προς συμψηφισμό στα επόμενα έτη, ανέρχονται σε ποσό 365χιλ. € περίπου και είναι ανακτήσιμες με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της Τράπεζας.

Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων αναφέρει ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27^Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4303/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27^Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το άρθρο 43 του Ν. 4465/04.04.2017 τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, η χρεωστική διαφορά που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς και η ζημία από την πώληση δανείων, αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένονται σε διάστημα 20 ετών. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωρισθεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους της λογιστικής διαγραφής, μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου σύμφωνα με τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

Το συνολικό ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα προκύψει (α) από τη χρεωστική διαφορά λόγω της οριστικής διαγραφής χρεών οφειλετών και της πώλησης δανείων, (β) από τις προσωρινές διαφορές που θα προκύψουν από τις λογιστικές διαγραφές δανείων και πιστώσεων καθώς επίσης (γ) από τις προσωρινές διαφορές επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό φόρου επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχε αναγνωρισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015. Με τη ρύθμιση αυτή, που τέθηκε σε ισχύ από 01.01.2016, διασφαλίζεται ότι οι διαγραφές και αναδιαρθρώσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων.

Οι επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της 31.12.2017 ανήλθαν σε 18,9εκ.€ τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε επίπεδο Τράπεζας. Πρόκειται για τον αναλογούντα φόρο, 29% επί των προσωρινών διαφορών των συσσωρευμένων προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015. Η ύπαρξη φορολογικών ζημιών συνιστά τη βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία Φορολογικών Πιστώσεων, και οι οποίες υπολογίζονται ως ποσοστό των λογιστικών μετά από φόρους ζημιών βάσει ΔΠΧΑ προς τα Ίδια Κεφάλαια (μη-συμπεριλαμβανομένων των ζημιών της χρήσης). Το ποσοστό αυτό εφαρμόζεται στο υπόλοιπο των επιλέξιμων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ενός συγκεκριμένου έτους για να υπολογιστεί η Φορολογική Πίστωση που θα μετατραπεί στο έτος αυτό σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα να μην αφαιρούν για σκοπούς υπολογισμού του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας τις επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1.

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/19.5.2017 προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 να καταβάλλουν ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (σήμερα 29%) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31.12.2014 (26%). Το ποσό της προμήθειας που κατέβαλε η Τράπεζα και αφορούσε το έτος 2016, ανέρχεται σε 33 χιλ.€ .

Επίσης, με το άρθρο 14 του ανωτέρω νόμου, προβλέπεται μείωση του φορολογικού συντελεστή από 29% που ισχύει σήμερα, σε 26%, στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία. Η μείωση αυτή αφορά τα εισοδήματα που θα αποκτηθούν κατά το φορολογικό έτος που αρχίζει από 01.01.2019, υπό την προϋπόθεση ότι σύμφωνα με την εκτίμηση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν προκαλείται απόκλιση από τους μεσοπρόθεσμους

δημοσιονομικούς στόχους. Με ρητή αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να είναι 29%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	192.589	109.978	113.502	109.978
Προπληρωθέντα έξοδα*	228.333	208.209	42.447	60.074
Έσοδα εισπρακτέα	264.171	-	264.171	-
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	11.148.310	11.020.788	11.148.310	11.020.788
Αποθέματα Ακινήτων	29.022.473	25.730.985	13.273.869	10.689.981
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις*	6.787.755	5.122.466	2.799.184	2.205.135
Λοιπά	3.891.345	4.180.678	1.567.055	1.146.721
Σύνολο	51.534.976	46.373.105	29.208.537	25.232.678

* Όπως αναμορφώθηκε

Η Οδηγία 2014/49 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία θεσπίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες που αφορούν τη σύσταση και τη λειτουργία των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων, ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το νόμο 4370/2016. Βάσει του νόμου αυτού, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση συμμετοχής στο Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων (Τ.Ε.Κ.Ε.). Στον παραπάνω πίνακα το «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων» αφορά τη συμμετοχή της Τράπεζας στο ενεργητικό του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων και του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων συνολικού ποσού 11.148.310€ την 31.12.2017 (31.12.2016: 11.020.788€).

Τα «Λοιπά» στοιχεία για τον Όμιλο περιλαμβάνουν και την αξία αποθεμάτων εμπορευμάτων την 31.12.2017 των εταιρειών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» συνολικού ποσού 2.320.217€ (31.12.2016: 3.025.519€).

Τα «Αποθέματα Ακινήτων» αφορούν ακίνητα από πλειστηριασμούς ή από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα, ενώ για τον Όμιλο περιλαμβάνει και αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Τα κονδύλια αυτά αποτιμήθηκαν στην μικρότερη αξία μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους, το οποίο επέφερε για την κλειόμενη χρήση του 2017 αντιστροφή απομείωσης καθαρής αξίας ποσού 682.534€ και απομείωση καθαρής αξίας 15.448€ για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα και απεικονίζονται στη γραμμή των Αποτελεσμάτων «Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων ενεργητικού».

Ποσά σε €	Όμιλος	Τράπεζα
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	31.161.812	9.830.490
Προσθήκες	739.096	3.246.898
Μεταφορές από/ (προς) Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	748.499	-
Μεταφορές από/ (προς) Ακίνητα Επενδύσεων	(5.251.373)	(1.845.986)
Διαφορές Αποτίμησης	(1.667.049)	(541.422)
Διαγραφές/ Πωλήσεις	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	25.730.985	10.689.981
Προσθήκες	145.708	2.736.090
Μεταφορές από/ (προς) Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	2.600.000	-
Μεταφορές από/ (προς) Ακίνητα Επενδύσεων	-	-
Διαφορές Αποτίμησης	682.534	(15.448)
Διαγραφές/ Πωλήσεις	(136.754)	(136.754)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	29.022.473	13.273.869

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ
α) Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Χρηματοδότηση E.L.A.	67.005.583	78.009.750	67.005.583	78.009.750
Σύνολο	67.005.583	78.009.750	67.005.583	78.009.750

Το παραπάνω ποσό αφορά χρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ενίσχυσης ρευστότητας (E.L.A.). Η Τράπεζα εξακολουθεί να έχει πρόσβαση στον έκτακτο μηχανισμό και διαθέτει επαρκή στοιχεία ενεργητικού για ενεχυρίαση με σκοπό την άντληση πρόσθετης ρευστότητας.

β) Υποχρεώσεις προς Πελάτες
Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
<i>Καταθέσεις:</i>				
Ιδιωτών	229.235.671	229.397.238	229.235.671	229.397.238
Επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών	58.486.307	52.945.704	58.954.462	53.025.181
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	19.915.710	16.731.654	19.915.710	16.731.654
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	14.724.653	11.974.049	14.724.653	11.974.049
Σύνολο	322.362.341	311.048.645	322.830.496	311.128.122
<i>Καταθέσεις:</i>				
Ταμειυτηρίου	48.202.559	49.546.918	48.202.559	49.546.918
Τρεχούμενοι & Όψεως	33.128.405	33.453.393	33.596.560	33.532.870
Προθεσμίας	241.031.377	228.048.334	241.031.377	228.048.334
Σύνολο	322.362.341	311.048.645	322.830.496	311.128.122

Σύμφωνα με το Ν.4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό δημόσιο.

Μετά την τροποποίηση των capital controls (Γ.Δ.Ο.Π. 0001695 ΕΞ 2017/Χ.Π. 1917 ΦΕΚ 3976 14/11/2017) ενεργοποιήθηκαν ξανά οι διατάξεις του νόμου 4151/2013 όσον αφορά το χειρισμό αδρανών λογαριασμών για απόδοση προς στο Δημόσιο όπου είχαν ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφο 6 της Νομοθετικής Πράξης που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως «Ν.84/18.7.2015». Οι λογαριασμοί που έκλεισαν 20ετία μέσα στο έτος 2017 ανέρχονται σε 15.791,73 €.

γ) Υποχρεώσεις προς άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υποχρεώσεις σε άλλες Τράπεζες				
Όψεως	3.554.345	3.497.117	2.661.996	2.603.909
Σύνολο	3.554.345	3.497.117	2.661.996	2.603.909

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Πιστωτές και προμηθευτές	2.691.842	2.209.086	291.581	200.527
Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων προς απόδοση (μέσω DIAS)	578.462	314.112	578.462	314.112
Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης	96.476	128.420	96.476	128.420
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	669.874	620.379	535.556	589.530
Υποχρεώσεις προς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	391.286	368.929	312.568	292.871
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	1.672.778	641.562	85.031	71.066
Επιταγές υπό εκκαθάριση	539.763	256.098	539.763	256.098
Υποχρεώσεις από Παροχές στο Προσωπικό (Σημείωση 8)	629.775	639.827	454.801	463.618
Λοιπές βραχυχρόνιες υποχρεώσεις	608.077	663.746	477.364	597.692
Σύνολο	7.878.333	5.842.159	3.371.602	2.913.935

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ
α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν εκκρεμείς απαιτήσεις και αγωγές κατά της Τράπεζας. Στις επιβεβαιωτικές επιστολές των Δικηγόρων της Τράπεζας προς τους Ορκωτούς Ελεγκτές αναφέρεται ότι δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα χρονική στιγμή ασφαλής εκτίμηση για την έκβαση των υποθέσεων αυτών εφόσον κάποιες βρίσκονται σε αρχικό στάδιο και κάποιες άλλες δεν έχουν καταστεί τελεσίδικες.

Στα πλαίσια των διεκδικήσεων από απαιτήσεις κατά πελατών της, η Τράπεζα έχει προβεί σε νομικές ενέργειες για τη δικαστική είσπραξη καθυστερούμενων οφειλών.

Αγωγές-Υποθέσεις ειδικού λογαριασμού «ΑΠΟΔΙΔΩ»

Όσο αφορά τις δικαστικές διενέξεις- αγωγές που έχουν γίνει από συνεταιίρους κατά της Τράπεζας και έχουν ως αίτημα την αποζημίωση των εναγόντων λόγω της επικαλούμενης εκ μέρους τους υποστείσας ζημίας από την κατάρτιση των Συμβάσεων Ειδικού Λογαριασμού Αποδίδω, έχουν εκδικαστεί μέχρι σήμερα ένα μέρος αυτών ποσού 1,4εκ. € περίπου, επιδικάζοντας εις βάρος της Τράπεζας ποσό € 1εκατ. περίπου με προσωρινά εκτελεστέα ποσά 184χιλ. €, για τις οποίες έχει ασκηθεί έφεση από την Τράπεζα.

Μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις αγωγές αυτές, η δε άποψη των δικηγόρων/νομικών συμβούλων της Τράπεζας είναι ότι δεν μπορεί να υπάρξει ασφαλής εκτίμηση για την έκβαση των σχετικών εκκρεμών υποθέσεων λόγω της ανά περίπτωσης ιδιαιτερότητας της κάθε υπόθεσης. Ενόψει δε του γεγονότος ότι η εκκρεμοδικία για μια υπόθεση, βρίσκεται ενώπιον του Αρείου Πάγου, εκτιμάται ότι θα ανασταλεί η εκτελεστότητα των τυχόν αποφάσεων που έχουν καταψηφιστικό αίτημα.

Επιπρόσθετα οι πιθανότητες ευδοκίμησης της Αίτησης Αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου, της μοναδικής Εφετειακής υπόθεσης που υπάρχει, κατά τη γνώμη των Νομικών Συμβούλων της Τράπεζας εκτιμάται ότι είναι αρκετά μεγάλες.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις κατά της Τράπεζας δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Τράπεζας.

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Η Τράπεζα έχει ανέλεγκτες φορολογικά τις χρήσεις 2012 έως και 2017 ενώ έχει σχηματίσει σωρευτικές προβλέψεις ποσού 50.000€ για τις εν λόγω ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις οι οποίες και κρίνονται επαρκείς.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των

ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, σε επίπεδο Ομίλου, δεν έχουν σχηματιστεί προβλέψεις για τυχόν διαφορές που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διενέργεια μελλοντικού φορολογικού ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων τους εφόσον φορολογικοί έλεγχοι που διενεργήθηκαν στο παρελθόν και μάλιστα σε χρήσεις με λογιστικά και φορολογικά κέρδη δεν οδήγησαν στην επιβολή σημαντικών πρόσθετων φόρων. Στην παρούσα κατάσταση και με την πλειοψηφία των ανέλεγκτων χρήσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου να αφορούν σε χρήσεις με λογιστικές και φορολογικές ζημιές η διενέργεια εκτίμησης σε επίπεδο Ομίλου για τον σχηματισμό πρόβλεψης καθίσταται δυσχερής ενώ η Διοίκηση εκτιμά ότι οι όποιες διαφορές φορολογικού ελέγχου πιθανώς προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου.

Η Τράπεζα και οι Θυγατρικές της δεν υποχρεούταν στην έκδοση Φορολογικού Πιστοποιητικού από Ορκωτό Ελεγκτή έως και τη χρήση 2015 ενώ από τη χρήση 2016 και μετά η έκδοση του «Ετήσιου Φορολογικού Πιστοποιητικού» έγινε προαιρετική (με εξαίρεση την Τράπεζα που δεν εμπίπτει ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός στις διατάξεις εταιριών για προαιρετικό Φορολογικό Πιστοποιητικό) για τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου. Από αυτές, η εταιρεία «ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.» επέλεξε την υπαγωγή της στη διενέργεια ελέγχου Πιστοποιητικού Φορολογικής Συμμόρφωσης της χρήσης 2016.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιριών του Ομίλου έχουν ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Ανέλεγκτες χρήσεις
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	2012 – 2017
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	2012 – 2017
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	2012 – 2017*
ΝΕΑ ΧΩΡΑ Α.Ε.	2012 – 2016*
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	2012 – 2015 , 2017
ΑΒΕΑ Α.Ε.	2012 – 2017

*Σημειώνεται ότι η εταιρία «ΝΕΑ ΧΩΡΑ ΑΕ» συγχωνεύθηκε δια απορροφήσεως από τη μητρική της κατά 100% «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΕ» στις 27/10/2016 καθώς και η εταιρία ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε την 28/12/2017.

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Οι δανειακές δεσμεύσεις αφορούν εν ισχύ εγγυητικές επιστολές που έχει εκδώσει η Τράπεζα επ' ονόματι των πελατών της και αναλύονται στη Σημείωση 4.3.6.2.

δ. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Οι δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις αφορούν υποχρεώσεις καταβολής μισθωμάτων (ενοικίων) προς εκμισθωτές για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζονται οι ελάχιστες εκτιμώμενες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Έως ένα (1) έτος	372.914	440.392	317.400	388.178
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.269.761	1.330.080	1.179.004	1.201.652
Πέραν των πέντε (5) ετών	921.570	1.228.321	669.570	964.321
	2.564.245	2.998.793	2.165.974	2.554.151

ε. Στοιχεία Ενεργητικού σε ενέχυρο

Κατά την 31/12/2017 ενεχυριάστηκαν για τη λήψη ρευστότητας από τον ΕΛΑ, απαιτήσεις κατά πελατών ύψους 252 εκ.€.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Το σύνολο του καταβλημένου συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς υπέρ το άρτιο του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Τράπεζα					Όμιλος	
	Αρ. μεριδίων	Ονομαστική αξία	Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο Κεφαλαίου (Τράπεζα)	Ίδιες Συνεταιριστικές Μεριδες	Σύνολο Κεφαλαίου (Όμιλος)
Κατά την 31.12.2016	5.970.093	3	17.910.279	82.605.265	100.515.544		100.515.544
Κατά την 31.12.2017	5.977.908	3	17.933.724	82.691.297	100.625.021	(44.666)	100.580.355

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζεται η κίνηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο για τις χρήσεις 2017 και 2016:

Ποσά σε €	Τράπεζα και Όμιλος			
	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	Ίδιες Συνεταιριστικές Μεριδες	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	17.908.287	82.597.961	-	100.506.248
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304	-	9.296
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	17.910.279	82.605.265	-	100.515.544
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	23.445	86.032	-	109.477
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017 (Τράπεζα)	17.933.724	82.691.297	-	100.625.021
(Αγορές)/ Πωλήσεις Ιδίων Συνεταιριστικών μεριδίων			(44.666)	(44.666)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017 (Όμιλος)	17.933.724	82.691.297	(44.666)	100.580.355

Κατά την χρήση 2015 και μετά από την 24.11.2015 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων της Τράπεζας η Τράπεζα προχώρησε στην αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου εξουσιοδοτώντας το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την τελική τιμή διάθεσης των νέων μεριδίων εντός εύρους από 3€ έως 6€ εκάστη. Επιπλέον, η Γενική Συνέλευση καθόρισε τη νέα ονομαστική αξία της μερίδας από 12€ σε 3€ και μεταφορά της διαφοράς των 9€ στα αποθεματικά υπέρ το άρτιο. Εξ αιτίας της παραπάνω μείωσης της ονομαστικής αξίας, το κεφάλαιο από 43,2εκ.€ μειώθηκε σε 17,9εκ.€ και ταυτόχρονα αυξήθηκε το αποθεματικό υπέρ το άρτιο από 49,5εκ.€ σε 82,6εκ.€. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης, καθόρισε την τελική τιμή διάθεσης στα 5€ (απόφαση Δ.Σ. 530/29.12.2015).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	11.504.268	9.000.000	11.504.268	9.000.000
Εκδόσεις ομολόγων	2.070.000	2.500.000	2.070.000	2.500.000
Δεδουλευμένος τόκος	1.078	4.268	1.078	4.268
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13.575.346	11.504.268	13.575.346	11.504.268

Την 02.07.2017 η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφάσισε την έκδοση ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης μέχρι του ποσού των 10.000.000 €. Τον Δεκέμβριο του 2017 η Τράπεζα άντλησε ποσό 2.070.000€ (υποδιαιρούμενο σε 207 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας 10.000€ και τιμής διάθεσης 10.000€), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η διάρκεια των ομολόγων ορίστηκε σε 7 έτη από την ημερομηνία έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 4,75% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων.

Την 13.07.2016 η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφάσισε την έκδοση ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης μέχρι το ποσό 4.000.000€. Τον Δεκέμβριο του 2016 η Τράπεζα άντλησε ποσό 2.500.000€ (υποδιαιρούμενο σε 250 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας 10.000€ και τιμής διάθεσης 10.000€), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η διάρκεια των Ομολόγων ορίστηκε σε 5 έτη από την Ημερομηνία Έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 5,00% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων.

Βάσει της 24.11.2015 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων αυτής), η Τράπεζα αποφάσισε να εκδώσει εφάπαξ απλό ονομαστικό Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης ποσού 9.000.000€ (υποδιαιρούμενο σε 9.000 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας 1.000€ και τιμής διάθεσης 1.000€), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η Διάρκεια των Ομολόγων ορίστηκε σε 5 έτη από την Ημερομηνία Έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 6,50% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων. Το ποσό των 9.000.000€ καλύφθηκε πλήρως.

Οι λόγοι που επέβαλλαν την έκδοση των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

1. Ενίσχυση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας.
2. Κάλυψη ρευστότητας σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013.
3. Αύξηση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

Τα καθαρά έσοδα της έκδοσης των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης υπήχθησαν στην κατηγορία των Κεφαλαίων της Κατηγορίας 2 (Tier II) της Τράπεζας, όπως ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014 και το άρθρο 92 του Κανονισμού 575/2013, με σκοπό την ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Απαιτήσεις (Σύνολο)	44.774,0	48.583,4	44.774,0	48.583,4
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	30.013,7	30.322,5	30.013,7	30.322,5
Λοιπές εταιρείες	13.516,8	17.118,4	13.516,8	17.118,4
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	1.243,5	1.142,6	1.243,5	1.142,6
Υποχρεώσεις (Σύνολο)	9.255,7	905,0	9.255,7	905,0
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	468,2	79,5	468,2	79,5
Λοιπές εταιρείες	8.061,6	175,4	8.061,6	175,4
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	725,9	650,1	725,9	650,1
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	1.842,7	3.133,6	1.842,7	3.133,6
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	3,5	3,5	3,5	3,5
Λοιπές εταιρείες	1.781,3	3.072,1	1.781,3	3.072,1
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	58,0	58,0	58,0	58,0

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2017	Από 1.1 έως 31.12.2016	Από 1.1 έως 31.12.2017	Από 1.1 έως 31.12.2016
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα (Σύνολο)	3.423,5	3.203,1	3.423,5	3.203,1
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	2.228,2	1.975,3	2.228,2	1.975,3
Λοιπές εταιρείες	1.128,7	1.150,0	1.128,7	1.150,0
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	66,6	77,8	66,6	77,8
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα (Σύνολο)	189,3	7,6	189,3	7,6
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	0,4	0,1	0,4	0,1
Λοιπές εταιρείες	184,6	0,1	184,6	0,1
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	4,3	7,3	4,3	7,3

Οι αποζημιώσεις και οι αμοιβές των στελεχών και μελών Δ.Σ. της Τράπεζας και του Ομίλου από 1 Ιανουαρίου έως και την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως ακολούθως:

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Αποζημιώσεις Μελών ΔΣ - Παράσταση στο ΔΣ	29,2	19,0	29,2	19,0
Αμοιβές Μελών ΔΣ - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (με Α.Π.Υ.)	303,8	296,7	118,6	12,0
Αμοιβές Δ/κων στελεχών Τράπεζας- μισθοδοσία	731,2	850,9	731,2	850,9
Ποσά σε χιλ.€	1.064,2	1.166,6	879,0	881,9

Οι διεταιρικές συναλλαγές που αναφέρονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί σε όρους αγοράς και καθαρά εμπορική βάση (in an arm's length transactions). Οι χορηγήσεις έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και έχουν δοθεί στα πλαίσια των εγκεκριμένων χρηματοδοτικών πολιτικών και διαδικασιών της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα οι χορηγήσεις προς τα συνδεδεμένα μέρη:

- Α) έχουν χορηγηθεί υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο,
- Β) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους (επιτόκιο, εξασφαλίσεις) με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους,
- Γ) εξυπηρετούνται κανονικά και έχει σχηματιστεί πρόβλεψη - σε κάποιες περιπτώσεις - για τα υπόλοιπά τους,
- Δ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο αποπληρωμής από το σύνηθες,

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΝΟΠΙΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Επωνυμία θυγατρικής	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
	31.12.2017	31.12.2016
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,46%	74,20%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%	100,00%
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	-	77,30%
ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.	100,00%	-
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%	79,88%
ΑΒΕΑ	50,60%	50,60%

Οι οικονομικές καταστάσεις των παραπάνω εταιρειών συμπεριλαμβάνονται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Στις ατομικές καταστάσεις της Τράπεζας και συγκεκριμένα στη γραμμή «Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις» εμφανίζεται ως τρέχον λογιστικό ποσό το κόστος κτήσης που κατέβαλε η Τράπεζα για την απόκτηση των θυγατρικών εταιριών «Κρητικά Ακίνητα», «Κρητικές Συμμετοχές» και «Χανίων Συμμετοχές» ποσού περίπου €18,3 εκ. για τα έτη 2017 και 2016 αντιστοίχως.

Σημειώνεται ότι, παρά το γεγονός ότι οι θυγατρικές εταιρείες παρουσιάζουν σωρευτικές ζημιές κατά τα τελευταία έτη και αυτό αποτελεί ένδειξη απομείωσης της αξίας τους στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι το τρέχον λογιστικό ποσό που εμφανίζεται στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας είναι πλήρως ανακτήσιμο και δεν συντρέχει λόγος απομείωσης με δεδομένο ότι:

(α) έχει ήδη λάβει μέτρα για την ανάκαμψη των θυγατρικών εταιρειών και

(β) έχουν λάβει χώρα γεγονότα τα οποία υποστηρίζουν ότι οι σωρευτικές ζημιές των θυγατρικών είναι αναστρέψιμες.

Σημειώνεται ότι η επίδραση από τις σωρευτικές ζημιές των θυγατρικών εταιρειών εμφανίζεται και συμπεριλαμβάνεται πλήρως στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Κατά συνέπεια, η σχετική επίδραση στην χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας έχει ενσωματωθεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Την 28.12.2017 η εταιρία «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε» συγχωνεύτηκε με την θυγατρική της «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ Α.Ε» (συνολικό έμμεσο ποσοστό Ομίλου 77,30 %) δια της απορροφήσεως της δεύτερης από την πρώτη.

Την 27.07.2017 η Τράπεζα ίδρυσε τη νέα θυγατρική της εταιρία «Χανίων Συμμετοχές Α.Ε.» με ποσοστό συμμετοχής 100%, στην οποία μεταβιβάστηκε ένα μέρος του χαρτοφυλακίου επενδύσεων (ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε και Α.Β.Ε.Α) της θυγατρικής εταιρείας «Κρητικές Συμμετοχές».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2017	2016
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ."</u>		
Συμμετοχή στην "Prime Energy Α.Ε"	49,00%	49,00%
Συμμετοχή στην "Μεσόγειος Water Α.Ε"*	-	30,00%
Συμμετοχή στην "Βιομη/νια Επεξ/σις Γάλακτος Α.Ε"	25,00%	25,00%
Συμμετοχή στην "Αφοί Χιωτάκη Α.Β.Ε.Ε"	50,00%	50,00%
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε."</u>		
Συμμετοχή στην "Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων Α.Ε"	40,00%	40,00%
Συμμετοχή στην "Κρητική Ενεργειακή Α.Ε"	40,00%	40,00%

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις για το 2017 και το 2016:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2017	2016
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	5.013.063	4.844.319
Προσθήκες	-	100.000
Μεταβολή από πωλήσεις/διαγραφές	-	(210.894)
Αναλογία κερδών/ (ζημιών)	(614.459)	(804.113)
Απομείωση/ Αντιστροφή απομείωσης	-	1.084.894
Λοιπές Μεταβολές *	(1.471.383)	(1.142)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.927.221	5.013.063

* Η θυγατρική εταιρία «Κρητικές Συμμετοχές» συμμετείχε στην εταιρία " ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Water A.E" με ποσοστό 30%, η οποία συγχωνεύθηκε με την "ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" με απορρόφηση της πρώτης από την δεύτερη μέσω ανταλλαγής μετοχών, με ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού 31.12.2017 με βάση τον Ν.2190/20 και τον Ν.2166/93. Σύμφωνα με το ιδιωτικό συμφωνητικό των μετόχων με ημερομηνία 01.12.2017 και τις σχετικές αποφάσεις των Δ.Σ. των δύο εταιριών για ανταλλαγή μετοχών, η νέα επένδυση στην εταιρεία "ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ", κατηγοριοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου στο "Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων" καθώς δεν ασκείται ουσιώδη επιρροή από τον Όμιλο (ποσοστό συμμετοχής στην νέα εταιρία μικρότερο του 10%). Οι «Λοιπές μεταβολές» στη κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις για τη χρήση 2017 ποσού 1,47εκ.€ αφορά την κατάταξη της επένδυσης στην εταιρεία «ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» στο «Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων».

Η «Απομείωση /αντιστροφή απομείωσης» στη χρήση 2016 απεικονίζει την αντιστροφή προβλέψεων απομείωσης υπεραξίας από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις, καθώς και προβλέψεις απομείωσης αποτίμησης λοιπών τίτλων των θυγατρικών εταιριών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	59.300	59.920	37.200	37.020
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	10.162	5.845	3.162	1.845
Αμοιβές για μη ελεγκτικές υπηρεσίες	8.500	-	-	-
Σύνολο	77.962	65.765	40.362	38.865

Η ελεγκτική εταιρεία "ΟΥΥ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε." ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τις χρήσεις 2017 και 2016. Στον παραπάνω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία "ΟΥΥ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.".

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Τακτικό αποθεματικό	2.614.059	2.614.059	2.614.059	2.614.059
Φορολογημένα	549.071	549.071	549.071	549.071
Αποθεματικό καταστατικού	983.698	983.698	983.698	983.698
Αποθεματικό εγγραφής	137.755	137.755	137.755	137.755
Λοιπά αποθεματικά	587.207	384.034	517.176	378.139
Σύνολο	4.871.791	4.668.618	4.801.760	4.662.723

Τα Λοιπά Αποθεματικά του Ομίλου και της Τράπεζας περιλαμβάνουν αποθεματικά που σχηματίστηκαν από την αποτίμηση των αξιογράφων διαθέσιμα προς πώληση, με μεταβολή της εύλογης αξίας ποσού 176.091€ και 68.976€ μετά από φόρους για το 2017 αντίστοιχα (2016: 277.340€).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Μισθώματα κτιρίων	99.750	105.772	40.865	47.995
Μισθώματα θυρίδων	10.470	7.599	10.470	7.599
Μισθώματα POS	50.550	9.514	50.550	9.514
Επιχορηγήσεις προγραμμάτων και αμοιβές προγραμμάτων ΕΣΠΑ	11.769	28.543	11.769	28.543
Λοιπά έσοδα	11.531	357.521	11.531	180.594
Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες	3.210.830	3.102.300	-	-
Σύνολο	3.394.900	3.611.248	125.185	274.245

Τα «Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες» του Ομίλου για τη χρήση 2017 συνολικού ποσού 3.210.830€ (2016: 3.102.300€) περιλαμβάνουν κυρίως το μικτό κέρδος των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιριών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» ποσού 2.319.998 € και 642.518 € αντίστοιχα (2016: 1.988.239€ και 1.105.603€ αντίστοιχα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως με φόρο εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Τρέχων Φόρος	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος Φόρος	(616.415)	(2.641.940)	(1.085.435)	(1.907.169)
Σύνολο	(616.415)	(2.641.940)	(1.085.435)	(1.907.169)

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος προκύπτει ως εξής :

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Κέρδη / (Ζημιές) προ Φόρων	2.587.047	2.716.828	4.115.125	3.613.384
Διαφοράς Αποσβέσεων παγίων	94.856	(112.876)	121.956	(28.193)
Αποτελέσματος διαγραφής παγίων	13.458	-	13.458	-
Προβλέψεων Πιστωτικού κινδύνου και λοιπών απαιτήσεων	197.559	168.548	168.265	155.301
Αποτέλεσμα πώλησης Ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων	672.888	-	-	-
Αποτέλεσμα πώλησης επενδυτικών ακινήτων	158.151	-	158.151	-
Αποτέλεσμα πώλησης ακινήτων από πλειστηριασμούς	(8.416)	-	(8.416)	-
Αποτίμηση Επενδυτικών ακινήτων	(266.800)	(1.150.349)	-	(302.474)
Αποτίμηση Αποθεμάτων ακινήτων	(189.519)	483.444	12.896	157.012
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	13.667	5.813	19.081	(938)
Φορολογικών ζημιών	(3.468.900)	(1.841.480)	(3.468.900)	(1.841.480)
χρεωστική διαφορά της παρ.3 του αρ.27 Ν.4172/13	1.940.810	-	1.940.810	-
Αποτίμηση χρηματ/μικών μέσων σε εύλογη αξία	(41.788)	(6.798)	(42.735)	(6.798)
Αναλογία ζημιών / (κερδών) από Συγγενείς εταιρίες	178.193	(107.267)	-	-
Απομείωση επενδυτικών τίτλων	17.400	12.060	-	-
Λοιπές προσαρμογές από προσωρινές διαφορές	72.026	(93.035)	-	(39.600)
Φόρος Εισοδήματος	(616.415)	(2.641.940)	(1.085.435)	(1.907.169)
Αναβαλλόμενος φόρος κερδών εύλογης αξίας	(71.924)	(113.187)	(28.173)	(113.187)
Αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	(19.749)	(4.754)	(16.119)	-
Λοιπές μεταβολές	-	(239.267)	-	-
Σύνολο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	(91.673)	(357.208)	(44.292)	(113.187)

Σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Τράπεζας και των εταιριών του Ομίλου βλέπε Σημείωση 21β.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα προς αναφορά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΠΡΩΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΠΧΑ 9

Υιοθέτηση του προτύπου ΔΠΧΑ 9

Από 01.01.2018 έχει τεθεί σε εφαρμογή το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 9, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39, επιφέροντας σημαντικές αλλαγές στον τρόπο ταξινόμησης, αποτίμησης και απομείωσης των χρηματοοικονομικών μέσων των Τραπεζών. Η Τράπεζα ξεκίνησε την υλοποίηση Προγράμματος για την υιοθέτηση του νέου Προτύπου το οποίο ανέλαβε ειδική επιτροπή (Steering Committee) και το οποίο αφορούσε την ταξινόμηση και αποτίμηση (classification and measurement) καθώς και την απομείωση (impairment) των χρηματοοικονομικών μέσων. Η οριστική υιοθέτηση και επίπτωση του νέου προτύπου θα δημοσιευθεί στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Με βάση το νέο Πρότυπο η ταξινόμηση και η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθορίζεται από το επιχειρηματικό μοντέλο της οικονομικής οντότητας αναφορικά με τη διαχείρισή τους καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Οι κατηγορίες κατάταξης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με βάση τα παραπάνω κριτήρια διακρίνονται στις τρεις ακόλουθες κατηγορίες κατάταξης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων: α) στο αποσβεσμένο κόστος (Amortised Cost), β) στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI) και γ) στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).

Αναλυτικότερα:

- ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών (Hold-to-Collect) και οι συμβατικές του ταμειακές ροές συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (SPPI), επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (Amortized cost). Εξαιρέση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει την επιμέτρηση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).
- ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και οι συμβατικές του ταμειακές ροές συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI). Εξαιρέση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει την επιμέτρηση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).
- οι υπόλοιποι χρεωστικοί τίτλοι καθώς και οι συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Εξαιρέση αποτελεί εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει αμετάκλητα οι μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας των συμμετοχικών της τίτλων και οι οποίοι δεν διακρατούνται για διαπραγμάτευση να παρουσιάζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και αναγνώριση στην κατάσταση των αποτελεσμάτων μόνο των εσόδων από μερίσματα.

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με βάση το ΔΠΧΑ 9 παραμένει αμετάβλητη συγκριτικά με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39, με εξαίρεση ότι το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί οι μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που οφείλονται στον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο να παρουσιάζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, εκτός αν ο εν λόγω λογιστικός χειρισμός θα δημιουργούσε μια λογιστική αναντιστοιχία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Δεν προκύπτει επίπτωση στην επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου από την πρώτη εφαρμογή ΔΠΧΑ 9.

Ο Όμιλος έχοντας αξιολογήσει τις προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΠΧΑ 9 για το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης των χρηματοοικονομικών της περιουσιακών της στοιχείων καθώς και τις προϋποθέσεις του νέου προτύπου αναφορικά με συμβατικές ταμειακές ροές των δανείων και των χρεωστικών της τίτλων (αξιολόγηση SPPI), συμπέρανε ότι δεν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στη ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών της περιουσιακών στοιχείων συγκριτικά με το ΔΛΠ 39.

Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος έχοντας αξιολογήσει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 διέκρινε τα χρηματοοικονομικά της περιουσιακά στοιχεία στις παρακάτω κατηγορίες:

- Δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος
- Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων
- Συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων

Όλα τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών του Ομίλου επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Η Διοίκηση έχει αξιολογήσει τον επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ότι είναι σύμφωνο με το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη (Hold-to-Collect). Επιπλέον, έχει

πραγματοποιηθεί αξιολόγηση των συμβατικών ρών των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, οι οποίες έχουν αξιολογηθεί ότι συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου και επομένως συμβατές με το κριτήριο SPPI.

Οι χρεωστικοί τίτλοι επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς οι συμβατικές ταμειακές ροές τους έχουν αξιολογηθεί ότι δεν είναι συμβατές με το κριτήριο SPPI.

Τέλος, ο Όμιλος έχει επιλέξει αμετάκλητα για τις επενδύσεις της σε συμμετοχικούς τίτλους, οι οποίοι διαφορετικά θα επιμετρούνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, να παρουσιάζει τις μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας τους στα λοιπά συνολικά έσοδα.

Απομείωση

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα μοντέλο απομείωσης αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών (ECL) σε αντίθεση με το ΔΛΠ 39, το οποίο όριζε ένα μοντέλο πραγματοποιησιών απωλειών, αφού δηλαδή είχε πρώτα επέλθει ένα ζημιογόνο γεγονός. Το νέο μοντέλο απομείωσης αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών (ECL) θα εφαρμοστεί για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων συμπεριλαμβανομένων των δανείων, των απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες καθώς και των λοιπών συμβάσεων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων (π.χ. λοιπές μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές). Η πρόβλεψη απομείωσης με βάση το νέο Πρότυπο βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες που σχετίζονται με την πιθανότητα αθέτησης εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (12 month PD), εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση του ανοίγματος, οπότε θα υπολογίζεται η δια βίου πιθανότητα αθέτησης (lifetime PD). Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (credit-impaired at initial recognition - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια ζωής του.

Κατάταξη Χαρτοφυλακίου σε Στάδια

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την κατάταξη των δανείων σε τρία Στάδια (Στάδιο 1, Στάδιο 2 και Στάδιο 3). Η έγκαιρη αναγνώριση και επιμέτρηση πιστωτικών ζημιών προ της επέλευσης ζημιογόνων γεγονότων αλλά και η αποτύπωση της μεταβολής στον κίνδυνο αθέτησης ενός δανείου/πελάτη, εισήγαγε την έννοια της κατηγοριοποίησης του πιστωτικού κινδύνου σε στάδια. Έτσι, εκτός της περίπτωσης των ανοιγμάτων που χαρακτηρίζονται POCI και παραμένουν στην κατηγορία αυτή καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους, τα υπόλοιπα ανοίγματα κατατάσσονται σε τρία στάδια ανάλογα με την υποκείμενη πιθανότητα αθέτησής τους. Το Πρότυπο εισάγει, επιπλέον, μία καινούρια έννοια, αυτή της «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» (Significant Increase in Credit Risk - SICR). Για να διαπιστωθεί εάν ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά σε κάθε περίοδο αναφοράς, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθέτησης που παρατηρείται κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας διάρκειας ζωής των δανείων με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης, όπως έχει εκτιμηθεί στην ημερομηνία αναγνώρισης του δανείου.

Στάδιο 1: Περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση του ανοίγματος, ενώ αναγνωρίζεται πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών. Στο στάδιο αυτό περιλαμβάνονται επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα αυτό αναταξινομήθηκε από τα στάδια 2 ή 3.

Στάδιο 2: Στην περίπτωση που ένα άνοιγμα παρουσιάζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική του αναγνώριση και δεν είναι μη εξυπηρετούμενο, αναγνωρίζονται προβλέψεις για τις αναμενόμενες ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του και μεταφέρεται από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2. Εδώ περιλαμβάνονται επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα αυτό αναταξινομήθηκε από το στάδιο 3.

Στάδιο 3: Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη επιζήμιων επιπτώσεων στις αναμενόμενες ταμειακές ροές ενός ανοίγματος, τότε το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο θεωρείται ως πιστωτικά απομειωμένο (credit-impaired) δάνειο και, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, κατατάσσεται στο Στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό αναγνωρίζονται προβλέψεις για τις αναμενόμενες ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ανοίγματος.

Ορισμός Αθέτησης

Η Τράπεζα έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς λογιστικούς με τις εποπτικές απαιτήσεις όπως αυτές ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013. Τα κριτήρια της αθέτησης πιστούχου περιλαμβάνουν: α) το ποιοτικό κριτήριο της αδυναμίας πληρωμής (Unlikely to Pay – «UTP») και β) το αντικειμενικό κριτήριο της καθυστέρησης πληρωμής άνω των 90 ημερών για σημαντική οφειλή προς την Τράπεζα. Ο ορισμός της αθέτησης είναι πλήρως εναρμονισμένος με τον ορισμό του απομειωμένου δανείου (credit impaired loan).

Υπολογισμός Αναμενόμενων Πιστωτικών Απωλειών

Η Τράπεζα υπολογίζει τις Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες (Expected Credit Loss - ECL) χρησιμοποιώντας τις εξής παραμέτρους:

- Άνοιγμα σε Αθέτηση (Exposure at Default – «EAD»): Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της απώλειας σε πιθανή μελλοντική αθέτηση. Για τον υπολογισμό της, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη αναμενόμενες μεταβολές στο ποσό ανοίγματος έπειτα από την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκων ή αναμενόμενων αναλήψεων από τα διαθέσιμα όρια.
- Πιθανότητα Αθέτησης (Probability of Default – «PD»): Εκφράζει την πιθανότητα ένας πιστούχος να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη με τις εκτιμήσεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών για ένα χρονικό ορίζοντα 12 μηνών για τα ανοίγματα που έχουν καταταχθεί στο Στάδιο 1, ενώ για όλη τη διάρκεια ζωής του δανείου για τα ανοίγματα που έχουν καταταχθεί στο Στάδιο 2 ή 3. Η Πιθανότητα Αθέτησης (PD) χρησιμοποιείται τόσο για τον υπολογισμό των Αναμενόμενων Πιστωτικών Απωλειών (ECLs), όσο και για την αξιολογή σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου (SICR).
- Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default – «LGD»): εκφράζει την εκτίμηση της ζημιάς που προκύπτει από ένα γεγονός αθέτησης. Για τον υπολογισμό της Ζημιάς σε περίπτωση Αθέτησης, η Τράπεζα εξετάζει τις εξής συνιστώσες:
 - Τη Ζημία σε περίπτωση πραγματικής απώλειας (Loss Given Loss – «LGL»), η οποία αποτελεί την αναμενόμενη απώλεια επί του ποσοστού των δανείων που έχουν αθετήσει και δεν έχουν επιστρέψει σε ενήμερη κατάσταση, για τα οποία ακολουθείται η διαδικασία ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, στην περίπτωση των καλυμμένων δανείων, ή ανάκτηση μετρητών.
 - Την πιθανότητα αποκατάστασης (Cure Rate – «CR»), δηλαδή την πιθανότητα να επιστρέψουν οι αθετημένοι λογαριασμοί σε ενήμερη κατάσταση, αρχίζοντας να πληρώνουν τακτικά τις δόσεις.

Η Τράπεζα υπολογίζει την απομείωση δανείων είτε σε συλλογική βάση (collective assessment) είτε σε μεμονωμένη βάση (individual assessment), λαμβάνοντας υπόψη για τα πρώτα, κοινά χαρακτηριστικά ομαδοποίησης (όπως τον τύπο χαρτοφυλακίου ή την κατηγορία του δανειακού ανοίγματος), ενώ για τα δεύτερα λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα ενός ανοίγματος και αν είναι καταταγμένο ως μη-εξυπηρετούμενο ή αν ο πελάτης έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε καθεστώς προστασίας από τους πιστωτές.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα αναπτύσσει τρία μακροοικονομικά σενάρια (αισιόδοξο, βασικό και δυσμενές), προκειμένου να εκτιμήσει τις αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες κατά τρόπο, που να αντικατοπτρίζει ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο με πιθανότητες ποσό. Τα μακροοικονομικά σενάρια χρησιμοποιούνται εκτός από τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών και για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης κινδύνου.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 αναδρομικά και δεν θα αναμορφώσει τα συγκριτικά στοιχεία για το 2017 για τα χρηματοπιστωτικά μέσα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Συνεπώς τα συγκριτικά στοιχεία του 2017,

τα οποία θα περιλαμβάνονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2018 θα έχουν καταρτιστεί με βάση το ΔΛΠ 39 και δεν θα αποτελούν συγκρίσιμη πληροφόρηση με τα στοιχεία του 2018. Οι διαφορές που θα προκύψουν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018 θα αναγνωριστούν απευθείας στην καθαρή θέση της Τράπεζας και του Ομίλου.

Επίπτωση από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9

Η επίπτωση από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018 στην καθαρή θέση του Ομίλου και της Τράπεζας αναμένεται να είναι αρνητική κατά περίπου €3,3 εκατ. προ φόρων και €2,3 εκατ. μετά φόρων. Η επίπτωση αυτή οφείλεται εξ'ολοκλήρου από τις αλλαγές που έχει επιφέρει τον νέο Πρότυπο στην πολιτική απομείωσης των δανείων.

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ανά Στάδιο, όπως διαμορφώνεται μετά την επίπτωση της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9.

Όμιλος									
Νέο Πρότυπο ΔΠΧΑ 9									
Ποσά σε χιλ.€	Στάδιο (Stage) 1		Στάδιο (Stage) 2		Στάδιο (Stage) 3		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		
	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Καθαρή αξία μετά την απομείωση
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	30.073	(681)	24.756	(6.084)	51.100	(18.742)	105.928	(25.506)	80.422
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	117.637	(1.941)	119.480	(47.195)	79.022	(33.935)	316.139	(83.072)	233.068
Δημόσιος Τομέας	335	(34)	-	-	-	-	335	(34)	301
Σύνολο	148.045	(2.657)	144.236	(53.279)	130.122	(52.677)	422.403	(108.612)	313.791

Τράπεζα									
Νέο Πρότυπο ΔΠΧΑ 9									
Ποσά σε χιλ.€	Στάδιο (Stage) 1		Στάδιο (Stage) 2		Στάδιο (Stage) 3		Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		
	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Ακαθάριστη λογιστική αξία	Αναμενόμενες Πιστωτικές Απώλειες	Καθαρή αξία μετά την απομείωση
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	30.073	(681)	24.756	(6.084)	51.100	(18.742)	105.928	(25.506)	80.422
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	147.651	(1.941)	119.480	(47.195)	79.022	(33.935)	346.153	(83.072)	263.082
Δημόσιος Τομέας	335	(34)	-	-	-	-	335	(34)	301
Σύνολο	178.059	(2.657)	144.236	(53.279)	130.122	(52.677)	452.417	(108.612)	343.805

Πίνακας κίνησης δανείων κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018:

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος	Τράπεζα
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών μετά από προβλέψεις 31.12.2017	317.097	347.111
Αναταξινομήσεις σε άλλη κατηγορία χρηματοοικονομικών μέσων	-	-
Αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες κατά ΔΠΧΑ 9	(3.306)	(3.306)
Λογιστική Αξία μετά από προβλέψεις κατά ΔΠΧΑ 9 01.01.2018	313.791	343.805

Επιπλέον των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών που αναφέρονται ανωτέρω έχει σχηματισθεί πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές απώλειες από εκτός Ισολογισμού στοιχεία, ύψους 5χιλ.€. Έτσι το συνολικό ποσό για την κάλυψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών από την εφαρμογή του νέου προτύπου πιστωτικών απωλειών ανέρχεται σε 108,617εκ.€ έναντι 105,327εκ.€ με το ΔΛΠ 39 συμπεριλαμβανομένων και των προβλέψεων από εκτός Ισολογισμού στοιχεία.

Μεταβατικές διατάξεις από την επίπτωση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9 για εποπτικούς σκοπούς

Τον Δεκέμβριο του 2017 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός 2395/2017, ο οποίος τροποποιεί τον Κανονισμό 575/2013, εισάγοντας το άρθρο 473^α με σκοπό την σταδιακή απορρόφηση της επίπτωσης από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια των τραπεζών. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 473α, προβλέπεται ότι τα τραπεζικά ιδρύματα μπορούν για μία πενταετία, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, να προσθέτουν στον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) το μετά από φόρους ποσό της διαφοράς των προβλέψεων, που θα προκύψουν κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 σε σχέση με τις προβλέψεις την 31.12.2017 σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Για την πενταετία της μεταβατικής περιόδου, εφαρμόζεται σταδιακή απορρόφηση (phase-in) της επίπτωσης από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9, με το ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που θα προστίθεται στο δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 να βαίνει ετησίως μειούμενο με βάση το συντελεστή στάθμισης όπως αυτός παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Μεταβατική Περίοδος	Συντελεστής
01 Ιανουαρίου 2018 –31 Ιανουαρίου 2018	0,95
01 Ιανουαρίου 2019 –31 Ιανουαρίου 2019	0,85
01 Ιανουαρίου 2020 –31 Ιανουαρίου 2020	0,70
01 Ιανουαρίου 2021 –31 Ιανουαρίου 2021	0,50
01 Ιανουαρίου 2022 –31 Ιανουαρίου 2022	0,25

Με το πέρας της πενταετίας θα έχει επέλθει πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από τη μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9. Επιπροσθέτως, για μία πενταετία από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προσθέτουν στο δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1), με βάση τον προαναφερθέντα συντελεστή στάθμισης, το ποσό των μετά από φόρους προβλέψεων των Σταδίων 1 & 2 κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων που υπερβαίνει το ποσό των αντίστοιχων προβλέψεων ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018.

Ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 1 του ανωτέρω κανονισμού συμπεριλαμβανομένου και των διατάξεων της παραγράφου 4 σε ατομική και ενοποιημένη βάση, για την μεταβατική περίοδο.

Με την εφαρμογή των μεταβατικών εποπτικών διατάξεων για το 2018 ο δείκτης κατηγορίας 1 (CET1) του Ομίλου και της Τράπεζας αναμένεται να μειωθεί κατά 3 μ.β. και να διαμορφωθεί σε 8,45% και 10,73% αντίστοιχα, ενώ εάν δεν ληφθούν υπόψη οι μεταβατικές εποπτικές διατάξεις ο δείκτης κατηγορίας 1 (CET1) αναμένεται να μειωθεί κατά 59 μ.β. και να διαμορφωθεί σε 7,89% για τον Όμιλο, ενώ για την Τράπεζα αναμένεται μείωση κατά 56 μ.β., ήτοι σε 10,19%.

Χανιά, 4 Μαΐου 2018

**Ο Πρόεδρος του
Δ.Σ.**

**Ο Αντιπρόεδρος του
Δ.Σ.**

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

**Ο Διευθυντής
Οικονομικών Υπηρεσιών**

Μιχαήλ Μαρακάκης

**Γεώργιος
Ανδρουλάκης**

**Γεώργιος
Φαραντάκης**

**Δημήτριος
Ζυμβραγουδάκης**

Α.Δ.Τ.: ΑΕ472448

Α.Δ.Τ.: ΑΕ974538

Α.Δ.Τ.: ΑΑ490974

Α.Δ.Τ.: ΑΙ 473388

**ΑΡ.ΜΗΤΡ.ΑΔ. ΟΕΕ
0030682**

Α΄ ΤΑΞΗΣ